

Vlaams
Parlement

vergadering **40**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 13 juni 2012

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	7
VERONTSCHULDIGINGEN	7
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	7
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Hermes Sanctorum, Dirk Peeters en Filip Watteuw betreffende de conferentie Rio+20 van de Verenigde Naties over duurzame ontwikkeling – 1620 (2011-2012) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	7
MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict – 1668 (2011-2012) – Nr. 1 MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict – 1669 (2011-2012) – Nr. 1 Voorstellen tot aanvulling van de agenda	8
ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het uitstellen van de invoering van de tweejarige master in het universitair onderwijs ACTUELE VRAAG van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de negatieve beslissingen met betrekking tot de aanvragen voor tweejarige masters van de universiteiten ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de beslissing van de Vlaamse Regering inzake de aanvraagdossiers voor de tweejarige masteropleidingen aan de universiteiten ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de beslissing om geen tweejarige masteropleiding in te voeren in de humane wetenschappen aan de Vlaamse universiteiten ACTUELE VRAAG van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de niet-goedkeuring van de aanvraag tot verlenging van bepaalde masteropleidingen ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het uitstellen van de invoering van de tweejarige master in het universitair onderwijs	8
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over problemen met islamleerkrachten in het gemeenschapsonderwijs en de controle ter zake	17
ACTUELE VRAAG van mevrouw Griet Smaers tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het eerste gerealiseerde Vlaamse vrachtroutenetwerk en de uitbreiding naar heel Vlaanderen	21
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over internationale concurrentie voor De Lijn inzake snelbussen vanuit Limburg	24

ACTUELE VRAAG van de heer Johan Deckmyn tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de compensatieregeling voor bewoners onder een nieuwe hoogspanningslijn tussen Zeebrugge en Zomergem	
ACTUELE VRAAG van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie en mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over schadevergoeding voor woningen onder bestaande en nieuwe hoogspanningslijnen	29
ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Vanlerberghe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de mogelijkheid tot vermindering van het aantal mandaten bij de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) en bij uitbreiding bij alle drinkwatermaatschappijen	33
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	34
ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Vanlerberghe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de mogelijkheid tot vermindering van het aantal mandaten bij de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) en bij uitbreiding bij alle drinkwatermaatschappijen (<i>Voortzetting</i>)	34
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Watteeuw tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het stijgende aantal stoppende zelfstandigen	36
ACTUELE VRAAG van de heer Hermes Sanctorum tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Vlaamse standpunt op de Rio+20-top inzake duurzame ontwikkeling	38
ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de verklaring van de minister betreffende het dragen van een hoofddoek door VRT-journaalankers en de richtlijnen inzake neutraliteit bij de openbare omroep	
ACTUELE VRAAG van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de verklaring van de minister betreffende het dragen van een hoofddoek door VRT-journaalankers en de richtlijnen inzake neutraliteit bij de openbare omroep	
ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de verklaring van de minister betreffende het dragen van een hoofddoek door VRT-journaalankers en de richtlijnen inzake neutraliteit bij de openbare omroep	
ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de verklaring van de minister betreffende het dragen van een hoofddoek door VRT-journaalankers en de richtlijnen inzake neutraliteit bij de openbare omroep	42

ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de huidige bofepidemie in Vlaanderen en de vaccinatie tegen deze kinderziekte bij (jong)volwassenen	47
ACTUELE VRAAG van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het sensibiliserend en preventief beleid rond eetstoornissen	50
ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over alcoholproblemen bij 55-plussers en de uitvoering van het actieplan middelenmisbruik	53
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	56
ONTWERP VAN DECREET houdende verplichte melding van risicovolle medische praktijken – 1568 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	56
Artikelsgewijze bespreking	67
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Matthias Diependaele, Robrecht Bothuyne en Bart Van Malderen, de dames Goedele Vermeiren en Martine Fournier en de heren Jurgen Vanlerberghe en Lode Ceyssens houdende wijziging van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten – 1541 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	67
Artikelsgewijze bespreking	68
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Hermes Sanctorum, Dirk Peeters en Filip Watteeuw betreffende de conferentie Rio+20 van de Verenigde Naties over duurzame ontwikkeling – 1620 (2011-2012) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	68
MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict – 1668 (2011-2012) – Nr. 1	
MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict – 1669 (2011-2012) – Nr. 1	
Voorstellen tot aanvulling van de agenda	69
Bespreking	69
ONTWERP VAN DECREET houdende verplichte melding van risicovolle medische praktijken – 1568 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	77
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Matthias Diependaele, Robrecht Bothuyne en Bart Van Malderen, de dames Goedele Vermeiren en Martine Fournier en de heren Jurgen Vanlerberghe en Lode Ceyssens houdende wijziging van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten – 1541 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	78

MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict – 1668 (2011-2012) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	78
MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict – 1669 (2011-2012) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	79
MOTIE van de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten, Ann Brusseel, Fientje Moerman en Khadija Zamouri en de heer Sas van Rouveroj tot besluit van de op 24 mei 2012 door mevrouw Irina De Knop in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de strijd tegen homofobie in en via het onderwijs – 1638 (2011-2012) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	79
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	79
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	82
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	82

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Else De Wachter: familieverplichtingen;

Patricia De Waele, Cindy Franssen, Patrick Janssens, Sabine Poleyn: gezondheidsredenen.

Minister Lieten verblijft op dit moment in Japan.

■

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 60/32)

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Hermes Sanctorum, Dirk Peeters en Filip Watteeuw betreffende de conferentie Rio+20 van de Verenigde Naties over duurzame ontwikkeling
– 1620 (2011-2012) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Watteeuw bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, wij zouden bij hoogdringendheid een voorstel van resolutie willen behandelen over de top Rio+20 van de Verenigde Naties over duurzame ontwikkeling.

De voorzitter: We zullen ons daarover straks uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict

– 1668 (2011-2012) – Nr. 1

MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict

– 1669 (2011-2012) – Nr. 1

Voorstellen tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Van Hauthem bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, wij vragen de aanvulling van de agenda met twee belangenconflicten. Volgende week volgen er nog een paar.

Het eerste belangenconflict handelt over de regeling die op stapel staat in het federaal parlement over de nieuwe procedure voor de benoeming van de burgemeesters. Het tweede belangenconflict handelt over de uitbreiding van de zogezegde standstillprocedure, die te maken heeft met de voorrechten van de Franstaligen in de Rand. Daarover is gestemd in de commissie van de Senaat.

De voorzitter: We zullen ons daarover straks uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het uitstellen van de invoering van de tweejarige master in het universitair onderwijs

ACTUELE VRAAG van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de negatieve beslissingen met betrekking tot de aanvragen voor tweejarige masters van de universiteiten

ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de beslissing van de Vlaamse Regering inzake de aanvraagdossiers voor de tweejarige masteropleidingen aan de universiteiten

ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de beslissing om geen tweejarige masteropleiding in te voeren in de humane wetenschappen aan de Vlaamse universiteiten

ACTUELE VRAAG van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de niet-goedkeuring van de aanvraag tot verlenging van bepaalde masteropleidingen

ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het uitstellen van de invoering van de tweejarige master in het universitair onderwijs

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, collega's, vorige week vrijdag heeft de Vlaamse Regering negatief beslist inzake de aanvragen voor de tweejarige masters, om over te gaan van drie plus één naar drie plus twee in de humane wetenschappen. Dat heeft heel wat

losgemaakt. Bijna alle leden van de commissie Onderwijs willen hierover een vraag stellen. Het is bijna een mini-actualiteitsdebat.

Minister, mijn rector heeft erop gereageerd en gezegd dat u een slechte beurt maakt. Die aanvraag is al lang voorbereid. We hebben daar enorm in geïnvesteerd. U ging daar oorspronkelijk in april over beslissen. Dat is niet gebeurd. Plots komt u daar dan toch mee aandraven. De universiteiten hebben heel goede argumenten voor die tweejarige master. Ze zeggen dat het niet mogelijk is de masterproef te organiseren binnen een jaar. Verder is er het argument van de internationale concurrentie. In het buitenland is er bijna overal drie plus twee. Daardoor komen onze Vlaamse studenten in een mindere concurrentiepositie terecht.

Minister, de universiteiten reageren heel teleurgesteld. Ik heb sterke vragen bij uw werkwijze. U geeft geen argumenten voor de afwijzing, maar nu zegt u plots dat u een kader zult creëren om die aanvragen te beoordelen. Het is alsof een student een examen aflegt en dat de professor zegt dat het toetsysteem voor het examen plots gewijzigd is.

Minister, wat zijn eigenlijk uw argumenten voor die afwijzing? De universiteiten hebben op het eerste gezicht toch wel een aantal valabele argumenten.

Minister, is die afwijzing ingegeven door financiële redenen? Als dat zo is, beken dat dan toch ootmoedig.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister, ik had hier vandaag graag een intellectueel eerlijk debat gevoerd. Dat kan echter niet zonder dat de feiten duidelijk zijn. Voor mij zijn die niet duidelijk. Ik lees natuurlijk ook maar de gazet en ben er niet bij op de ministerraad.

Het is mij ten eerste niet duidelijk of u vorige week vrijdag een beslissing genomen hebt. De notulen zijn er nog niet, dus kan ik het ook niet weten. Hebt u dus een beslissing genomen? Ja of nee?

Over hoeveel dossiers is er een beslissing genomen? Ik lees dat iedereen, uzelf inclusief, in de pers spreekt over 11 dossiers. Bij mijn weten – maar ik kan me vergissen – waren er 61 binnen bij de erkenningscommissie, waren er 7 negatief geadviseerd en 11 met enkele opmerkingen op. De Vlaamse Regering heeft de hele mikmak gewoon van tafel geveegd. Ik vraag me af wat hier aan de hand is. Als er een geldelijk probleem is en het lukt niet om dat nu in te voeren, zeg dat dan gewoon. Zeg aan ons, het publiek, aan de studenten en universiteiten in de eerste plaats: jongens en meisjes, er is geen geld, het zal voor een andere keer zijn, volgend jaar of over 2 jaar.

Wat doet u nu, minister? U keurt alle aanvragen af. Ik kan me niet inbeelden dat onze excellente top van de top van de topuniversiteiten erin zouden slagen om 61 aanvragen in te dienen, en dat die allemaal slecht en onvoldoende gemotiveerd zijn, en dat ze allemaal van tafel moeten worden geveegd. Ofwel voeren we een intellectueel eerlijk debat over het nut van de tweejarige master in de studierichtingen, wat nu nog niet het geval is. Dat is een debat met pro's en contra's. Ofwel zeggen we gewoon dat er nu geen geld is en dat men zal moeten wachten. Maar zeggen dat we ze afkeuren en niet zeggen waarom en u verschuilen achter de kwaliteit van de dossiers, dat lijkt me voor niemand eerlijk. Ik wil daar graag wat uitleg over.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Tijdens het voorbije weekend werden we via de pers geconfronteerd met bepaalde meldingen, uitingen van frustratie en teleurstelling over de beslissing van de Vlaamse Regering om de masters in de humane wetenschappen niet te verlengen met zestig studiepunten. Dat leidt ertoe dat we hier vandaag allemaal staan met de nodige vragen. Mevrouw Moerman verwijst naar het fundament van het debat. Wat ik uit de media heb meegenomen, gaat vooral over de manier waarop de beslissing tot stand is gekomen. Daar lees ik verschillende visies over.

Minister, ik wil graag een verduidelijking over de manier waarop de beslissing tot stand is gekomen en hoe men heeft gecommuniceerd. Zijn de kritieken die vandaag in de kranten staan, waarachtig? Klopt het verhaal volledig? Hoe gaat u erop reageren?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Als we in Vlaanderen internationaal mee willen kunnen, en we volgen Europa, dan zullen we op termijn naar een vijfjarig systeem moeten evolueren met drie jaar bachelors en twee jaar masters. In Groot-Brittannië is er een bacheloropleiding van drie jaar die afgerond is. Heel wat mensen stromen uit, gaan werken en krijgen er op de arbeidsmarkt andere competenties bij, en worden goede werknemers.

Een deel van de studenten stroomt door naar de masters – er is een zeker toelatingscriterium – en wil zich verdiepen of verder studeren of universitair onderzoek doen. Je krijgt een mooi afgeronde opleiding. Die masters worden niet in elke universiteit georganiseerd. Verschillende universiteiten specialiseren zich in verschillende zaken. Dat moet die structuur zijn. In Vlaanderen zijn we daar nog niet helemaal aan toe. De bachelor- en masteropleiding is meer dan de kandidaturen en licenties, en dan nog een jaartje licentie erbij, omdat we vinden dat we internationaal mee moeten zijn. Er is nog wat werk aan de winkel.

Minister, ik kan u inhoudelijk volgen. Er moet inderdaad een kader zijn. Alleen, de manier waarop u dat weer hebt beslist, laat te wensen over. Ik begrijp dan ook de boosheid van de rectoren. Ze zeggen dat ze daar sinds 2005 over aan het praten zijn, u hebt zeven jaar gehad om dat kader te bouwen, en nu neemt u hen bij verrassing en zegt u dat u er nog niet klaar voor bent als ze al duizenden pagina's dossiers hebben ingediend. Dat is een spijtige zaak.

Minister, wanneer zal dat kader er dan zijn? Wanneer zullen we dit echt kunnen invoeren? Hoe zal dat kader eruitzien?

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, geachte leden, minister, mevrouw Meuleman zegt net dat ze inhoudelijk deels met u kan meegaan. Nu, ik kan dat helemaal niet zeggen, want de feiten zijn niet bekend. Mevrouw Moerman zei het al: we weten helemaal niet om welke redenen de Vlaamse Regering deze dossiers heeft afgekeurd. Inhoudelijk zal ik hier dus nog niet op doorgaan, want we weten nog van niets.

Minister, de jongste tijd hebt u blijkbaar toch wel wat problemen met uw communicatie. De communicatie over tbs was niet zo vlot verlopen. De communicatie nu blijkt toch ook niet zo vlot te verlopen. Ik wil even teruggaan naar vorig jaar. Op 13 oktober 2011 hebben we hierover ook al vragen gesteld. Toen de heer Bouckaert opmerkte dat er diverse dossiers zouden worden ingediend, hebt u – blijkbaar vrij smalend – geantwoord dat hij profetische gaven had, aangezien hij toen al wist dat er dossiers zouden worden ingediend. Nauwelijks een paar weken daarna hebben 11 instellingen niet minder dan 64 dossiers ingediend. Als dat geen golf is, dan weet ik het niet meer. U zit met een probleem: ofwel hebt u geen voeling met de universiteiten en wist u absoluut niet dat er iets zou komen, ofwel wist u dat wel en dan hebt u een probleem met ons, want dan hebt u niet de waarheid gesproken.

Nu zegt u dat u samen met de hogescholen en de universiteiten een kader zult creëren om te bepalen aan welke voorwaarden ze moeten voldoen. Universiteiten en hogescholen zullen dus zelf mee bepalen aan welke voorwaarden ze moeten voldoen om een erkenning te krijgen voor een verlenging tot een tweejarige master. Dat is toch niet logisch. Vorig jaar hebt u ook gezegd dat u in dit parlement een breed debat zou voeren over het principe zelf, het al dan niet invoeren van een tweejarige master. Dat is nog altijd niet gebeurd. U voert het debat hier niet, terwijl het parlement toch eerst zou moeten zeggen of het akkoord gaat met dat principe. Daar gaat het om.

Minister, wat is er vorige vrijdag nu precies afgesproken of beslist door de Vlaamse Regering?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, geachte leden, als laatste vraagsteller kan ik alleen maar een synthese maken van alle problemen, van alle opmerkingen die de collega's hebben gemaakt. Minister, er is op dit moment inderdaad heel wat onvrede over de manier waarop u hebt gecommuniceerd met de universiteiten. Als er een ingrijpende verandering plaatsvindt, waarbij een eenjarige master een tweejarige master wordt, dan moeten daar argumenten voor zijn. De Vlaamse Regering is de Erkenningscommissie daarin volledig gevolgd. Blijkbaar is daar nauwelijks over gecommuniceerd, en dat heeft wel wat kwaad bloed gezet.

Minister, mijn vraag is dus dezelfde als die van mijn collega's. Hebt u inderdaad een systeem uitgewerkt om te objectiveren, en hoe ver staat u daarmee?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, ik dank de leden voor hun vragen. De Vlaamse Regering heeft dit dossier inderdaad vorige week besproken. In de vergadering van deze week nemen we daarover een formele beslissing.

U weet misschien dat ik de rectoren van de universiteiten zelf regelmatig zie. Dat gebeurt voor het eerst sinds twintig jaar, denk ik. Ik zie hen twee à drie keer per jaar. In de week dat we die beslissing hebben genomen, heb ik hen gezegd dat we eerstdaags een beslissing zouden nemen in dat dossier en dat het niet gemakkelijk zou zijn. Diegene die heeft gecommuniceerd, was er weliswaar niet, maar de anderen waren er wel en hij werd wel vervangen. Ik heb toen ook gezegd dat dit niet gemakkelijk zou zijn, door de fundamentele bezwaren die de Erkenningscommissie had geopperd.

Enkele dagen erna heeft de Vlaamse Regering dat besproken. Omdat de regering nog aan het vergaderen was toen de beslissing was genomen, heb ik mijn kabinetschef onmiddellijk gevraagd om naar de rectoren toe te gaan, om hen uit eerste hand die beslissing mee te delen die we een week later formeel zouden nemen. Die rectoren zaten bijeen in Corsendonk – een heel aangename plaats om te vergaderen. Ik heb toen vastgesteld dat twee uur later allerlei studentenverenigingen communicés zijn beginnen te versturen over een beslissing die wij zouden hebben genomen. De tamtam heeft heel snel gewerkt in dezen, en daardoor werd ik verplicht om dat inderdaad te bevestigen.

Waren de rectoren daar nu gelukkig mee? Vele rectoren hadden begrip, en één rector in het bijzonder was ontgoocheld. Ik kan begrijpen dat mensen die tijd en energie hebben besteed aan die dossiers, ontgoocheld zijn. Mijnheer Bouckaert, ik heb een e-mail van de rector van de Universiteit Gent – uw rector –, waarin die formeel ontkent te hebben gezegd dat ik een slechte beurt zou hebben gemaakt, dat ik niet het lef zou hebben gehad om dat zelf aan die rectoren te zeggen. Hij heeft dat ook aan de betrokken journalist laten weten. Ik denk dat u me ondertussen al beter kent en weet dat ik veel lef heb op dat vlak. Ik verschuil me niet achter andere mensen als ik een boodschap moet brengen. Dan doe ik dat liever zelf.

Hij ontkent dus formeel per mail dat hij dat heeft gezegd, wel dat hij ontgoocheld en teleurgesteld is. Dat was de bottomline van zijn tussenkomst.

In ons systeem van het hoger onderwijs bepaalt de overheid weliswaar de structuur maar niet de inhoud. Mevrouw Moerman, we hebben inderdaad van 11 instellingen, 6 hogescholen en 5 universiteiten, 61 dossiers gekregen, waarvan er 54 positief zijn en 7 negatief. Maar de erkenningscommissie heeft zo fundamentele opmerkingen gemaakt, waarnaar ze ook heeft verwezen in de dossiers waar ze een positief advies op geeft, waardoor de Vlaamse Regering heeft gezegd: dit is zo fundamenteel, hier wordt zodanig een vraag naar een kader gesteld, dat wij die aanvragen in eer en geweten moeilijk kunnen goedkeuren. Er is met andere woorden een kader nodig. Dat konden wij alleen maar vaststellen uit de analyse van de ingediende dossiers. Het parlement heeft overigens al drie keer de mogelijkheid gehad om dat in te

dienen, mevrouw Van Steenberge. Er zijn al verschillende mogelijkheden geweest om daar een debat over te hebben als u dat wilde. Ik doe niet anders dan met u debatteren. Het is altijd een plezier om dat te doen, waarom dan hier niet over? Dat is niet het issue. We hebben wel vastgesteld dat er een kader nodig is.

Wat zegt de erkenningscommissie? Ze zegt dat de instellingen aan de overheid vragen om het mogelijk te maken naar 90 studiepunten te gaan, maar er wordt geen enkele aanvraag ingediend om tot 90 studiepunten te komen. In het buitenland bestaat dat. Niet overal zijn er masteropleidingen van 120 studiepunten, er zijn er ook van 90. Men dient dus geen aanvraag in, en dat is merkwaardig. Hoe komt dat? De finaliteit is niet altijd duidelijk wanneer men tot een studieduurverlenging overgaat. Heeft dat een onderzoeksfinaliteit, een onderwijsfinaliteit, een beroepsfinaliteit? Dat blijkt niet duidelijk. Bovendien worden er door de erkenningscommissie vragen gesteld naar de financiering. U hebt mij hier ook al gezegd naar aanleiding van sommige verklaringen van sommige mensen dat men meer middelen nodig heeft en dat men het eigenlijk vandaag al niet meer kan bolwerken, maar toch schrijft men in de dossiers dat men zonder extra personeel en zonder extra middelen tot een studieduurverlenging kan overgaan. Er wordt niet aangegeven hoe. Daar zit toch een tegenstrijdigheid in, waar de erkenningscommissie op heeft gewezen.

Door de erkenningscommissie wordt ook de vraag gesteld of die verlengingen wel tot een kwaliteitsverhoging leiden. Men stelt daar vragen bij. Bovendien wordt de vraag gesteld hoe men een masterproef kan verzwaren en hoe men extra stages kan invoeren zonder dat dat een extra onderwijsbelasting met zich meebrengt. Bovendien heeft men bij een aantal ingediende aanvragen vastgesteld dat men in een academiseringstraject bezig is dat nog niet is afgerond, en men toch al tot een studieduurverlenging overgaat.

Dat zijn, als je het mij vraagt, fundamentele opmerkingen die uit een onafhankelijke erkenningscommissie en uit een analyse van alle dossiers komen. Ik zou het me gemakkelijk kunnen maken en zeggen: de instellingen hebben de vraag ingediend, er zijn opmerkingen, we sluiten onze ogen en we zullen dat voor de lieve vrede maar goedkeuren. Ik vind dat een verantwoordelijke regering en een verantwoordelijke minister hun verantwoordelijkheid moeten opnemen en ook moeilijke beslissingen moeten durven te nemen. Dat hebben we ook gedaan.

Ik wil uw aandacht er ook op vestigen dat in universitaire kringen er nogal wat verdeeldheid is over dit onderwerp, ook binnen de universiteiten zelf en tussen de studenten zelf. Dat is de reden waarom wij onze verantwoordelijkheid hebben genomen en op de pauzeknop hebben gedrukt. Ik zeg niet dat we dat nooit gaan doen, maar laat ons op de pauzeknop drukken en laat ons samen met de instellingen zelf, die een enorm grote vrijheid hebben om de opleidingen te bepalen – dat hadden sommige vraagstellers even vergeten –, in een open dialoog proberen om tegen het einde van dit jaar een kader uit te werken waaraan de toekomstige aanvragen die volgend jaar of nadien worden ingediend, kunnen worden getoetst. Dat is onze bedoeling. Wat de inhoud van dat kader is, daar ga ik vandaag niet op in omdat we dat samen met de instellingen willen uitwerken. We hebben daar nu zes maanden de tijd voor.

Dit is wel een fundamenteel debat en geen futiliteit. Kwaliteit is in het onderwijs belangrijk. Wanneer we dan vaststellen dat een onafhankelijke commissie ernstige vragen stelt, dan moet de regering haar verantwoordelijkheid nemen. Wanneer sommige mensen teleurgesteld zijn omdat ze het anders zagen en daardoor emotioneel reageren, dan begrijp ik dat. Veel rectoren hebben overigens begripvol gereageerd.

De heer Bouckaert en mevrouw Moerman hebben gevraagd of dat iets te maken heeft met de financiering. De eerste financiële gevolgen zijn pas voelbaar in de reguliere financiering tegen 2020. Dat wil helemaal niet zeggen dat de regering geen rekening moet houden met de lange termijn. Het is echter niet zo dat we vandaag een probleem zouden hebben met de middelen, dat is pas tegen 2020.

Wanneer men aan studieuurverlenging doet, klopt het natuurlijk wel dat men meer kosten heeft inzake studentenvoorzieningen. Men moet dan meer studietoelagen geven. Dat speelt mee maar we wisten dat al toen we die mogelijkheden hebben gecreëerd. Dit parlement heeft dit overigens goedgekeurd tijdens deze legislatuur.

Ik wil de aandacht erop vestigen dat wij 226 miljoen euro extra investeren in het kader van de academisering van de opleidingen en de integratie ervan in de universiteiten vanuit de hogescholen.

Het is belangrijk dat we dit kader nu uitwerken. Ik krijg begrip van de rectoren maar ik heb ook begrip voor het feit dat anderen boos zijn op mij. Nog anderen willen plots een standbeeld voor mij oprichten omdat ik een heel moedige beslissing heb durven te nemen in de universiteiten. Normaal krijgt men pas een standbeeld als men dood is. En het zijn de verstandigen, de superverstandigen binnen de universiteiten die dat willen. Dat soort dingen is relatief in het leven. U mag bij de inhuldiging aanwezig zijn, mijnheer Watteeuw.

Mevrouw Meuleman, u had het over het argument van de concurrentiepositie met het buitenland. De situatie is echter heel diffuus. U zegt dat in andere landen de bacheloropleiding een einddiploma is terwijl dat bij ons niet het geval is. Bij ons gaat het eerder om een doorstroomdiploma. We stellen ook vast dat er in het buitenland masteropleidingen van 60, 90 en 120 studiepunten bestaan. Het klopt dat het dominante systeem 3-2 is. De situatie is echter diffuser. Vaak gaat het om een gemengd systeem, ook in het buitenland. Het argument van de concurrentiepositie speelt volgens mij niet op de korte termijn. De kwaliteit van een opleiding gaat overigens niet gepaard met de duur ervan. De duur van een opleiding en kwaliteit zijn geen synoniemen. Het gaat over de inhoud. Ik heb de indruk dat de kwaliteit van onze diploma's in de wereld hoog staat aangeschreven. Nu beweren dat de kwaliteit van ons hoger onderwijs in elkaar zou storten omdat dit voor een aantal opleidingen een jaar later zal gebeuren, lijkt me wat kort door de bocht.

We hebben onze verantwoordelijkheid genomen. We gaan samen met de instellingen het kader uitwerken op basis waarvan de toekomstige aanvragen kunnen worden getoetst. Wanneer die aan het kader beantwoorden en grondig zijn gemotiveerd, zullen wij die verleningen toestaan. Wij hebben met andere woorden, zoals het betaamt voor een regering, onze verantwoordelijkheid genomen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, u trekt de woorden van mijn rector plots in twijfel. Mijn rector is een bedaagd en voorzichtig man. Wanneer hij iets zegt in de krant, dan meent hij dat ook. Ik wil de terugtrekking van zijn woorden pas aannemen wanneer ik dat op papier zie. Wanneer mijn rector zegt dat u een slechte beurt maakt, dan meent hij dat.

Er zit iets eigenaardigs in uw argumentatie voor de afwijzing van deze aanvraag wat de tweejarige masters betreft. U zegt dat een van de redenen is dat er niet wordt voorzien in bijkomend personeel. Dat is juist. De universiteiten weten immers dat de Vlaamse overheid krap bij kas zit. Die uitbreiding van de masters mag geen extra kost met zich meebrengen.

Wat zal dat betekenen? Dat er aan de universiteiten wat harder zal moeten worden gewerkt. Wie is nu de minister die bestendig roept en tiert dat professoren harder moeten werken en dat ze een tandje bij moeten steken? Minister Smet! Dus u verwijt eigenlijk aan de universiteiten dat ze het doen.

Wat het kader betreft, minister, hebt u sinds 2009 de tijd gehad om het uit te werken.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister, u zegt: "Ik heb mijn verantwoordelijkheid genomen."

U hebt die nog niet genomen. De Vlaamse Regering, een collegiaal orgaan, zal die blijkbaar vrijdag nemen.

U hebt uw verantwoordelijkheid twee en een halve maand te laat genomen. Vrijdag is het 15 juni. Er stond in Onderwijsdecreet XXII een termijn, waarschijnlijk een termijn van orde, dat

de beslissing uiterlijk zou vallen op, ‘fatidieke datum’, 1 april 2012. U bent dus twee en een halve maand te laat, ten bewijze waarvan men in één universiteit al op de website kan lezen dat men zich kon inschrijven voor een opleiding met een tweejarige master. Ik heb me laten vertellen dat ze zelfs de brochures al hadden gedrukt.

U hebt uw verantwoordelijkheid genomen of u zult ze nemen, maar u hebt ze niet op tijd genomen en u hebt de wereld daarmee een beetje op een verkeerd spoor gezet.

Ik kom terug op mijn initieel punt: intellectuele eerlijkheid hebt u niet, want het is voor mij duidelijk dat het een financiële kwestie was. U verschuilt zich achter inhoudelijke elementen. Ik kan me niet voorstellen dat onze uniefs niet in staat zijn om 1 dossier in te dienen op 61, dat zou goedgekeurd worden.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, u hebt duidelijk aangegeven welke motieven de commissie had om u negatief te adviseren. Wat u zegt, komt me trouwens heel bekend voor. Dat heb ik ook gelezen in het evaluatierapport van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS), waarin heel wat argumenten die u vandaag aanhaalt, terug te vinden zijn.

U zegt dat u nu een kader zult maken. U zegt dat u dit nu doet omdat nu pas, bij de beoordeling, aan het licht gekomen is dat dit noodzakelijk is. Ik denk dat dit een heel goede zaak is. Maar u zegt: “Ik ga dit doen in overleg met de instellingen.” Ik neem aan dat u dat ook gaat doen in overleg met de studenten, want ook zij zijn een heel belangrijke speler in dit verhaal. Ze wijzen op de mogelijkheid dat deze maatregel ook gevolgen zal hebben voor hen. Er is niet alleen een verlengde studieduur, maar ook extra kosten en een latere intrede op de arbeidsmarkt. Ik wil absoluut in de bres springen voor de kwaliteit van ons hoger onderwijs, maar we moeten toch ook heel veel belang hechten aan de studenten.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik ben het helemaal eens met mevrouw Moerman: u bent veel te laat en u werkt reactief. U had vooruitziend moeten zijn en dit proactief moeten aanpakken. Dit is inderdaad geen futiliteit.

Dat standbeeld? Maak maar een heel kleintje. Doe zoals bij de Grieken, maak een verbeterde versie van de werkelijkheid waarbij men de persoon veel mooier afbeeldt dan hij is, dat zal nodig zijn. (*Rumoer. Opmerkingen van minister Pascal Smet*)

Er zijn toch hier en daar wat zaken die beter kunnen, minister.

Als ik u goed begrijp, zegt u dat u de pauzeknop wilt indrukken voor zes maanden. Het kader zal dus over zes maanden klaar zijn, klopt dat?

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, hoe mooi ze het standbeeld ook zullen maken, ik zou er geen willen, want de enigen die er nog op zullen komen zitten, zijn poepende duiven. Voor de rest passeert iedereen het. Ik zou dus niet roepen om een standbeeld.

Er zijn nog twee zaken die me van het hart moeten. U antwoordt er niet op. U zegt: “Dit is geen futiliteit, het is toch wel een belangrijk dossier.” Het feit dat we hier staan met één man en vijf vrouwen, toont aan dat ook wij het een belangrijk dossier vinden, niet alleen u.

Ik denk, minister, dat u het niet belangrijk genoeg vindt. U hebt geen voeling met de dossiers van hogescholen en universiteiten. U bent daar niet mee bezig. Als u in oktober nog zegt dat u niet aanvoelt dat er dossiers zullen worden ingediend, en er worden er 61 ingediend, en als u dan voor 1 april geen beslissing kunt nemen, zoals het zou moeten, dan bent u niet voorbereid.

Mijn vraag betrof vooral de communicatie. Ik blijf bij mijn opmerking dat de communicatie twee keer niets was.

Hoe zal het kader eruitzien? Hogescholen en universiteiten zullen zelf het kader mogen ontwikkelen waaraan ze dan moeten voldoen.

Mevrouw Vera Celis: Minister, ik was tevreden met uw antwoord. U hebt heel wat redenen aangehaald. U bent zeker goed geplaatst om de confrontatie aan te gaan met de universiteiten. U hebt al zeker meer dan één keer met hen het gesprek gevoerd. Ik kan er begrip voor opbrengen dat u, gezien de complexiteit van de materie, de pauzeknop zes maanden ingedrukt houdt.

Het is natuurlijk niet evident. Niet alle opleidingen zijn vergelijkbaar. Je kunt ook niet met één pennentrek van één jaar twee jaar maken. Ik lees in een commentaar dat voor economie een eenmalig masterjaar tot een betere opleiding leidt dan een tweejarige master.

Minister, wat de communicatie betreft, hebt u de perceptie tegen. U zou toch koste wat het kost die fout in de toekomst moeten vermijden. Een aantal zaken zullen een eigen leven leiden. Die moet u dan ontkrachten, en dat mag de bedoeling niet zijn.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, minister, collega's, we stellen in Vlaanderen al een hele tijd vast dat er een tendens bestaat, zowel aan de universiteiten als aan de hogescholen, om de opleidingen te verlengen. We merken dat niet enkel en alleen bij de masteropleidingen, maar ook bij de bacheloropleidingen. Ook daar leeft bij enkele opleidingen zeer sterk de vraag om over te gaan tot een vierjarige bachelor. Wij hebben daar in de ad-hoccommissie Hoger Onderwijs wel al een debat over gevoerd. Toen hebben we allemaal heel duidelijk gezegd dat we voorzichtig moesten omgaan met een studieduurverlenging en dat we daarover zeer goed moesten nadenken. Het moet sowieso een kwaliteitsverhoging van de opleiding inhouden, maar we moeten ons ook realiseren dat het een kost heeft: niet alleen een kost voor de Vlaamse overheid, maar ook een sociaal-economische kost en een private kost voor studenten en ouders. Wij moeten daar in de afweging ook rekening mee houden.

Minister, de Erkenningscommissie heeft fundamentele bezwaren geuit. U hebt ze allemaal op een rijtje gezet. Ik blijf met de vraag zitten hoe het komt dat het advies van de Erkenningscommissie dan toch positief is bij een aantal opleidingen. Dat is toch zeer verwarrend en tegenstrijdig.

Minister Pascal Smet: Dat laatste vinden wij ook. Dat is ook de reden waarom we dat verder moeten uitklaren en dat we gezegd hebben dat we dat kader moeten hebben, zodat het voor iedereen duidelijk is.

Als er al één verwijt zou kunnen worden gemaakt, dan is het dat we enorm veel vertrouwen hebben gegeven aan de instellingen. Wil dat nu zeggen dat al die dossiers slecht zouden zijn? Er zitten gradaties in. Alleen blijkt uit de analyse van de grote aantallen die werden ingediend, dat er fundamentele conceptvragen moet worden gesteld. De Erkenningscommissie heeft dat vastgesteld. Wij nemen dan onze verantwoordelijkheid. Je kunt daar je ogen voor sluiten. Dat doen we niet, ook al is dat een wat moeilijke beslissing.

Mijnheer Bouckaert, u hebt de gewoonte om woorden in twijfel te trekken. Ik ben opgegroeid met het principe 'Eerlijk duurt het langst'. Ik ga niet zeveren en ik ga geen dingen vertellen die niet kloppen. Ik heb hier op mijn iPhone de mail opgezocht. Ik weet niet of ik het mag, maar ik zal u toch een stukje citeren uit de mail van uw rector. Ik zal het u zo meteen laten zien. Hier staat: "Paul Van Cauwenberge". De mail is verstuurd op maandag 11 juni om 10.19 uur. In die mail zegt hij te betreuren dat er onjuistheden in staan. "En zo heb ik niet gezegd dat minister Smet een slechte beurt maakt. Ik vind het dan ook weinig correct dat deze zin als citaat wordt opgevoerd als kop van een deelartikel." Ik denk dat dit kan tellen, nietwaar? Vraag het aan uw rector, hij zal u die woorden bevestigen.

Bovendien weet ik ook dat er wel degelijk bij heel wat rectoren wel begrip voor onze beslissing was. Voorzitter, sommige collega's beginnen hier over de communicatie. Ze moeten weten wat ze willen. Een paar weken geleden zei men tegen mij: "Minister, de regering neemt een beslissing. U kondigt het aan. De betrokkenen zijn niet op de hoogte. Als

u zo'n beslissing neemt, moet u eerst de betrokkenen op de hoogte stellen." Dat is de reden waarom we met de Vlaamse Regering in twee fasen wilden werken. We wilden eerst een beslissing nemen zonder dat zij formeel geagendeerd was. We overleggen of we die beslissing nemen, ja of neen. We delen het dezelfde dag, op hetzelfde moment, mee aan de rectoren. En dan stel ik vast dat twee uren later bijna het hele land het weet. Dat is toch niet mijn schuld?

Dat ik dan bevestig dat we de week erop die beslissing gaan nemen, dat kunt u mij toch niet kwalijk nemen? Als andere betrokkenen, als we hen inlichten over een beslissing die we gaan nemen, dat beginnen rond te vertellen, dan ben ik daar toch niet voor verantwoordelijk?

We zullen u het rapport van de Erkenningscommissie bezorgen, collega's. U zult het dan ook kunnen bekijken en we zullen het kunnen bespreken.

Een moedige en verantwoordelijke regering moet, als ze vaststelt dat er een fundamenteel probleem is, durven te zeggen: halt, we moeten dit opnieuw bekijken. Zoals verschillende sprekers hebben opgemerkt, zijn dit geen lichtzinnige beslissingen die we nemen. Als uit een analyse van al die dossiers blijkt dat er fundamentele vragen zijn, moeten die eerst beantwoord worden.

Er wordt gezegd dat ik geen voeling heb met het veld. Het veld wou eerst andere opleidingen verlengen. Er zijn dan inderdaad heel wat opleidingen gekomen waarvan men niet verwachtte dat ze zouden komen. Dat is gebeurd, wij hebben dat ook vastgesteld.

Het is belangrijk dat we nu een constructief, open overleg hebben en samen dat kader uittekenen. Dan is het ook meteen voor iedereen duidelijk. En ja, dan duurt het een paar maanden langer. Maar als de kwaliteit van ons onderwijs daarvan zou afhangen, zouden we pas een fundamenteel probleem hebben.

Mijnheer Bouckaert, ik heb niet de neiging om te tieren dat iedereen harder moet werken. Meestal bent u het die dat doet. (*Applaus bij sp.a*)

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, u hebt wel degelijk herhaalde malen gezegd dat er aan de universiteit harder moet worden gewerkt. Dat wil ik natrekken in de commissieverslagen. U moet mijn geloofwaardigheid hier niet in twijfel trekken. Als de universiteiten een verlenging van de masters voorstellen zonder dat er bijkomend personeel moet komen, en er dus meer gewerkt moet worden, mag u dat niet als argument gebruiken om die masters af te wijzen.

Wat mijn rector betreft, zult u wellicht gelijk hebben. Die 'slechte beurt' is er waarschijnlijk door de journalist aan toegevoegd. Maar wie het interview leest, zal zien dat de rector nog veel andere dingen zegt en dat hij regelrecht teleurgesteld is, niet alleen in de beslissing, maar ook in de werkwijze. En dat trekt hij in die mail niet in.

Minister, de Bolognaverklaring heeft een hervorming teweeggebracht in masters en bachelors. Dat is al sinds 2002. U had al veel vroeger een kader kunnen opzetten waarin de beslissingen werden genomen. U kunt een puntje zuigen aan de werkwijze in culturele zaken. Mevrouw Schauvliege tekent inderdaad zo'n kader uit, waaraan de beslissingen inzake culturele subsidies kunnen worden getoetst. Dat is misschien een goed model voor de masters.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister, ik onthoud dat u ons de adviezen van de Erkenningscommissie ter beschikking zult stellen. Ik zie dat uw collega Schauvliege inderdaad school maakt. U kunt de adviezen misschien ook online zetten.

Ik blijf bij mijn standpunt dat dit debat intellectueel oneerlijk is. Ik begrijp de rectoren niet. Mocht ik 61 dossiers hebben ingediend en daarvan keurt men geen enkel goed, maar men zegt mij toch dat ik een goede universiteit ben en toponderzoek kan doen, maar niet in staat ben om één dossier te maken dat de goedkeuring van de regering verdient, dan zou ik als rector bijzonder ongerust zijn. Maar zij zijn dat niet. Dat is dan hun verantwoordelijkheid. Ik

twijfel er dan ook aan of al die dossiers wel slecht waren. Natuurlijk zullen er opmerkingen geweest zijn van de Erkenningscommissie, maar ofwel waren al die dossiers slecht en moet men ze allemaal afkeuren, en dan is er een probleem met de universiteiten en de hogescholen, ofwel is dat niet zo en zijn er andere motieven – lees: financiële – om dit af te keuren. (*Applaus bij Open Vld*)

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, ik heb de indruk dat we hier stilaan in een welles-nietesspelletje verzeild raken, dat niet zal renderen. Het is hoog tijd dat we ons over de inhoud buigen. Ik ben dan ook benieuwd naar het rapport. Ik ben heel tevreden dat u dat tot onze beschikking zult stellen. Ik wil het verdere debat graag voeren in de commissie.

Voorts acht ik het aangewezen om overleg te plegen met de instellingen en de studenten om tot oplossingen te komen.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, 61 masteropleidingen in de humane wetenschappen, verspreid over al onze universiteiten, dat is te veel voor Vlaanderen. We moeten inderdaad goed bekijken wat we waar willen. Dat moet de overheid samen met de universiteiten doen. Op dat vlak volg ik u dus.

Minister, de beslissing had wel op een andere manier genomen kunnen worden. Ik hoop dat we nu snel verder kunnen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, ook ik ben nieuwsgierig naar het verslag dat u ons zult overmaken zodat we over deze zaak met kennis van zaken kunnen debatteren. U weet dat ik nooit overga tot oneliners zoals ‘Proffen moeten langer werken’. Ik doe daar niet aan mee. Ik wil het dossier volledig bekijken en grondig debatteren.

Ik blijf wel met één ding zitten. De universiteiten en hogescholen waren niet goed om te kunnen voldoen aan de voorwaarden van de erkenningscommissie, maar ze zijn nu wel goed genoeg om mee te helpen aan het kader om diezelfde voorwaarden te onderzoeken waaraan ze moeten voldoen. Ik vind dat een contradictio in terminis, maar we zullen het uitgebreid debat in de commissie afwachten. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, u hebt gezegd: “Eerlijk duurt het langst.” Ik denk dat u overschot van gelijk hebt. Eerlijk duurt het langst. Wat het kader betreft, moet u zeer nauwgezet de discussie voeren met de rectoren en met alle mensen die erbij betrokken zijn. Net als mijn collega’s kijk ik uit naar het rapport van de commissie, want zo krijgen we heel wat objectieve informatie die ons een heel eind verder helpt dan alle artikels die op publieke fora verschijnen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over problemen met islamleerkrachten in het gemeenschapsonderwijs en de controle ter zake

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Minister, de voorbije weken zijn we weer opgeschrikt door twee incidenten met het islamonderwijs in het gemeenschapsonderwijs. Eentje ging over een islamleerkracht die in plaats van een ambulance te bellen bij een epilepsieaanval, koranverzen begon te citeren – in het Arabisch uiteraard. Een tweede ging over een homoseksuele leerling die werd doorverwezen naar een imam voor zowaar een duiveluitdrijving. We zijn goed bezig, wat dat betreft.

Uw antwoord kennen we: meer inspectie, een opleiding islam aan de hogeschool, eventueel zelfs het ondertekenen van de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens. Problemen opgelost. Ik vrees van niet, minister. U houdt gewoonweg geen rekening met de

ware aard van de islam. De islam is het probleem, niet een of andere extremist. Dat hebben we de voorbije dagen ook al een paar keer mogen ondervinden. De ogen van heel wat mensen beginnen langzaam maar zeker open te gaan. De islam is een onverdraagzame, theocratische, totalitaire godsdienst met een middeleeuws wereldbeeld. Denken dat u daaraan iets zult veranderen met wat opleidingen en een ondertekening van een verklaring, is volgens mij een illusie die u voor uzelf creëert. Er is geen Vlaamse islam mogelijk, geen Europese of verlichte. Er is alleen maar islam die is wat ze is, en daar moet u zich ondergeschikt maken en u onderwerpen.

U moet eens tot de conclusie komen dat het misschien een goed idee zou zijn om te stoppen met het islamonderwijs in het gemeenschapsonderwijs. Dat kan natuurlijk alleen maar als we de erkenning van de islam zouden intrekken, want het is een wettelijke verplichting als het gaat om een erkende godsdienst. Ik geef u die overweging mee omdat ik ervan overtuigd ben dat uzelf, als socialist en allicht als vrijzinnige, een aantal vragen stelt bij de praktijken zoals die vandaag in het islamonderwijs aan de orde zijn.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik stel vast dat de heer Dewinter geen vraag heeft gesteld. Hij gaat nogal uit van veel veronderstellingen: socialist, per definitie vrijzinnig. U maakt allerlei veronderstellingen. Bovendien beweert u van alles over de islam – en dat is volledig voor uw eigen rekening. Mijnheer Dewinter, ik heb niet de gewoonte om voor mezelf illusies of virtuele werelden te creëren. Dat laat ik aan u over.

Wat gaan we doen? We hebben ook niet gewacht op deze incidenten om dat te doen. De ware aard van het incident wordt door betrokkene in twijfel getrokken. Hij zegt dat hij de jongere wou kalmeren. Ik weet het niet want ik was er niet bij. Het is ook niet aan mij om daar uitspraken over te doen. Ik neem aan dat het Gemeenschapsonderwijs redenen had om de beslissing te nemen die ze wou nemen.

We moeten inderdaad komen tot een eigen opleiding voor islamleerkrachten. We werken daaraan en we verwachten dat dat in 2014 rond zal zijn. We moeten inderdaad de inspectie scheiden van de begeleiding en ondersteuning van leerkrachten zodat de controle door een onafhankelijke instantie gebeurt. Daar werken we ook aan.

We vragen niet of gaan niet vragen om een ‘verklaringske’ te ondertekenen. Daar gaat u er wat over. We moeten rekening houden met de vrijheid van godsdienst. We zijn bezig een soort lijst van generieke competenties uit te werken waaraan elke godsdienstleerkracht moet voldoen, of het nu een moslim, een katholiek of een boeddhist is. Hij moet respecteren wat in het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) staat. Hij moet onze eindtermen respecteren, inbegrepen evolutieleer. Daar werken we aan. Dat is niet evident. We zitten daar op de grens van vrijheid van godsdienst en van organisatie. Toch hebben we het akkoord van alle godsdiensten om daaraan mee te werken. We zijn bezig met die delicate operatie. Ik geloof daar wel in.

Tot slot, mijnheer Dewinter, het stoort mij bijzonder, en ik weet dat dat uw handelsmerk is, dat dat uw natte droom is, en wat nog allemaal is, dat u elke moslim in dezelfde zak steekt. Dat soort redeneringen zou erop neerkomen dat elke katholiek een pedofiel is omdat er veel pedofiele priesters zijn. (*Rumoer*)

Dat is het soort redenering dat u maakt. Dat is hetzelfde simplisme.

De heer Filip Dewinter: Bij zoveel incompetentie zakt mijn broek af, minister. Meer kan ik daar niet op zeggen.

Waar haalt u het om dit soort stupide vergelijkingen te maken? U kent niets van de islam. Er zijn misschien heel veel gematigde moslims, maar er is geen gematigde islam. Laat dat duidelijk zijn. Het is de islamofilie van figuren zoals u en de top van het gemeenschapsonderwijs die leidt tot de problemen die we vandaag kennen. De islam is

erkend sinds 1974 in dit land! Dat is 38 jaar geleden! Er is al 38 jaar islamonderwijs. Men had allerlei maatregelen kunnen nemen in die 38 jaar. Dat is bijna vier decennia. Er is niets gebeurd. Nu zit u met problemen in de klassen met 40, 50 en 60 procent moslims. U doet er niets aan en u kunt er niets aan doen omdat u de ware aard van de islam weigert te erkennen of – nog erger – gewoonweg niet kent, met alle gevolgen van dien.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Voorzitter, als middeleeuwse vrouw in dit halfroond wil ik even repliceren. Uiteraard kan het niet dat er bij een epilepsieaanval koranverzen worden opgezegd. Het wordt nog betwist of dat effectief gebeurd is. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Mag ik even alstublieft?

Ik ontken niet dat er hier en daar iets schort aan de kwaliteit van de islamleerkrachten. Ik vind het spijtig dat de heer Dewinter niet aanwezig was op de hoorzitting in de commissie Onderwijs waar het ging over een academische opleiding voor islamleerkracht. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

We proberen dat te organiseren en structureren zoals minister Smet net zei. U zegt dat de islam erkend is. Er is geen weg terug. We moeten er gewoon voor gaan. Ik hoop dat uw partij morgen constructief meewerkt bij de bespreking en stemming van het voorstel van resolutie.

Het is nu gewoon zo, de moslimgemeenschap is hier nu eenmaal. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Die zal niet weggaan. U kunt nu beter meewerken in plaats van de zaken af te breken en te banaliseren en iedereen tot middeleeuwer uit te roepen.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Mijnheer Dewinter, uw standpunt is gekend, ik wil daar eigenlijk niet op ingaan. Er valt met u zelfs gewoon niet over te praten. *(Rumoer)*

U bent een islamhater. U haat mensen van een andere herkomst. *(Rumoer)*

Ik voel mij daardoor persoonlijk aangesproken! Wij horen tot die religie. Hoe we dat belijden is onze persoonlijke zaak. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Het is niet aan u om bepaalde zaken te bepalen.

We hebben een hoorzitting gehad. Binnen de moslimgemeenschap leeft de bereidheid om in dialoog te gaan, zowel over controle van de islamlessen als over de opleiding voor leerkrachten als over intellectuele kaders. We zullen daar verder aan werken!

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, minister, collega's, dit is een zeer moeilijke discussie, omdat er veel sentiment bij komt kijken, vanuit verschillende invalshoeken. Ik denk dat we deze discussie enkel kunnen voeren op basis van twee duidelijke assen. Een eerste as is dat wij in dit land de vrijheid erkennen voor het beleven van godsdienst. In een tweede stap erkennen wij daarin ook een aantal godsdiensten. Die vrijheid geldt voor eenieder en moet, wat mij betreft, universeel zijn.

Er is een tweede as die in onze westerse samenleving zeer belangrijk is en die door eenieder die deel wil uitmaken van onze samenleving, moet worden erkend. Dat is de as waarop er respect moet zijn voor eenieder, man en vrouw, en respect voor de scheiding tussen volk en st..., sorry, tussen staat en geloof. *(Opmerkingen van de heer Filip Dewinter. Rumoer. Gelach)*

Er moet een erkenning zijn voor het feit dat men niet kan oproepen tot geweld. Op basis van die twee assen moeten wij naar het onderwijs kijken en onze inspectie richten.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Over de verhouding tussen de islam en de Europese humanistische beschaving kan veel worden gezegd. Het probleem is waarschijnlijk niet zo erg als de heer Dewinter het bestendig afschildert, het is zijn electoraal merk. Maar het is waarschijnlijk erger dan door islamofiel links wordt beweerd, waar het probleem bestendig onder de mat wordt geveegd, om puur electorale redenen.

Het moet toch wel eens gezegd dat de islamleraars die aan duiveluitdrijving deden, geen militanten waren van Sharia4Belgium. Dat zijn gewone mensen met een islamachtergrond, dus waarschijnlijk zitten die reactionaire ideeën dieper geworteld in de islamitische gemeenschap dan we aannemen. Er is dus wel een probleem, en men moet dat niet onder de mat vegen. Ik hoop dat u werk maakt van een goede screening in verband met de opvattingen, minister.

Mijnheer Dewinter, u hebt het over de islamofiele top van het Gemeenschapsonderwijs. Dat wil ik ten stelligste ontkennen. Het Gemeenschapsonderwijs heeft de moed gehad om de hoofddoek in de scholen te verbieden en het is ook het Gemeenschapsonderwijs dat die twee reactionaire duiveluitdrijvers onmiddellijk heeft ontslagen. Ik wil dat u dat terugtrekt.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Er is verwezen naar de hoorzitting in de commissie vorige week. Daar heeft een leerkracht islamitische godsdienst het tekort aan goede vorming blootgelegd. Het was al gekend, maar het is nogmaals geïllustreerd. Ik roep de collega's op om morgennamiddag het voorstel van resolutie mee goed te keuren voor de oprichting van een theologische islamitische faculteit. Dat er meer vorming en kennis nodig is, wordt door heel veel mensen onderschreven.

Mijnheer Dewinter, u hebt verwezen naar zorgwekkende krantenberichten. Er zijn nogal wat zaken die mij ook de wenkbrauwen doen fronsen, onder andere ook de vergelijking die de minister net heeft gemaakt. In de krant heb ik toch ook gelezen dat de Moslimexecutieve en de inspectie die werden gecontacteerd vanuit de schooldirectie hebben gezegd dat bepaalde uitspraken onaanvaardbaar waren. Het is erg belangrijk dat ook de bevoegde eredienst dat signaal geeft. Ik hoop dat het in de toekomst ook wordt gegeven, als bepaalde mensen ontsoren.

Minister Pascal Smet: We moeten proberen te vermijden om in simplisme na te denken. Die vergelijking heb ik willen maken. Ik heb gewoon uw redenering op een andere situatie toegepast, mijnheer Dewinter. Die klopt niet. Spreek maar eens met de bisschop van Antwerpen. Hij zal beamen dat de vergelijking is gemaakt. Die klopt niet.

U baseert zich op simplisme. U scheert alle mensen over één kam. Er zitten heel veel verschillende mensen in de moslimgemeenschap. Zijn er problemen in de moslimgemeenschap? Ja. Zit er crapuul tussen? Ja. Zitten er onnozelaars tussen? Ja. Zitten er fanatiekelingen tussen? Ja. Maar zitten er ook anderen tussen, gematigde mensen die vredelievend zijn? Ja. Laat ons die mensen ondersteunen. Stop met uw strategie, mijnheer Dewinter, om iedereen in dezelfde zak te steken en met alle zonden Israëls te beladen, ook mensen die er niets mee te maken hebben.

Het zal u zeer spijten, maar er is op dit moment in Vlaanderen en Brussel – ik kom ze elke dag tegen – een jonge generatie van Marokkaanse en Turkse Belgen die soms wel, soms niet meer moslim zijn en geëvolueerd zijn in hun denken. U beledigt met uw uitspraken die toekomst, die ook de toekomst van Vlaanderen is.

Dat wil niet zeggen dat wij onze kop in het zand moeten steken voor bepaalde problemen. U bent zeer slecht geplaatst om dat tegen mij te zeggen. Ik kom uit de asiel- en migratiewereld. Ik heb in het verleden mijn verantwoordelijkheid ter zake opgenomen en zal dat ook in de toekomst blijven doen. Daarom wil ik absoluut dat er in onze Vlaamse hogescholen een

opleiding komt voor islamleerkrachten zodat we ze niet meer moeten importeren uit Arabische landen. Daar zullen we aan werken. Om die reden zijn we sinds maanden achter de schermen op het delicate evenwicht aan het werken dat de heer Kris Van Dijck heeft aangehaald tussen godsdienstvrijheid en de controle daarop.

We hebben van alle godsdiensten een principeakkoord om generieke competenties te ontwikkelen waaraan elke islamleerkracht moet voldoen, inbegrepen de eerbiediging van man, vrouw, holebi's. Het is trouwens heel vreemd dat u plots opkomt voor de holebi's. Erg geloofwaardig is dat niet. Los daarvan is het zo dat een islamleerkracht die daar niet aan beantwoordt, ontslagen zal worden. We zullen daar ook de inspectie voor inzetten. Het is dus een fundamentele, grondige hervorming van ons systeem.

Tot slot, mijnheer Dewinter, begrijp ik niet waarom u mij een islamofiel noemt. U zegt zomaar op het spreekgestoelte dat ik dat zou zijn. Waarom zou ik dat zijn? Ik ben dat niet. Als minister van Onderwijs ben ik neutraal ten opzichte van alle godsdiensten en probeer ik een duidelijke lijn te volgen.

Mijnheer Dewinter, of u dat nu wilt of niet, we zullen in onze samenleving moeten samenleven met iedereen. Mensen zijn verschillend. Laat ons proberen een gemeenschappelijke achternaam te maken. Probeer die voornamen niet weg te gommen. Laat ons in het verschil onze kop niet in het zand steken, maar wel problemen oplossen en vooral, waar u op teert, geen problemen bijmaken. *(Applaus bij meerderheid, Open Vld en Groen)*

De heer Filip Dewinter: Ik geef een voorbeeld van de islamofilie van het Gemeenschaps- onderwijs: gisteren vond er in het atheneum in Schoten een verplichte halalbarbecue plaats voor alle leerlingen van de eerste graad. Waar zijn we in hemelsnaam mee bezig?

Ik maak me geen enkele illusie over de opleiding islamleerkracht die u wilt inrichten aan de hogeschool. Ik ken dat idee: we gaan een Vlaamse, Europese, gematigde, verlichte islam tot stand brengen. Maakt u zich daar toch geen illusies over. Men lacht u uit in de islamwereld. Er is alleen de islam, de Koran, de Hadith enzovoort. U moet niet denken dat u vanuit uw gezag, vanuit een of andere hogeschool iets zult kunnen veranderen aan het feit dat zij de scheiding tussen Kerk en Staat, de gelijkheid tussen man en vrouw, de democratie niet aanvaarden, maar daarentegen alleen – insjallah – de wil van Allah respecteren. Dat zij de vrije meningsuiting niet aanvaarden, dat is zo, dat was zo en zal ook zo blijven wat de islam betreft.

Minister, het enige wat zal overblijven, is niet een Europese of Vlaamse islam, maar in de praktijk een geïslamiseerd Europa. U bent daar medeplichtig aan. U collaboreert met de islam. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Griet Smaers tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het eerste gerealiseerde Vlaamse vrachtroutenetwerk en de uitbreiding naar heel Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Minister, ik vernam deze week dat u heuglijk nieuws had omdat u in het West-Vlaamse Staden het allereerste routeringsplan voor vrachtwagenroutenetwerken hebt voorgesteld. Uiteraard ben ik heel blij dat te vernemen. Het is wel in West-Vlaanderen, maar ik hoop dat de andere regio's nog zullen volgen. Zowel wij in dit parlement als u in de Vlaamse Regering hebben herhaaldelijk gepleit voor die vrachtwagenroutenetwerken, uit hoofde van verkeersveiligheid en leefbaarheid in de dorpen.

Wel, vooral vanuit die principes van verkeersveiligheid, maar ook vanuit het oogpunt van een vlotte doorstroming van het zwaar vrachtvervoer en uiteraard de vlotte bereikbaarheid van bedrijvzones, hebben wij dit dossier terecht op de prioriteitenlijst geplaatst en hebt u dat ook als prioritair aanschouwd in uw beleidsnota.

In de loop van dit jaar had u aangekondigd dat het raamwerk voor de diverse vrachtwagenroutenetwerken in de verschillende regio's verder zou worden uitgerold, dat de bewegwijzering eraan zou worden aangepast en dat de kaarten zouden worden overgemaakt aan digitale kaartenmakers zodat ook de gps-leveranciers hun aanpassingen kunnen doen. Minister, ik ben benieuwd wat uw ervaringen en bevindingen zijn bij de voorbereiding van dit eerste routeringsplan in Vlaanderen? Wat zijn eventuele hinderpalen om de vrachtwagenroutenetwerken in alle andere regio's te kunnen uitrollen en te realiseren op korte termijn?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het is absoluut een prioriteit om in Vlaanderen een vrachtwagenroutenetwerk te realiseren. Vlaanderen is daarvoor opgedeeld in 28 zones. Een paar maanden geleden is een studie bureau aangesteld om dat netwerk uit te tekenen voor elk van die 28 zones. Het is de bedoeling dat we, gebaseerd op het ruimtelijk structuurplan, alle zones die groter zijn dan 50 hectare, aanduiden, plus de interessante distributiezones. Het onderzoek is volop bezig.

Wat we enkele dagen geleden in Staden hebben uitgerold, is het model dat nog wat verfijnder is. De zone die daar is gestart, is een deelzone van een van de 28, maar waarin de lokale bedrijvzones zijn opgenomen. Die oefening is gemaakt samen met de lokale besturen en de provincie, en die kan model staan voor alle andere kleinere regio's in Vlaanderen en kan ook worden gebruikt door hen die erin willen investeren.

Een groot voordeel is dat we een model hebben, zowel voor de gemeenten als voor de 28 Vlaamse zones. Ik verwacht dat het voorstel van netwerk tegen begin volgend jaar klaar is. Het is wat later dan gepland, want ik dacht dat het dit jaar volledig klaar zou zijn. De oorzaak is vooral het consensusmodel dat we nastreven. Er gaat heel veel tijd in het grensoverschrijdende lokale overleg over de routes die moeten worden gevolgd. Je moet een consensus vinden met steden en gemeenten, met de Vlaamse overheid en iedereen moet zich erachter scharen.

We hebben alle gemeenten al bevraagd over de routes die vrachtwagens op hun grondgebied nemen. Van 95 procent van de gemeenten hebben we al informatie gekregen. Het studie bureau is nu volop aan het werk om die preferentiële routes uit te tekenen. Het is de bedoeling dat die begin volgend jaar overal worden geplaatst.

Mevrouw Griet Smaers: Minister, ik ben blij te vernemen dat ook de rest van de vrachtwagenroutenetwerken binnen redelijke termijn zullen worden gerealiseerd, zeker tegen begin 2013, hoor ik u zeggen. Dat is heel snel. Er moeten toch heel wat zones worden gerealiseerd. Ik wacht dus op de vrachtwagenroutenetwerken in mijn regio. Dan zullen we allemaal blij zijn dat het zware verkeer uit de dorpskernen kan worden gehouden.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Minister, ik kan u alleen maar succes toewensen met de implementatie van dat vrachtwagenroutenetwerk. Iedereen die vandaag bekommerd is over verkeersveiligheid en -doorstroming, weet dat er een probleem is met het zwaar vervoer. Het is goed dat uw diensten met de gemeenten kort op de bal blijven spelen omdat dit een gedeeld belang is. Dit is een verhaal van de ketting en de schakels: men is maar zo sterk als de zwakste schakel. Uw dienst Agentschap Wegen en Verkeer, maar ook andere diensten, moeten de gemeenten aansporen mee stappen te zetten en mee te overtuigen van de urgentie. Zo kunnen we samen winnaar worden inzake verkeersveiligheid en -doorstroming.

De voorzitter: De heer D'Hulster heeft het woord.

De heer Steve D'Hulster: Enkele weken geleden heb ik naar aanleiding van de dodehoekproblematiek een soortgelijke vraag gesteld. Er zijn veel regio's in Vlaanderen die te kampen krijgen met verdwaalde vrachtwagens. Die veroorzaken heel veel overlast en verkeersonveiligheid in de verschillende woonstraten en dorpskernen.

De rand rond Antwerpen is zo'n regio waar heel veel vrachtwagens een shortcut zoeken tussen de verscheidene autosnelwegen. Net als heel wat andere regio's in Vlaanderen heeft de onze dringend nood aan zo'n vrachtroutenetwerk. Minister, ik wens u dan ook alle mogelijke succes toe bij het realiseren ervan tegen begin 2013.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Minister, ook ik wil u succes wensen met het verder uitwerken van dat vrachtroutenetwerk. Er is vandaag sprake van heel wat lofbetuigingen. De gemeenten zitten daar al lang op te wachten. Elke gemeente zal ook inspanningen moeten doen om verder samen te werken en ervoor te zorgen dat die vrachtwagens niet meer door straten rijden waar ze eigenlijk niet thuishoren.

Ik neem het u niet kwalijk dat dit lang heeft geduurd. Ik weet hoe ingewikkeld het is om alle betrokken actoren aan tafel en tot een consensus te krijgen. De knoop zal echter liggen bij de praktische uitvoering, namelijk bij het implementeren in de gps-systemen. Het is me nog niet duidelijk in welke mate dat al is gebeurd. Uiteindelijk is het immers belangrijk dat de vrachtwagenchauffeurs, waarmee niet is overlegd, op hun gps zien welke route ze moeten volgen en door welke straten ze absoluut niet mogen rijden.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik sluit me aan bij de lofbetuigingen. Ik wens u alle succes. Het lijkt me ook zinvol dat u deze problematiek bovenlokaal aanpakt. Wat dat betreft, sluit ik me aan bij wat de heer Keulen heeft ingebracht. Veel lokale besturen hebben mobiliteitsplannen, en hebben daarin ook bijvoorbeeld voorzien in tonnagebepalingen. Hoe gaat u om met die bestaande reglementeringen? Zult u met dit systeem die mobiliteitsplannen overrulen of aanpassen? Hoe wordt daar overleg over gevoerd?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, toen ik u eind vorig jaar ondervroeg over de beleidsbrief, kondigde u een aantal pilootprojecten aan. Ik had toen gezegd dat het toch wel tijd werd dat dit jaar aan een aantal pilootprojecten uitvoering werd gegeven. Dit is zo'n project. Ik hoop alleszins dat u daarin zult slagen, want andere pilootprojecten blijken maar niet van de grond te komen. Ik verwijs in dat verband bijvoorbeeld naar de problematiek van het sluipverkeer, naar de studie naar het sluipverkeer in de zuidooststrand van Antwerpen (SLUIZO), naar de studie van het Mobiliteitsoverleg ZuidOstrand (MOZO). Die zijn een stille dood gestorven. Ik stel alleen maar vast dat dit pilootproject van het vrachtroutenetwerk eigenlijk tot stand komt in een regio waar de problemen niet zo ernstig zijn als in de Antwerpse regio. De heer D'Hulster heeft daar ook naar verwezen.

Ik hoop alleszins dat u de moed zult hebben om deze legislatuur ook nog de andere pilootprojecten aan te pakken die echt een oplossing zouden kunnen betekenen voor de verkeersproblematiek.

Minister Hilde Crevits: Dat vrachtroutenetwerk is gebaseerd op een consensusmodel. Daarmee beantwoord ik al een pak vragen. Dat betekent dus dat, als we een zone uittekenen, we het akkoord van de lokale besturen nodig hebben. Anders zou dit nooit kunnen werken. Er was de vraag hoe dit zich verhoudt tot de lokale mobiliteitsplannen en zo. We hebben het akkoord nodig van de lokale overheden. Staan zij er niet achter, dan zal dat routenetwerk niet werken.

Ook moet er een sterke promotie worden gevoerd ten opzichte van de bedrijven. We hebben dat nu ervaren in de IDR-zone (Ieper-Diksmuide-Roeselare). Dat vrachtroutenetwerk heeft immers eigen aanwijsborden en codes. We moeten de bedrijven daar vertrouwd mee maken. We moeten een actieve politiek voeren ten opzichte van vrachtwagensbestuurders over wat goede routes zijn. Natuurlijk moeten we hun medewerking hebben.

Waarom is de IDR-zone de eerste zone geworden? Voor mij was het zeer interessant een regio te hebben waarin de lokale bestuurders echt die consensus wilden vinden. Ook daar waren er problemen met tonnagebeperkingen. Een gemeente heeft een dergelijke beperking ingevoerd op de weg, een andere zag dat liever via een andere weg. We moeten echt streven naar een consensus met betrekking tot het gaan gebruiken van bepaalde voorkeurroutes. Dat is daar absoluut gelukt. Met alle respect voor alle andere zones, waar dat ook heel dringend is, maar die zone is voor mij bovendien interessant omdat er voor het eerst een aantal gemeenten zijn die ook hun lokale bedrijvzones mee in dat grote routenetwerk willen stoppen. We zien dat dat eigenlijk best mogelijk is. Dat is één en dezelfde oefening. Voor mij is het dus bijzonder interessant om dat daar uitgerold te zien.

Wat de gps-providers betreft, is het absoluut de bedoeling om dat kaartmateriaal ter beschikking te stellen. Zelf heb ik nog niet zo lang geleden immers vastgesteld dat veel vrachtwagens zomaar terechtkomen in kleine kernen, terwijl dat totaal niet nodig is. Veel vrachtwagens zijn ook niet uitgerust, want de voorkeurroutes voor vrachtwagens zijn nog niet juist ingesteld. Er is dus nog wel wat werk aan de winkel.

Collega Smaers, ik heb begin 2013 gelanceerd. Dat is natuurlijk in de veronderstelling dat ik een consensus krijg. Het is goed dat Vlaanderen is ingedeeld in 28 zones. Ik hoef niet te wachten op een consensus voor heel Vlaanderen om uit te rollen. Als we al tot een consensus kunnen komen in enkele zones, dan kunnen we daar uitrollen. Ik verwacht de eerste resultaten begin 2013 om dan in de loop van het jaar te zien wanneer we de borden plaatsen, hoe we dat zullen doen en hoe we al die info zullen bezorgen aan de gps-providers.

Iedereen, behalve mevrouw Van den Eynde, wenst mij succes. Dat is natuurlijk gevaarlijk maar het toont ook aan dat het een bijzondere complexe problematiek is om aan te pakken. Het is ook een problematiek die samen met de werkgevers, de werknemers en de lokale besturen moet worden aangepakt. Nog eens, tegen de zin van een lokaal bestuur is het zeer moeilijk om dat van bovenaf op te leggen. Ik heb wel de handschoenen opgenomen om tot die consensus te komen. Ik hoop dat we volgend jaar een aantal goede resultaten zullen bereiken in een aantal van die zones.

Mevrouw Griet Smaers: Ik wil antwoorden op wat mevrouw Van den Eynde heeft ingebracht. Dit is juist een pilootproject en een dossier om sluipverkeer te weren en om vrachtverkeer uit de dorpen te houden en enkel via de hoofdroutes te laten rijden. Het is wel degelijk een project dat sluipverkeer tegengaat. Ik hoop met u dat lokale besturen snel met u in consensus gaan om dat te realiseren.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over internationale concurrentie voor De Lijn inzake snelbussen vanuit Limburg

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, ik zal het niet alleen over Limburg hebben. Parallel met de discussie over het mogelijk afschaffen van snelbuslijnen in Limburg, doemt een nieuw fenomeen op, namelijk een privéfirma die zich bereid verklaart om het geregeld openbaar vervoer over te nemen. Ze doet dat met een handig juridisch ommetje door haar bussen te

laten vertrekken in Valkenswaard, Maastricht of Sittard. Ze hoopt op die manier met een rijdende reclamebus Limburg te doorkruisen en het geregeld openbaar vervoer over te nemen.

Als dat daar zou lukken, kan ik me voorstellen dat een volgende stap zou zijn dat er bussen zullen verteken uit Sas van Gent, Roubaix en Roosendaal. Is dat een vorm van geregeld openbaar vervoer die we kunnen en willen aanvaarden in Vlaanderen? Kunt en wilt u daar maatregelen tegen nemen?

Minister Hilde Crevits: De Lijn heeft in Vlaanderen het monopolie op het geregeld vervoer. Het is belangrijk om te schetsen wat geregeld vervoer is. Er zijn drie voorwaarden voor. Geregeld vervoer is het vervoer dat met een zekere regelmaat wordt ingelegd, dat vertrekt en stopt aan een halte en dat voor iedereen toegankelijk is. Het is de bevoegdheid van De Lijn.

Het grensoverschrijdend geregeld vervoer, dus als men net over de grens, ongeveer 25 kilometer, een dergelijk vervoer wil organiseren, is ook de bevoegdheid van Vlaanderen en van De Lijn. Als men dat wil organiseren net over de grens en verder in Vlaanderen, kan dat niet. Voor hen die zich daarover zorgen maken: dat kan niet. Ik heb er totaal geen idee van hoe men dat zou kunnen regelen.

Daarnaast bestaan er twee andere manieren van openbaar vervoer regelen. Dat is ten eerste het bijzonder geregeld vervoer, waarbij men vanaf vaste plaatsen kan op- en afstappen, maar waarbij een bepaalde groep mensen wordt meegenomen. Het is dus niet toegankelijk voor iedereen. Bijvoorbeeld kan het perfect dat een bedrijf zijn werknemers ophaalt vanaf een bepaalde locatie. Daar moet een vergunning voor worden afgeleverd.

Wat betreft de snelbussen in Limburg is er bij mijn weten geen aanvraag lopende bij mijn diensten. Ik weet totaal niet of er überhaupt zo een vraag voorligt.

Een andere mogelijkheid is het pure private vervoer, waaronder men het toeristische vervoer verstaat. Iemand wil bijvoorbeeld een uitstap organiseren voor een bepaalde organisatie. Dat kan perfect. De vergunningen daarvoor moeten bij de federale overheid worden aangevraagd.

Mijnheer Roegiers, er kan vandaag in Vlaanderen geen geregeld vervoer worden georganiseerd door een private speler zonder De Lijn, ook niet wanneer men net buiten de grens vertrekt. Er is één uitzondering op de regel, met name het internationale transport. Ik heb het dan over bussen die bijvoorbeeld van Parijs komen en naar Brussel rijden.

Vandaag zijn er geen zulke aanvragen lopende. Ik kan moeilijk oordelen in welke categorie een mogelijke aanvraag zich zou kunnen bevinden. Er is echter geen sprake van dat het geregeld vervoer waarvan het monopolie tot De Lijn behoort, plots uit handen zou worden gegeven.

De heer Jan Roegiers: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is inderdaad zo dat er bussen bestaan, Eurolines, die van overal in Europa vertrekken en die voorzien in verschillende stopplaatsen en ik veronderstel ook opstapplaatsen in België en Vlaanderen. Er is dus wel degelijk een mogelijkheid om dat systeem te omzeilen, en dat baart mij en mijn fractie zorgen. Het gaat om een ondermijning van een heel sociaal systeem en vervoerssysteem dat op poten is gezet. Ik ben daar niet echt gerust in ondanks het antwoord dat u hebt gegeven. Ik begrijp wel dat u niet op de zaken vooruit kunt lopen wanneer er geen vergunningen worden aangevraagd. *(Opmerkingen van de heer Felix Strackx en de heer Stefaan Sintobin)*

De voorzitter: Mijnheer Strackx, het Koffiehuis is open. Als u commentaar wilt geven, kunt u ook altijd het woord vragen. Dit is zeer storend.

Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Minister, u zegt dat dit geen geregeld reizigersvervoer is en dat u dus niet bevoegd bent. Dit zou wel kunnen vallen onder de regelgeving over ongeregeld

reizigersvervoer, maar dat is een federale materie. U geeft hier dus geen uitsluitel of het kan of niet kan. Dat moet worden uitgeklaard.

Ik wil het ook even hebben over de communicatie die De Lijn heeft gevoerd over het al dan niet afschaffen van de snelbuslijnen. En dan gaat het wel over uw bevoegdheid. Een maand geleden stond in de pers dat de snelbusverbindingen vanuit Limburg zouden worden afgeschaft. Daarna lasen we in de krant dat het nog niet zeker was. Nog later vernamen we dat er nog geen overleg was geweest met de lokale besturen. Nu zou er binnenkort opnieuw overleg zijn met de lokale besturen. Ik wil hier vooral de communicatie over het verhaal van de snelbuslijnen aanklagen. Degenen die nu dat geregeld of ongeregeld vervoer willen organiseren, spelen daarop in. Zij kunnen nu in dat gat springen. Kunt u duidelijkheid geven over deze communicatie?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister, De Lijn kiest voor een beleid met heel lage abonnements- en ticketprijzen. Wij proberen hier de kostendekkingsgraad mondjesmaat omhoog te krijgen. De pendelaars en gebruikers van die snelbussen uit Limburg geven duidelijk het signaal dat ze via allerlei constructies en sponsorships meer wensen te betalen. Wanneer er op dat moment een alternatief komt van de privésector terwijl De Lijn weigert het aanbod te doen omdat ze zich heeft vastgereden in haar tariefstructuur, dan begrijp ik niet hoe dit de zaak kan ondermijnen. Ik denk dat dit een mooi alternatief is. Ik vind niet dat we dit per definitie van de kaart moeten vegen om de eenvoudige reden dat, zoals de situatie er nu voorstaat, er nog geen alternatief is voor de gebruikers van de snelbussen uit Noord-Limburg.

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Mijnheer Roegiers, ik begrijp uw bezorgdheid maar ik ben verbaasd dat u uw pijlen richt op iemand die op een gat in de markt springt. Ik heb de redenering van die man vanmorgen op het internet gelezen. Wat kunt u hem verwijten? Als u iemand iets moet verwijten, dan is het uzelf dat u toelaat dat de regering waarvan u deel uitmaakt, bezig is met essentiële lijnen van De Lijn af te schaffen.

Juist lijnen waarvan bewezen is dat er veel vraag naar is. Net die lijnen waarvan de mensen zeggen dat ze misschien liever iets meer betalen dan uren in de file te staan. Net die lijnen waarvan iedereen die Limburg toch een beetje kent, weet dat ze heel erg nodig zijn. Die lijnen worden afgeschaft. En dan zegt u: “We moeten toch oppassen dat die lijnen niet geprivatiseerd worden.” Ik denk dat u uw kritiek beter zou richten op het beleid dat de regering voert waarvan u deel uitmaakt en die u blijft steunen, maar waardoor De Lijn systematisch afgebroken wordt. (*Applaus bij het Vlaams Belang en LDD*)

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Voorzitter, het initiatief dat genomen wordt, toont duidelijk aan dat er een mobiliteitsvraag ontstaat in deze regio met het afschaffen van de snelbussen. Misschien moet De Lijn er eens op gewezen worden, minister, dat het probleem niet moet worden opgelost aan de andere kant van de landsgrens, maar dat het al kan volstaan om over de provinciegrenzen te kijken.

Ik stel vast dat in de openbaarvervoercommissie (OVC), die inderdaad veel te laat georganiseerd werd, een mobiliteitsambtenaar een heel pertinente opmerking heeft gemaakt. Over Antwerpen, waar dagelijks snelbussen binnen en door rijden, vroeg men waarom nooit bekeken werd of de snelbussen in dat circuit ingeschakeld kunnen worden. Daarop kwam het simpele antwoord van De Lijn: “omdat het over andere contracten gaat”. Als dan gevraagd wordt of ze herbekeken kunnen worden, wordt geknikt, maar met weinig enthousiasme, want ik vind dat vandaag zelfs niet terug in het verslag.

Minister, wilt u in al uw wijsheid ook eens aan De Lijn uitleggen dat samenwerking tussen de provinciale entiteiten ook rentabiliteit en dus ook een besparing kan zijn?

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Voorzitter, ik wil me in eerste instantie tot u richten. U ziet dat het afschaffen van de snelbuslijnen in Limburg een groot probleem is en zal blijven. We hebben hierover namens een aantal collega's een vraag om uitleg ingediend. Tot onze ergernis hebben we weer moeten vaststellen dat de vraag onontvankelijk was. Ik begrijp dat niet goed.

Wat de vraag van de heer Roegiers betreft: het afschaffen van de snelbussen is een heel groot probleem, vooral voor Noord-Limburg, Noordoost-Limburg, het Maasland. Ik begrijp dat busbedrijven uit Noord-Limburg die taak willen overnemen. Namens onze partij kan ik zeggen dat we dit project toejuichen, want de overheid blijft duidelijk in gebreke.

Ik kan misschien een voorstel doen. Ik weet dat De Lijn moet besparen. Op dit moment hebben we het Spartacusproject Lijn 1, een prestigeproject van uw partijgenoten in Hasselt, mijnheer Roegiers. Ik stel voor, minister, om de plannen van dit Spartacusproject in de vuilnisbak te gooien en om het geld te gebruiken voor de mensen van Noordoost-Limburg en het Maasland, waar op dit moment geen sneltram is en waar het treinaanbod nog altijd ondermaats is – en dan is het probleem van de heer Roegiers opgelost. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Minister, mijnheer Roegiers, het feit dat vanuit alle fracties wordt tussengekomen, toont aan dat er een reëel probleem is. Degene die in het gat springt, kunnen we inderdaad niet verwijten dat hij een kans, een opportuniteit ziet. Dit is een klantgerichte benadering, waarbij de reiziger centraal staat. Wat u doet, mijnheer Roegiers, doet u vanuit een instelling, een benadering waarbij u De Lijn centraal plaatst. Wij plaatsen in dezen de reiziger centraal.

Toch ook dit bij een Europese procedure, minister. Ik help het u hopen, maar ik weet niet of u daar uw monopoliestelling overeind kunt houden. Ik vind dat dit een valabel alternatief is dat een faire kans verdient. We betreuren allemaal de schrapping van de snelbussen en vooral de manier waarop dat is gebeurd, zeker als je weet dat de contracten met de exploitanten al waren opgezegd in februari en dat men maandenlang met de voeten van reizigers, de gemeenten en de chauffeurs heeft gespeeld. Het gaat hier over een internationale lijndienstverbinding, ik zou dus wat dat betreft, opnieuw de reiziger centraal plaatsen, niet de instelling. En de reiziger is geholpen als hij op de campus geraakt of in Brussel of Antwerpen. Dat is wat hem bekommert. *(Applaus bij het Vlaams Belang en LDD)*

Minister Hilde Crevits: Bij de vorige vraag hier heb ik van iedereen grote succeswensen gekregen. Ik heb ze nu weer nodig, maar ik krijg er iets minder...

Misschien een paar dingen ter verduidelijking. Het overleg over het al dan niet afschaffen van de snelbuslijnen in Limburg loopt vandaag nog. Over twee weken is er een nieuwe vergadering. Ik heb vanmiddag nog met de directeur-generaal gebeld om te vragen hoe het zit, of er nog overleg is, hoe ze het aanpakken. Ja, zei hij, hij heeft het mij bevestigd... *(Opmerkingen van de heer Marino Keulen)*

Ik weet dat u daarbij aanwezig bent. Ik weet ook dat een aantal alternatieven die daar werden uitgewerkt niet zo warm onthaald werden.

Maar het overleg loopt. Er zijn afspraken gemaakt om extra zaken te onderzoeken, onder meer, zoals de heer Ceysens zegt, het provinciegrensoverschrijdende aanbod. Dat wordt bekeken.

Collega's, ik vind het een beetje vervelend. Ik begrijp dat er in Limburg, zeker daar in het noorden, een nood is aan een degelijk openbaar vervoer. Maar ik wil u toch met een paar zaken confronteren. De exploitatie van die snelbuslijnen kost jaarlijks 1 miljoen euro, terwijl wij daar aan inkomsten 70.000 euro ophalen. U moet zelf de verhouding tussen de inkomsten en de uitgaven eens berekenen. Die bus legt bijna 200 kilometer af. Je zou daar dus een

spoorwegtarief op kunnen toepassen. Dan zou je tot een klein beetje meer inkomsten komen. De Lijn onderzoekt dat. Het overleg loopt nog, en dat wordt mee onderzocht. Maar er is nog geen beslissing genomen.

Nu richt ik mij tot al diegenen die altijd pleiten voor complementair openbaar vervoer. De bus die van Limburg naar Brussel rijdt, stopt in Brussel. Die chauffeurs zitten de hele dag in Brussel. 's Avonds rijden ze terug. *(Opmerkingen)*

Vindt u dat een goede arbeidsorganisatie? Neen. *(Opmerkingen)*

Ik kom weer bij mijn oorspronkelijke vaststelling. De exploitatie kost verhoudingsgewijs enorm veel. Dan mag je toch zoeken naar een efficiëntere manier om die lijnen te exploiteren? Dat kan door passagiers te voeren naar de trein vanaf het punt waar de trein rijdt, door wat te werken aan de prijs, maar vooral door – wanneer blijkt dat niemand vanuit Brussel naar Limburg wil nadat die bussen in Brussel zijn aangekomen – te zoeken naar een manier om die mensen zinvol bezig te laten blijven. Daar zijn ze nu volop mee bezig. *(Opmerkingen)*

U zegt dat de communicatie van De Lijn in dit dossier niet goed is. Dat klopt. U hebt 100 procent gelijk. Daarom bevestig ik vandaag nog eens dat het overleg over de snelbussen nog altijd loopt. De knopen zijn nog niet definitief doorgesneden. Als we in de toekomst nog over het aanbod van De Lijn discussiëren, hoop ik dat al diegenen die nu op hun achterste poten staan en zeggen dat we dat allemaal moeten behouden omdat het perfect was, dat in alle dossiers op dezelfde manier zullen toepassen. Diegenen die hier vandaag uitspraken doen over wat er daar allemaal moet blijven, zeggen in andere dossiers dat het niet gaat en dat het aanbod onvoldoende en te duur is. Je moet De Lijn gelijk behandelen, op de hele exploitatie van het bedrijf. Een aantal collega's doen dat hier niet. In de beheersovereenkomst staat trouwens uitdrukkelijk dat het openbaar vervoer het stads- en het streekvervoer is, maar dat het vooral complementair moet zijn. Dat betekent dat een bus niet parallel met een trein moet rijden. Je moet ervoor zorgen dat het ene goed aansluit op het andere. Dat probeert De Lijn vandaag ook te doen.

Collega's, wat zijn nu de private alternatieven? Ik heb hier proberen duidelijk te maken dat het geregeld openbaar vervoer, dat is dus het openbaar vervoer dat op geregelde tijdstippen rijdt en vaste halteplaatsen aandoet en dat voor iedereen toegankelijk is, een monopolie is voor De Lijn. Dat is decretaal bepaald. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Ja, dat wordt door De Lijn geëxploiteerd. Dat is zo. Enkel De Lijn kan dat doen. Ook als je lichtjes grensoverschrijdend gaat. U reageerde op iemand anders, maar u was toch mij aan het viseren of interpreteren.

Er zijn ook bijzondere vormen van geregeld openbaar vervoer. Ik verneem dat er op een van die snelbussen enkel studenten zitten. Stel dat je, zoals in veel gevallen gebeurt, een leerlingenvervoer zou organiseren. Dat kan perfect worden aangevraagd en georganiseerd. Ik heb daar geen probleem mee. Dat kan vandaag ook. Men moet niet wachten. Men kan zelf tarieven bepalen. Maar ik vraag mij af op welke manier je zoiets rendabel kunt maken.

Als ik zie dat de exploitatie aan De Lijn nu 1 miljoen euro per jaar kost, en als men dan 10 euro gaat vragen aan de mensen, zoals ik nu in de krant lees, zie ik totaal niet hoe zoiets rendabel geëxploiteerd kan worden. Ik heb daar dus heel wat vragen bij. Maar goed, dat is de vrijheid van de ondernemer, dat is uiteraard mijn probleem niet.

Collega's, het overleg loopt. De complementariteit van het openbaar vervoer zit daarin. Ook de tarieven worden daar bekeken. Het eerste wat we nu zullen doen, is een beslissing nemen. En als iemand zich geroepen voelt om een bijzondere vorm van openbaar vervoer aan te vragen, kan hij dat doen. Als men toeristische trips wil organiseren, moet men dat bij de federale overheid aanvragen. Dat kan men vandaag ook al. Maar ik wil eerst dat dit dossier in

alle hygiëne kan worden opgelost en dat we daar de correcte principes toepassen die we ook op andere lijnen toepassen.

De heer Jan Roegiers: Collega's, er moeten mij toch een aantal zaken van het hart. Eén: de sp.a-fractie is geen voorstander van het afschaffen van de snelbussen in Limburg. Twee: ik sta versted van collega's als Marino Keulen en LDD, die altijd op de eerste rij staan als er bespaard moet worden en staan te applaudisseren, maar als er in hun gemeente een bus verdwijnt, hier weer op de eerste rij staan om te zeggen dat die schrapping niet mag. *(Opmerkingen. Rumor. Applaus van de heer Eric Van Rompuy)*

U moet daar consequent in zijn, collega's. U moet consequent zijn in uw kritiek: ofwel het een, ofwel het ander. Maar niet van twee walletjes eten. *(Opmerkingen)*

Drie: er wordt gezegd dat wij schrik hebben van privatisering. Wij hebben geen schrik van privatisering, collega's. Het openbaar vervoer in Vlaanderen is voor de helft geprivatiseerd. De helft van de ritten worden door pachters gereden.

Vier: er zijn een aantal sociale voorwaarden waaraan het busvervoer en de chauffeurs moeten voldoen. En ik heb schrik dat...

De voorzitter: Mijnheer Roegiers, uw tijd is om.

De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Johan Deckmyn tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de compensatieregeling voor bewoners onder een nieuwe hoogspanningslijn tussen Zeebrugge en Zomergem

ACTUELE VRAAG van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie en mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over schadevergoeding voor woningen onder bestaande en nieuwe hoogspanningslijnen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Muyters.

De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Voorzitter, minister, collega's, onlangs besliste Elia, in samenspraak met de Vlaamse Regering, om een hoogspanningslijn van 380.000 volt aan te leggen tussen Zeebrugge en Zomergem. Het grootste deel van die hoogspanningslijn zal bovengronds lopen. Daar ontstond vooral in het Meetjesland heel veel beroering over, meer specifiek in de gemeente Maldegem.

Ik heb drie bedenkingen, minister. Ten eerste is er het feit dat Elia bereid is om huizen op te kopen en om schadevergoeding voor huizen uit te betalen aan de eigenaars van die huizen. Het criterium daarbij is dat de woningen zich binnen een afstand van 30 meter van de hoogspanningslijn moeten bevinden. Wat met woningen die op 40, 50 of 60 meter afstand liggen? Het criterium is visuele vervuiling. Ik denk dat die woningen ook over visuele vervuiling te klagen hebben.

Ten tweede heeft Elia toegezegd om aangekochte woningen opnieuw te verkopen, op lange termijn dan. Nochtans zijn er discussies over de gezondheidsproblematiek. Er is sprake van dat kinderen een verhoogde kans op leukemie hebben als ze onder zo'n hoogspanningslijn wonen. Ik heb dan ook vragen bij het feit dat Elia op termijn die woningen wil herverkopen.

Ten derde, minister, zijn vogels blijkbaar belangrijker dan mensen. Want vanwege Europese richtlijnen heeft men beslist om in bepaalde vogelbroedplaatsen de lijn ondergronds te laten lopen, terwijl dat in gemeenten als Maldegem niet mogelijk is.

Ik vind dat merkwaardig. De grutto, de kluut en de tureluur zullen u alvast dankbaar zijn, maar de bewoners van Maldegem veel minder.

Minister, wat is uw reactie op de grote commotie die hierover in het Meetjesland is ontstaan?

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, ik wil het over iets meer hebben dan over de aangekondigde hoogspanningslijn van Elia van Zeebrugge naar Zomergem. Het is de eerste keer dat de Vlaamse Regering voorwaarden heeft opgelegd bij het toekennen van de vergunning. Dit moeten we als een soort breekijzer gaan gebruiken om onzekerheden en ongerustheid bij heel veel inwoners weg te nemen.

Ik wil de discussie ook niet te technisch gaan voeren. Het gaat hier over een voltage van 380.000. Er zijn andere hoogspanningslijnen met verschillende voltages en de afstandsregels zijn natuurlijk gerelateerd.

Minister, ik ga straks enkele antwoorden van drie verschillende ministers uit de Vlaamse regeringen van de voorbije jaren over de gezondheidsproblematiek citeren. Wat zeggen we vandaag? Voor een broedgebied van vogels verleggen we leidingen. Soms gaan we ondergronds omdat het onteigenen van woningen te duur is. Op andere plaatsen gaan we bovengronds met die leidingen. Minister, de Nederlanders gaan veel verder dan de Vlaamse Regering. Vandaag is er nog altijd geen absolute duidelijkheid over het gevaar en het ongezond zijn van hoogspanningslijnen.

Minister, de Vlaamse Regering heeft Elia opgelegd om ofwel de woningen op te kopen, ofwel effectief zichtbaarheidsschade van 25 procent toe te kennen aan de omwonenden. Wat met de gezondheidsproblematiek? We leggen wel bijkomende voorwaarden op maar wat met al die mensen die vandaag onder een hoogspanningslijn wonen? Wat gaat de Vlaamse Regering daaraan doen?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik wil eerst even de juiste stand van zaken van het dossier geven. Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) is op 1 juni principieel goedgekeurd in de Vlaamse Regering en naar de Raad van State gestuurd. Mijnheer Deckmyn, u sprak over 'een lek'. Dit heeft in het Kort Bestek gestaan. U spreekt beiden over het gezondheidsrisico. U hebt beiden gelijk: statistisch gezien is er blijkbaar een klein groter risico op leukemie bij kinderen, maar er is tot op vandaag geen enkel oorzakelijk verband kunnen worden aangeduid tussen gezondheid en hoogspanning. Mijnheer Deckmyn, er is met grote zorgvuldigheid aan het tracé gewerkt. Er is gezocht naar een tracé waar zo weinig mogelijk mensen onder de hoogspanningslijn zouden wonen. Er is ook voor gezorgd dat er minder mensen onder de hoogspanningslijn zouden zijn dan in het verleden.

Er werd een plan-MER (milieueffectenrapport) opgesteld. Op een bepaald moment kies je dan het meest opportune tracé. In een eerste opportuun tracé zit 10 kilometer ondergronds. Ik wil er ook op wijzen dat die 10 kilometer ondergronds zeer vooruitstrevend is. Dit is nog bijna nooit gebeurd. Ik denk dat we daarover ook een evaluatie moeten doen en nagaan welke effecten er zijn.

Dan komen we aan het nieuwe engagement. Er is een federale wet van 1925 waarbij Elia verplicht is om vermindering van waarde van een woning te vergoeden. Nu komt er eentje bovenop. Hoewel het niet onze bevoegdheid is, hebben we toch een afspraak kunnen maken met Elia over woningen die nieuw onder een hoogspanningslijn komen. U weet ook dat de meeste hoogspanningslijnen 25 jaar of ouder zijn. Voor die mensen is er dus geen nieuw risico. Er zijn heel weinig nieuwe woningen maar daarover is er de afspraak met Elia dat het die woningen opkoopt als de mensen dat wensen. Dat is een goede, nieuwe situatie. Voor iemand die al 25 jaar onder een hoogspanningslijn woont, kan je moeilijk zeggen dat er een nieuwe situatie is gecreëerd.

Dat is de stand van zaken. Gaan we daar maatregelen ondernemen? Gezien de risico-inschatting van vandaag, is een algemeen bouwverbod onder hoogspanningskabels niet nodig.

De ministers Van den Bossche, Schauvliege, Vandeurzen en ikzelf hebben gezegd dat we voorzorgsmaatregelen zouden kunnen nemen. Die moeten dan wel in verhouding staan tot het ingeschatte risico. Zo zal minister Vandeurzen aanbevelingen uitwerken voor scholen of kinderopvang onder hoogspanning.

Laat ons op basis van het risico nagaan welke maatregelen we moeten nemen. Een algemeen bouwverbod is niet nodig.

De heer Johan Deckmyn: Minister, u zegt dat ervoor gezorgd is dat er zo weinig mogelijk mensen onder die hoogspanning zullen wonen. Het zal aan mij liggen, maar ik blijf niet begrijpen dat vogels belangrijker zijn dan mensen.

Ik vind de situatie voor die mensen niet eerlijk. Ze moeten kiezen tussen pest en cholera. Ofwel moeten ze hun woning verkopen, ofwel moeten ze voor een schadevergoeding kiezen en, goed wetende dat ze een verhoogd gezondheidsrisico lopen, onder die nieuwe hoogspanningsleidingen gaan wonen. Voor vogels gaat men ondergronds, voor mensen heeft men dat niet over. U kunt zeggen dat de regering geweldig vooruitziend is omdat ze ondergronds gaat voor de vogelbroedplaatsen, maar blijkbaar wilt u niet even vooruitstrevend zijn om dat in Maldegem te doen.

De heer Peter Reekmans: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik denk dat het een correcte weergave van de situatie is. Ik begrijp dat de Vlaamse Regering dit probleem vandaag niet helemaal kan oplossen. Maar er is toch een immens contrast tussen de aanpak van de Nederlandse regering en die van de Vlaamse.

U zegt dat een totaal bouwverbod onder die lijnen absurd is. Daar volg ik u in. Men moet inderdaad rekening houden met de verschillende voltages.

Ik geef u een concreet voorbeeld, en dat is ook de reden waarom ik de vraag aan minister Van den Bossche heb gesteld. Ik heb een tijdje geleden kennis gekregen van plannen in mijn regio. In Tienen wil men een sociale woonwijk creëren, met als naam Breisemveld. Ze zou pal onder hoogspanningspylonen en -lijnen komen met een zeer hoog voltage. We moeten een duidelijk standpunt innemen. Kan er in die omstandigheden een sociale woonwijk komen of niet? Er is spijtig genoeg geen duidelijkheid over.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: U hebt een goed antwoord gegeven, minister. Ook voor de burgers die nu reeds onder hoogspanningslijnen wonen, is een goede communicatie nodig. Er is nog altijd onduidelijkheid over het eventuele gevaar. De studies wijzen uit dat er geen oorzakelijk verband is. De ongerustheid leeft echter nog bij de bevolking. We moeten daarin duidelijkheid scheppen.

De aanbevelingen voor gevoelige functies moeten er zo snel mogelijk komen. Ik heb begrepen dat minister Vandeurzen daar volop mee bezig is.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, Elia onteigent liever woningen dan ondergronds te gaan wegens te duur. Dat valt in één situatie te verdedigen, maar dan gaat de casuïstiek het algemeen beleid hier bepalen. Dat vind ik op langere termijn een gevaarlijk principe. In dit soort dossiers, met die zware investeringen moeten we op lange termijn kijken en niet op korte termijn naar de kostprijs voor één instelling.

De 30 meterregel van Elia is vrij arbitrair en is niet gesteund op een norm of wetgeving. Minister, om de problematiek aan te pakken hebben we behoefte aan stedenbouwkundige voorschriften en, zeker gelet op het gezondheidsrisico, dat toch wel is vastgesteld voor de

kinderen in casu, hebben we ook dringend behoefte aan een wettelijke norm die bepaalt wat de veilige afstand is van dergelijke kabels.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Op vrijdag 1 juni jongstleden heeft de Vlaamse Regering het GRUP definitief vastgesteld. In het kader van het openbaar onderzoek werden bijna negenhonderd bezwaren ingediend. Ook verschillende lokale besturen hebben gevraagd naar een ondergronds tracé. In het Meetjesland en in mijn gemeente Maldegem staat er om financiële en technische redenen geen ondergronds tracé gepland. De hoogspanningslijn wordt bovengronds aangelegd, waardoor diverse gezinnen worden geconfronteerd met een nieuwe bovengrondse lijn.

Minister, u hebt zelf gezegd dat de wet op de elektriciteitsvoorziening van 1925 al langer bepaalt dat er een vergoeding moet zijn voor eigenaars van een te overspannen woning. Nieuw en dus een primeur is de opkoopregeling voor wie echt niet wil blijven wonen onder een nieuw aan te leggen hoogspanningslijn. Minister, binnen welk tijdsbestek kunnen de rechtstreeks getroffen gezinnen beslissen om gebruik te maken van die compenserende maatregelen en op welke manier – zoals mevrouw Eerlingen heeft aangehaald – zal die communicatie verlopen?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, het is als het ware een elektrische Lange Wapper door Vlaanderen die wordt gecreëerd. Wat me vooral stoort aan de beslissing, is dat het advies van steden en gemeenten qua ruimtelijke ordening vrijwel totaal wordt genegeerd. Brugge heeft nog geluk: 10 kilometer gaat daar ondergronds, niet alleen voor de vogels. Wat u negeert, en waarmee ik absoluut niet akkoord ga, is dat u 13 hectare omvorming plant net aan een strandwijk, net aan een sociale woonwijk. Dat kan echt niet. U moet een beleid van ruimtelijke ordening voeren voor de mensen en niet voor de vogels. Daar ben ik het mee eens. Maar het probleem is: als men de trajectkeuze doet, sluit men meteen een aantal trajecten uit. Het open landschap mag namelijk niet worden verstoord. Dat is de prioriteit bij het MER-onderzoek en daar moet men vanaf. *(Applaus bij Open Vld en het Vlaams Belang)*

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Van Volcem, er is gekozen voor het beste tracé. Bovendien is rekening gehouden met de opmerkingen, waarbij bijvoorbeeld dat eindstation Stevin zo ver mogelijk van de woonwijk is gelegd. Zoals steden en gemeenten hebben gevraagd, worden er ook milderende maatregelen genomen.

Er zijn hier mensen die doen alsof het oorzakelijk verband tussen hoogspanning en gezondheid is vastgesteld. Mijnheer Reekmans, daarmee doel ik niet op u. De heer Deckmyn had het net nog over “het verhoogd gezondheidsrisico”. Als je het statistisch bekijkt, lijkt er een kleine verhoging te zijn van het risico, maar er is geen enkel oorzakelijk verband. Mevrouw Eerlingen, ik wil zo bij u ook de ongerustheid wegnemen. Zo is de situatie vandaag. Ik ben niet de minister van Volksgezondheid, maar dat hebben minister Vandeurzen, minister Van den Bossche, minister Schauvliege en ik samen vastgesteld. We willen daarom wel voorzorgsmaatregelen nemen, want je moet het lot niet uitdagen, maar we mogen niet doen alsof er nu een enorm risico is.

Mijnheer Reekmans, u zegt dat we vergelijken met Nederland en dat ik Tienen als voorbeeld neem. Ik wil er toch op wijzen dat een ondergronds tracé vrij nieuw is. Niemand heeft er al echt ervaring mee. Gaan wij nu ineens alles ondergronds steken? Ik denk niet dat dat een goed idee zou zijn, mijnheer Peeters. Laat ons eerst wat ervaring opdoen. We hebben nu een klein stukje van 10 kilometer. Ik ben het er niet helemaal mee eens dat men liever onteigent dan ondergronds te gaan.

Ik denk dat ondergronds gaan heel wat risico's inhoudt. Het lijkt mij vandaag niet de beste keuze om alles ondergronds te doen zonder daar veel ervaring mee te hebben. Daarom denk ik dat we dat in zijn geheel moeten bekijken.

Mevrouw Taeldeman, u vraagt hoe het nu verder zal gaan. Laat me duidelijk zijn: het GRUP is alleen principieel goedgekeurd om naar de Raad van State te gaan. Als het GRUP definitief wordt goedgekeurd, is de afspraak met Elia dat zij met de mensen die nieuw onder een hoogspanningslijn komen, individueel gesprekken voeren en afspraken maken. Dat lijkt mij de juiste weg. Er wordt met iedereen rekening gehouden. Er wordt nagegaan hoe het op de beste manier kan gebeuren voor die mensen. Zo kunnen we tot een oplossing komen. Op die manier proberen we alles te verzoenen. Alles echt verzoenen lukt natuurlijk niet. Er moeten keuzes worden gemaakt. De dag dat er geen hoogspanning meer zou zijn, zou het kot hier ook te klein zijn.

De heer Johan Deckmyn: Mevrouw Taeldeman, parlementslid voor CD&V, zegt dat het onder meer wegens financiële redenen niet mogelijk is ondergronds te gaan in Maldegem. Voor mij heeft gezondheid geen prijs. Minister, ik wil u vragen te onderzoeken of er extra mogelijkheden zijn om ondergronds te gaan.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U zult gemerkt hebben dat ik met mijn vraag kritisch, maar toch ook opbouwend was voor de regering. Ik wil de problematiek namelijk niet gebruiken om oppositie te voeren, maar om de onduidelijkheid weg te nemen.

U gaf daarnet een voorbeeld uit Tienen op. Minister, anno 2012 kan het niet zijn dat een sociale huisvestingsmaatschappij drie à vier hectaren onderzoekt om een nieuwe sociale woonwijk te bouwen onder hoogspanningspylonen terwijl meerdere adviezen zeggen dat het ongezond kan zijn.

Minister, u hebt gezegd dat we niet alles ondergronds kunnen aanleggen. Misschien hebt u daar gelijk in wat het financiële aspect betreft en moeten we bekijken op welke termijn het wel kan. Maar wat met nieuwe woonwijken onder bestaande pylonen? Dat is mij niet duidelijk. Moeten we niet bekijken of we in die steden, met die gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen geen herbestemming van gronden kunnen doen en die wijken ergens anders kunnen bouwen? Zo worden de gronden onder die hoogspanningspalen tenminste niet gebruikt voor nieuwe sociale woonwijken.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Vanlerberghe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de mogelijkheid tot vermindering van het aantal mandaten bij de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) en bij uitbreiding bij alle drinkwatermaatschappijen

De voorzitter: De heer Vanlerberghe heeft het woord.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Voorzitter, minister, collega's, enige tijd geleden hebben we hier een aantal belangrijke stappen gezet om de kost van de openbare mandaten in de sector van de energiedistributie te verminderen. Ik denk dat dergelijke operaties ook in een aantal andere sectoren mogelijk zijn, in eerste instantie in de sector van de drinkwatermaatschappijen.

In Vlaanderen zijn er dertien actief. De VMW, actief in vier provincies, is daarbij absoluut de grootste. De VMW is een autonoom overheidsbedrijf, met een politiek samengestelde raad van bestuur: zeventien mensen die op hun beurt in zo'n achtal specifieke comités zetelen. Daaronder tellen we zes provinciale comités, evenveel provinciale bureaus en ergens tussen de vijftien à twintig sectorcomités. Het is heel specifiek over die laatste dat ik een punt wil maken.

De toegevoegde waarde van wat in die sectorcomités – en ook wel de provinciale comités – besproken en beslist wordt, is niet altijd even groot. De vergaderingen beperken zich meestal tot een aantal powerpointpresentaties en een obligaat netwerkmoment achteraf. Vragen stellen mag, maar wordt niet echt geapprecieerd. Ik denk dat de vergelijking met de energiedistributiesector moeilijk beter kan zijn. Ook hier kunnen we werk maken van meer transparantie, eenvoudigere structuren die de werking ten goede kunnen komen. Hoog tijd dus wellicht om er eens met een fijne kam door te gaan.

Minister, de tijd dringt. Binnenkort zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Heel kort nadien worden die organen opnieuw geïnstalleerd. Hebt u concrete plannen om ook in de sector van de drinkwatermaatschappijen naar een vereenvoudiging van de structuren te gaan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vanlerberghe, het feit dat u vandaag die actuele vraag stelt, zal wellicht niet toevallig zijn. Ze is inderdaad bijzonder actueel, omdat er al voorstellen op tafel liggen. Ik heb al overleg gehad met de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW). *(Er wordt een spandoek ontrolt op de tribune. Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 15.59 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16 uur.*

■

ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Vanlerberghe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de mogelijkheid tot vermindering van het aantal mandaten bij de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) en bij uitbreiding bij alle drinkwatermaatschappijen
(Voortzetting)

De voorzitter: Is iedereen gekomen van de emotie?

Dan geef ik nu opnieuw het woord aan minister Schauvliege.

Minister Joke Schauvliege: Collega, ik heb daarnet gezegd dat uw vraag bijzonder actueel is, en waarschijnlijk ook niet toevallig vandaag wordt gesteld.

U weet dat we met de energiesector hebben afgesproken dat we zouden werken aan het verminderen van het aantal mandaten in de drinkwatersector. Vandaag liggen concrete voorstellen op tafel om het aantal mandaten in die comités te verminderen.

Het antwoord op uw vraag is dan ook 'ja'. Er wordt al werk van gemaakt. Het ligt al op de tafel van de VMW. Ik heb begrepen dat het morgen of heel binnenkort op directieniveau wordt besproken en nadien in de raad van bestuur.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Tot mijn grote tevredenheid.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer Vanlerberghe en collega's van de sp.a, proficiat dat jullie die weg blijven inslaan. Ik zag daarnet enkele zure gezichten bij andere traditionele partijen. Het gaat natuurlijk over de afschaffing van mandaten. *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Ik zag u heel zuur kijken, mijnheer Verfaillie. U moet tegen gemeenteraadsleden in Veurne gaan vertellen dat ze minder zitpenningen krijgen, dat er minder postjes te verdelen zijn. Dat is niet gemakkelijk als je de lijst moet volgen. U bekeek me zuur omdat u inderdaad niet tegen de afschaffing van die mandaten bent.

Mijnheer Vanlerberghe, u durft dat hier eindelijk te zeggen. Ik heb die strijd drie jaar gevoerd. De pek en de veren stonden dikwijls klaar, mocht dat nog bestaan. We hebben te veel structuren, ook binnen de VMW, waar zitpenningen worden gegeven voor vergaderingen die tot niets leiden. Proficiat dat een meerderheidspartij dit durft te zeggen in het parlement.

Minister, ik hoop echt dat we een voorbeeld gaan nemen aan de intercommunales in de energiesector en dat we ten minste 60 procent tot twee derde van die overvloedige mandaten gaan durven wegsnijden.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Het doet me veel genoeg dat de heer Vanlerberge van sp.a zich aansluit bij de andere oppositiepartijen. We hebben het belangrijke voorstel van decreet goedgekeurd op 23 mei, zodat de mandaten in die intercommunales verminderen. Dat is positief. In de watermaatschappijen dringt zich dat op. Minister, is er in dit verband nog een decretaal initiatief nodig of mogelijk, om zo spoedig mogelijk hetzelfde te doen in de algemene vergaderingen van de watermaatschappijen, zoals we hebben gedaan met het voorstel van decreet dat we in dit parlement hebben goedgekeurd?

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Minister, ik ben ook tevreden met uw antwoord. Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Vanlerberghe. Het kan beter met minder mandatarissen. Dit heeft ook een besparingseffect. Vanuit dat oogpunt kan er misschien eens wat studie- en cijferwerk worden verricht over de vergoedingen voor de directies en de directiecomités. Zo kan eens worden bekeken in welke mate de bedragen die daarmee gemoeid zijn, beantwoorden aan de Balkenendenorm. Daar zullen we een veelvoud kunnen besparen van wat we kunnen besparen als we bekibbelen op het presentiegeld, denk ik.

Minister Joke Schauvliege: Voor alle duidelijkheid: er zijn twee verschillende dossiers. Er is de VMW, die geen intergemeentelijke samenwerking is, maar een cvba waarvan wij voor 23 procent aandeelhouder zijn. De concrete voorstellen liggen al op tafel. Ik meen dat het naar aanleiding van die voorstellen is dat deze vraag vandaag wordt gesteld. Er zijn voorstellen om daadwerkelijk aanzienlijk te gaan snoeien in die comités. Die mandaten zullen dus fors worden verminderd.

Daarnaast zijn er de andere drinkwatermaatschappijen. Dat zijn wél echte intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Een aantal leden van dit parlement hebben ter zake inderdaad een voorstel van decreet ingediend, om de kans te geven nu nog een aantal decreten te wijzigen, zodat er minder mandaten kunnen worden bedield in die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Die drinkwatermaatschappijen vallen onder dat voorstel van decreet. Ook daar zal dus kunnen worden gewerkt aan een afgeslankte versie. Daar wordt dus absoluut parallel werk van gemaakt, zoals dat ook gebeurt in de energiesector.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Mijnheer Reekmans, het klopt dat we de goede richting aan het uitgaan zijn, dat we binnen onze fractie het licht hebben gezien. (*Applaus bij sp.a, de N-VA en LDD*)

Er is links en rechts nog wat aarzeling. Anders hadden ze mij hier niet naar voren gestuurd. Sommigen dachten dat ik met pek en veren zou worden buitengedragen, maar er is een kamerbrede steun, en ik ben dus blij dat ik dit heb overleefd. (*Applaus*)

De voorzitter: Mijnheer Vanlerberghe, proficiat, dit was uw eerste actuele vraag. (*Applaus*)

De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Watteeuw tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het stijgende aantal stoppende zelfstandigen

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, ondernemen is in Vlaanderen nog altijd niet vanzelfsprekend. Vorige week was er het grote Uplacedit. Daar is duidelijk uit gebleken dat de detailhandel geen prioriteit is voor deze Vlaamse Regering. Ik vind dat jammer.

Dat het niet goed gaat met de detailhandel, blijkt ook uit andere cijfers. Uit cijfers van UNIZO blijkt dat nog nooit zoveel handelszaken te koop hebben gestaan. Het zijn vooral de kleine winkels, de voedingswinkels die ermee stoppen, omdat die mensen het niet meer zien zitten. Nochtans zijn die zaken zeer belangrijk, niet alleen voor de handelaars, maar ook voor de leefbaarheid van buurten en dorpen. Uit cijfers van het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) blijkt dat de kloof tussen het aantal starters en het aantal stoppende ondernemingen nog nooit zo klein is geweest. In 2006 waren er 33.000 meer starters dan stoppers. Dat verschil is teruggevallen tot rond 17.000. Dat is zeer duidelijk. De jongste vijf à zes kwartalen is de KMO-Barometer voortdurend gedaald. U hebt geluk: vandaag is gebleken dat die barometer een kleine knik maakt. Het gaat wat beter. Dit is het op één na slechtste resultaat van de voorbije 3 jaar. Het vorige kwartaal was het slechtste.

Minister-president, u hebt dus alle redenen om u zorgen te maken, zeker gezien uw verleden. U zegt altijd dat de detailhandel belangrijk is. Wel, bewijst u het maar eens. Ik denk dat er bijkomende maatregelen nodig zijn en zou graag van u vernemen over welke maatregelen het gaat.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, geachte leden, mijnheer Watteeuw, het is goed dat u uw actuele vraag van vorige week wat hebt geactualiseerd. Voor u heb ik deze krantenkop bij: “Vlaamse kmo’s voor het eerst in een jaar optimistischer gestemd”.

De heer Filip Watteeuw: Een heel klein beetje.

Minister-president Kris Peeters: Dat is een hoopgevend signaal, zo wordt gezegd. Daarmee wil ik maar zeggen dat er ook positieve signalen zijn.

Maar wat het aantal startende zelfstandigen betreft, is het juist dat er een daling is met 4 procent ten opzichte van 2011. 2011 was een zeer goed jaar. Sommigen spreken zelfs van een recordjaar wat het aantal starters betreft. Dat is nu wat gedaald.

Mijnheer Watteeuw, u hebt toch ook vastgesteld dat we opnieuw in een moeilijke economische periode zijn terechtgekomen, spijtig genoeg, en dat het aantal starters en het aantal stoppers rechtstreeks verband houdt met de conjunctuur.

Ten aanzien van de vooruitzichten hebben het Planbureau, de Nationale Bank en anderen gezegd dat de economische groei in België, en dus per definitie ook in Vlaanderen, er goed uitziet.

Wat het cijfermateriaal betreft: als u kijkt over een wat langere periode, namelijk 2005-2011, is het aantal starters gestegen met 19,2 procent. Dat is het cijfermateriaal, zeer genuanceerd en niet zo pessimistisch als u doet uitschijnen, godzijdank.

De vraag is: wat doen we eraan? Wij hebben een actieplan ondernemerschap. We hebben initiatieven genomen naar de prestarters. We hebben initiatieven genomen in verband met de

kmo-portefeuille. We hebben initiatieven genomen naar de opvolging en overname van familiale ondernemingen. Dat zijn allemaal zeer pertinente initiatieven die een antwoord moeten geven op deze problematiek.

U zegt dat ik nog meer moet doen. Mijn antwoord is dat al deze instrumenten, waarvan sommige nog zeer jong zijn, nog verder moeten worden uitgerold. Laat ons het plan dat we hebben goedgekeurd en besproken in de commissie, resoluut verder uitvoeren. We moeten ervoor gaan, zodat we niet alleen veel zelfstandigen en veel starters hebben maar ook – wat nog belangrijker is – sterke starters hebben. Het is positief dat we in Vlaanderen niet alleen dat aantal starters hebben maar dat we ook wat betreft de overlevingsgraad zeer hoog scoren, namelijk boven 70 procent.

Voorzitter, wij hebben een aantal zeer belangrijke instrumenten in stelling gebracht. Wij gaan voluit om die uit te rollen. Het is een volledig pakket, dat een antwoord biedt aan de uitdagingen die de heer Watteeuw hier op tafel heeft gelegd.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, u getuigt nogmaals van lef. Een week nadat is gebleken dat de winkelnote dode letter is, zegt u dat uw plan moet worden uitgevoerd. U bent blij met een dode mus. Kijk maar eens naar de cijfers van de kmo-barometer. De minister-president is uitermate blij, bijna euforisch dat we in het tweede kwartaal van 2012 het op één na slechtste resultaat halen van de voorbije drie jaar! (*Opmerkingen van minister-president Kris Peeters*)

Bijna euforisch! Het is een slecht resultaat en het blijft een slecht resultaat. Ik denk dat er bijkomende maatregelen nodig zijn, maar u vermeldt niet welke u zult nemen. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister-president, deze problematiek ligt me na aan het hart. Ik heb er al verschillende vragen over gesteld in de commissie.

Volgens mij heeft deze problematiek verschillende oorzaken. We hebben de economische crisis, we hebben de vergrijzing. Er zijn vele zelfstandigen nu op pensioenleeftijd. Er is een grote vraag naar opvolging. U hebt daarvoor een plan, u bent daar zeker mee bezig. Er is ook een mentaliteitswijziging bij de consument, waar de kleine zelfstandige volgens mij in eerste instantie de dupe van is. Maar als er dan toch een goed draaiende winkel is, vindt die vaak geen personeel. Dat is schrijnend en het houdt me ook bezig. Vooral de horeca heeft moeite om personeel te vinden, maar zeker ook de bakkerijen en de slagerijen. In Menen is er een bakkerij die in het weekend niet meer open is omdat ze geen meestergast meer vindt die in het weekend wil werken. Dat is schrijnend en heel jammer.

Ik weet dat dit eerder een vraag is voor minister van Werk Muyters en minister van Onderwijs Smet, en dat het ook deels federale materie is, maar ik wilde dit hier toch aankaarten om ervoor te zorgen dat we de ambachtelijke beroepen opnieuw aantrekkelijk kunnen maken.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Minister-president, gelukkig zijn er nog positieve signalen uit de kmo-wereld, het zou er nog maar aan mankeren. Ik doe het niet vaak, maar ik wil de heer Watteeuw toch een beetje gelijk geven. Eén zwaluw maakt de lente niet. U hebt inderdaad wel verschillende initiatieven genomen maar vooralsnog zijn de resultaten niet zo denderend.

We moeten blijven investeren in goede kmo-structuren in Vlaanderen. We moeten zorgen voor meer liefde voor het bedrijfsleven in Vlaanderen. Daartoe heb ik in het verleden al initiatieven genomen, bijvoorbeeld om de onderwijswereld beter te laten communiceren en samenwerken met de bedrijfswereld. Ook vanuit het departement Economie zou er net iets meer ondersteuning moeten komen voor de kleine kmo's. Heel wat kmo's gaan nu gebukt onder de vele regeltjes, loonlasten en dergelijke. We hebben deze discussie hier al vaak

gevoerd en ik moet telkens terugkeren op dezelfde mantra, minister-president. Veel van die zaken behoren tot de federale bevoegdheid. Jammer genoeg slagen we er niet in om daar vanuit Vlaanderen een antwoord op te bieden.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Watteeuw, ik vind het een beetje jammer dat u het probleem van het ondernemerschap reduceert tot de detailhandel. Het probleem is veel ruimer en is al meermaals aan bod gekomen in de commissie. Er is nu het actieplan. Ik denk dat dit – stick to the plan – de beste opdracht is die we ons kunnen voorhouden.

We weten dat er voor de stoppers een probleem is door de babyboom. Er zijn nu veel meer mensen die stoppen. Het grote probleem echter is het kleinere aantal starters. In die zin is het goed dat er momenteel 2500 pre-starters worden gecoacht vanuit de overheid. Er worden initiatieven genomen. Vorige week was er echter de waarschuwing dat banken steeds minder geneigd zijn om nog leningen en investeringskredieten toe te kennen aan ondernemingen en starters. Het gaat om de gevreesde credit crunch. Dat heeft te maken met de Basel III-normen die worden ingevoerd en dergelijke meer.

Daarnaast zijn er signalen over armoede bij zelfstandigen. Dat zorgt voor een lagere aanzet bij mensen om nog zelfstandig te gaan ondernemen.

Minister-president Kris Peeters: De oppositie is per definitie altijd wat pessimistischer. Ik ben ook niet euforisch, ik ben realistisch. Ik wil het nog even hebben over de overlevingsgraad die in Vlaanderen 71 procent bedraagt. In Wallonië bedraagt de overlevingsgraad 64 procent. We zitten dus op een vrij hoog niveau, wat niet betekent dat we niets moeten doen.

Mijnheer Watteeuw, de winkelnota is niet dood. Ik zal initiatieven nemen waar u nog zult van horen om die winkelnota verder te concretiseren en realiseren.

Mevrouw Fournier, u hebt gelijk dat er ook andere uitdagingen zijn waar de zelfstandige ondernemers mee worden geconfronteerd. U hebt het over het vinden van geschikt personeel, waar ook minister Muylers de nodige aandacht moet voor hebben.

Mijnheer Diependaele, de problematiek van de banken en van de armoede hebben we al in de commissie besproken. Wij volgen de bankenproblematiek van zeer nabij op. Ook wat de armoede betreft, zijn er initiatieven genomen en subsidies toegekend aan bepaalde instellingen. Ook dat aspect nemen we ter harte.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, het ondernemerschap en daarbinnen de detailhandel wordt met voldoende problemen geconfronteerd. Ik verwijs naar de economische crisis, de vergrijzing, het personeelsprobleem en de armoede. We hebben echter ook een regering die daar iets moet aan doen. Een van de zaken die duidelijk aantonen waarom mensen stoppen met hun zaak, is dat er te veel regels zijn. Ik zou van u eens een aantal maatregelen willen zien die aantonen dat u echt een verschil wilt maken. Het is belangrijk dat dat gebeurt. De kleine ondernemers zijn immers ontzettend belangrijk voor de leefbaarheid van buurten, wijken en dorpen. Ik hoop dan ook dat u daar heel snel werk van maakt.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Hermes Sanctorum tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Vlaamse standpunt op de Rio+20-top inzake duurzame ontwikkeling

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister-president, volgende week vindt opnieuw een top van de aarde plaats in Rio de Janeiro.

Minister-president, op die nieuwe conferentie worden de krijtlijnen vastgelegd voor de duurzame ontwikkeling wereldwijd en natuurlijk ook in de verschillende landen die deelnemen aan de Verenigde Naties. Twintig jaar geleden vond ook zo'n top plaats. Daar werden een aantal ambitieuze doelstellingen geformuleerd, onder meer het latere Kyotoprotocol. Het eerste internationaal bindende akkoord om broeikasgassen terug te dringen in industrielanden werd daar vastgelegd, daar werden de basisstenen vastgelegd voor het latere akkoord. Het was dus eigenlijk revolutionair.

Zijn daarmee alle problemen opgelost op het vlak van duurzaamheid wereldwijd? Absoluut niet. Daarom vindt er nu een evaluatiemoment plaats, opnieuw in Rio, twintig jaar na die eerste conferentie. De bedoeling is dat er concrete, ambitieuze doelstellingen voor de komende twintig jaar worden vastgelegd.

Minister-president, er is een opvallende afwezige: Vlaanderen. Vanuit de Vlaamse Regering is er geen vertegenwoordiging. U bent bevoegd voor duurzame ontwikkeling. Ik vind het verbazend dat u niet gaat of een collega van u, want u kunt ook een van uw ministers afvaardigen om in Rio het politieke standpunt te verdedigen. Niemand van de Vlaamse Regering zal op die conferentie zijn. Minister-president, waarom niet?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, het is ontroerend dat de heer Sanctorum mij nu naar Rio wil sturen, en als ik bijvoorbeeld in Brazilië ben, vindt de heer Watteeuw dat ik moet terugkomen. (*Gelach. Applaus*)

Mijnheer Sanctorum, ik vind het heel positief dat u vindt dat ik naar Rio de Janeiro moet gaan – waarbij ik me afvraag of daar nog iets anders achter zit, maar dat is mijn slecht karakter, vermoed ik.

U weet waarschijnlijk niet dat ik er in 1992 bij was in Rio de Janeiro. Ik was er ook bij in Johannesburg. Ik heb dus, toen ik nog geen minister was, ook zulke belangrijke vergaderingen meegemaakt en mee beleefd. U hebt gelijk, het zijn belangrijke wereldvergaderingen. Deze keer kijkt men de politieke engagementen na, bekijkt men waar men staat en gaat men wellicht nieuwe engagementen aan inzake de duurzame ontwikkeling van onze aarde. Het zijn belangrijke vergaderingen.

Maar nu komt het. Goed wetende hoe het daar verloopt, hebben we een team 'duurzame ontwikkeling' samengesteld met mensen van de Vlaamse administratie. We hebben met dat team een aantal heel belangrijke elementen vanuit Vlaanderen opgesteld en we zijn ook in discussie gegaan met onze Belgische collega's, met de mensen die zich daar op federaal niveau mee bezighouden.

We zijn met dat standpunt ook op Europees niveau gegaan. U weet ook dat in zulke vergaderingen in eerste instantie het Europees voorzitterschap het woord voert en de standpunten verdedigt voor heel Europa. Een heel goede voorbereiding, waar wij vanuit Vlaanderen onze inbreng kunnen doen, is dus van essentieel belang. Het is de voorzitter die de Europese Unie mag vertegenwoordigen, die daar de debatten voert.

En dan vind ik het een beetje spijtig dat u zegt dat ik daar absoluut naartoe moet gaan, want dit wekt de indruk dat wij dit niet goed hebben voorbereid. Er zijn zes ambtenaren die er naartoe gaan – maar dat weet u. Het zijn zes ambtenaren die ook in het team 'duurzame ontwikkeling' hebben gezeten en die volstrekt weten waar wij, wat Vlaanderen betreft, de accenten en prioriteiten willen leggen. Aangezien er een Belgisch en ook een Europees standpunt ter zake is, is dit een heel efficiënte manier van werken. Op basis van al deze elementen heb ik geoordeeld om niet naar Rio af te reizen deze keer, maar om dit toe te vertrouwen aan die zes ambtenaren, topexperts, in wie ik het volste vertrouwen heb. Ik ben er

zeker van dat deze belangrijke vergadering ook tot resultaten kan leiden omdat ook Europa daar een belangrijke zal in spelen.

De heer Hermes Sanctorum: Minister-president, u zegt dat u eventueel meer achter mijn woorden kunt zoeken, maar dat dat uw slecht karakter zal zijn. Misschien is dat dan zo, in elk geval is het een heel constructief voorstel dat ik doe om wel aanwezig te zijn in Rio. Ik zal u duidelijk maken waarom.

Minister-president, het klopt dat wij zeer sterke mensen hebben in onze Vlaamse administratie. Zij worden wereldwijd gerespecteerd voor hun expertise en hun onderhandelingscapaciteiten. Er zijn voor zo'n conferentie heel wat voorbereidende vergaderingen. Er is een zeer grote dynamiek. Er wordt heel veel tijd en werk in gestoken. Maar, minister-president, u was in Johannesburg en in Rio. U weet dus heel goed hoe de latere dynamiek plaatsvindt. Naar het einde toe wordt de druk verhoogd. Dan moeten politieke knopen worden doorgesneden. Dan is het zeer belangrijk dat daar sterke leiders aanwezig zijn. Die sterke leiders zullen op het einde van de conferentie knopen moeten doorhakken om zeer sterke doelstellingen te realiseren. *(Gelach. Opmerkingen)*

Minister-president, ik verwacht dat u daar als minister-president van Vlaanderen het hoge woord voert en dat we tot concrete doelstellingen kunnen komen. *(Applaus. Opmerkingen bij CD&V)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Mijnheer Sanctorum, we moeten en kunnen inderdaad het hoge woord voeren inzake duurzaamheid. Met Vlaanderen in Actie hebben we een voorbeeld van een beleidsprogramma waarvan duurzaamheid de hoeksteen vormt. We voeren daarover dus effectief een goed beleid. Er is een heel sterk uitgewerkt Europees standpunt. Dat wordt door Europa verdedigd op de top in Rio. Ik heb alle vertrouwen in de vertegenwoordiging van Europa om daar op het einde op tafel te slaan en de zaken politiek gezien in de goede richting te laten evolueren.

Mijnheer Sanctorum, ik heb een vraag voor u. Ik heb begrepen dat u zelf naar Rio afreist. Dat betekent dat u 1,7 ton CO₂ de wereld zult insturen. Uw partij is de eerste om andere partijen en politici te kapitelen als zij buitenlandse reizen ondernemen. Wat is nu concreet uw bijdrage aan de top in Rio? Wat zult u daar, heel concreet, doen?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, de heer Sanctorum stelde de vraag naar het Vlaamse standpunt dat kan worden ingebracht in het proces van Rio. Volgens mij is het minstens even belangrijk om te bekijken wat we daarna zullen doen. In welke mate zullen we de afspraken die daar tot stand komen, omzetten in Vlaams beleid? Wij hebben een Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling. Minister-president, u schraagt die strategie als minister bevoegd voor de duurzame ontwikkeling. Mijnheer Sanctorum, ik stel voor dat we na de top van Rio in de commissie, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, onderzoeken in welke mate we de hopelijk ambitieuze afspraken die daar worden gemaakt optimaal kunnen vertalen in een Vlaams beleid, in een Vlaamse strategie inzake duurzame ontwikkeling, die ook de onderlegger kan zijn voor andere beleidsplannen die Vlaanderen nog moet maken: een nieuw Vlaams klimaatbeleidsplan, een beleidsplan Ruimte Vlaanderen, enzovoort. Het is minstens even belangrijk om oog te hebben voor het 'downloaden' van het internationale beleid inzake duurzame ontwikkeling als voor het 'uploaden' ervan.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Sanctorum, ik wil u in eerste instantie oprecht danken voor uw lovende woorden aan mijn adres. Ik zal ze koesteren voor die andere momenten waarop u wat minder de waarheid zult zeggen. *(Gelach)*

Ik heb ervaring. Ik was zowel in Rio de Janeiro in 1992 als in Johannesburg, maar niet als minister. Ik ken dus vrij goed zo'n internationale vergadering en de processen die daar

werken en welke bijdrage er kan worden geleverd. Met die ervaring ben ik er absoluut van overtuigd dat wij een zeer belangrijke inbreng hebben gedaan tot het tot stand komen van het standpunt. Onze experts zijn daar. Het resultaat zal hopelijk heel dicht of helemaal het Europese standpunt benaderen.

Mijnheer Martens, wij moeten nadien inderdaad bekijken wat de conclusies zijn en hoe die op het Vlaamse niveau kunnen worden geïmplementeerd. Ik sta open voor dat debat.

Ik wil nog even verwijzen naar de verklaring van Gauteng van enige tijd geleden. Die is toen ondertekend door gewezen minister Vera Dua. We zijn volop bezig om een nieuwe verklaring te negotiëren. Misschien kunnen we aan de Rio Declaration of Federated States and Regions nog een extra dimensie geven. Ook daar wordt aan gewerkt, om in de periode dat de top in Rio plaatsvindt, vanuit de regio's wereldwijd een extra signaal te geven.

De heer Hermes Sanctorum: Mijnheer Bothuyné, er worden vanuit dit parlement soms een aantal zinloze reizen georganiseerd, waar uw fractie bij uitstek gretig gebruik van maakt. Dit is nu eens een nuttige reis, mijnheer Bothuyné, want het is onze taak als parlementslid om de democratische controle uit te voeren. Het is natuurlijk zeer flauw dat u dan een aantal populistische uitspraken doet. Ik wil gerust mijn ecologische voetafdruk met die van u vergelijken. Die uitdaging wil ik gerust aangaan. Mijn voetafdruk zal veel kleiner zijn dan die van u. Mijn vliegtuigkilometers worden trouwens gecompenseerd. Daar zorg ik sowieso al voor.

Minister-president, het is in het kader van de copernicaanse omwenteling zeer belangrijk dat Vlaanderen zijn rol opneemt inzake duurzame ontwikkeling, maar ook zijn internationale rol. Minister-president, u hebt zeker geen vliegangst. U wilt ook niet per se uw vliegtuigkilometers beperken, want u gaat geregeld naar het buitenland – Qatar, Israël, een paar keren China, Myanmar enzovoort. Als die reizen tot iets leiden, is dat gerechtvaardigd, maar ik stel met u vast dat een duurzaamheidstop blijkbaar niet belangrijk genoeg is voor uw aanwezigheid, en dat vind ik zeer spijtig. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de verklaring van de minister betreffende het dragen van een hoofddoek door VRT-journaalankers en de richtlijnen inzake neutraliteit bij de openbare omroep

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de verklaring van de minister betreffende het dragen van een hoofddoek door VRT-journaalankers en de richtlijnen inzake neutraliteit bij de openbare omroep

ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de verklaring van de minister betreffende het dragen van een hoofddoek door VRT-journaalankers en de richtlijnen inzake neutraliteit bij de openbare omroep

ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de verklaring van de minister betreffende het dragen van een hoofddoek door VRT-journaalankers en de richtlijnen inzake neutraliteit bij de openbare omroep

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Van den Bossche.

De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, als het van uw minister van Media afhangt, krijgen we binnenkort het Journaal gepresenteerd door Fouad Belkacem, zal Joods Actueel de duiding geven bij Terzake, zal de kardinaal misschien nog een weerpraatje brengen en zullen we tussen de decors van de VRT-nieuwsredactie misschien wat religieuze symbolen zien voor het opsmukken van de studio. Ik maak er een zwart-witkarikatuur van, maar ik kan niet anders. Ik stond te kijken van de uitspraken van de minister van Media, die keer op keer uitschuift en zichzelf te pletter gooit op de grond.

Ik heb geprobeerd haar te begrijpen. Zij zegt dat ze binnenkort – of misschien binnen deze legislatuur – nieuwslezers in hoofddoek verwacht. Het vreemde van dat verhaal is dat het eigenlijk niet kan en mag. Er is het redactiestatuut, er is de journalistieke deontologische code, en je hebt zelfs de mediadecreten.

Onpartijdigheid wordt duidelijk gemaakt in artikel 5 van het redactiestatuut, dat verwijst naar het Mediadecreet. Artikel 29 van het decreet betreffende de radio-omroep en de televisie van 27 maart 2009 zegt specifiek voor de VRT: “De programma’s van de nieuwsdienst beantwoorden aan de normen inzake journalistieke deontologie, zoals vastgelegd in een deontologische code, en waarborgen de gangbare redactionele onafhankelijkheid, zoals vastgelegd in een redactiestatuut.” Artikel 39 van hetzelfde decreet zegt: “De informatieprogramma’s, de mededelingen en de programma’s met een algemeen informatieve inslag, en alle informatieve programmaonderdelen worden in een geest van politieke en ideologische onpartijdigheid verzorgd.”

Voorzitter, ik zal mijn vraag stellen. Ik moet mijn vraag een beetje aanpassen omdat u hier staat en niet mijn lieveling Lieten. Staat u achter de uitspraken van de minister van Media, staat de Vlaamse Regering achter die uitspraken?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, het is niet mijn gewoonte dat ik een tekst bij heb, maar ik wil even citeren uit het interview met minister Lieten. Ze begint met te zeggen: “Ik zoek de

polemiek niet. Het overkomt me en ik voel me daar niet goed bij, maar ik blijf wel uitkomen voor mijn mening.”

Minister, het is toch wel zeer eigenaardig dat een minister in functie, verantwoordelijk voor de media, met haar persoonlijke mening regelrecht ingaat tegen het redactiestatuut van de VRT. Laat me duidelijk zijn – en ik heb het hier al een paar keer gezegd –: wij zijn voor diversiteit. Een aantal mensen kunnen fysieke eigenschappen hebben die ze nu eenmaal hebben: je kunt een beperking hebben, je kunt allochtoon zijn, je kunt holebi zijn, maar daar kies je niet voor. Op dat vlak denk ik dat we heel duidelijk inzetten op diversiteit. Minister Lieten vergelijkt deze voorbeelden met het dragen van een hoofddoek. Minister, wij zijn het daar grondig mee oneens. Het dragen van een hoofddoek is een welbewuste keuze. Ik zal niet zeggen dat mensen geen hoofddoek mogen dragen. Als liberalen willen wij dat. Ze mogen dat kiezen. Ze mogen dat doen. Als het gaat over een nieuwsanker op de openbare omroep, dan is dat voor ons onaanvaardbaar. Een nieuwsanker moet neutraal zijn, onpartijdig zijn, zeker en vast op die openbare omroep die betaald wordt met belastinggeld en waarvan men verwacht dat er geen partijdigheid zal zijn.

Minister, ik wil natuurlijk weten of u het eens bent met uw partijgenoot. Ik wil ook weten of de regering erachter staat. Het kan misschien wel een persoonlijke mening van de minister zijn, maar die persoonlijke mening van een minister in haar vakgebied, doet niet ter zake. Ze weet dat ze minister van Media is en dat haar persoonlijke mening wordt uitvergroot. Als dit het eerste incident zou zijn, dan zou ik zeggen dat iedereen een vergissing kan maken, maar het is het zoveelste incident op rij. Minister, bent u het eens en zou u ook die uitspraak doen?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik wil mijn bewondering uitdrukken voor mijn collega's Tommelein en Vandaele, die nog de energie vinden om hun vraag te stellen op deze tribune nadat ze daarnet buiten het debatje al hebben gevoerd voor Villa Politica. De twee strafsten in dat verhaal zijn dan de goede collega Van Malderen, die niet aanwezig is en de goede collega Caluwé, die niet aanwezig is, maar die wel buiten voor 5 eurocent hun mening willen gaan verkondigen en het niet de moeite vinden om dit debat bij te wonen. Dat zegt veel over de manier waarop deze beide heren over de parlementaire democratie denken. Ik kan daar enkel akte van nemen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Minister, laat ons daar niet verder over uitweiden, maar naar de kern van de zaak gaan. Minister, ik betreur het een beetje dat het net mevrouw Lieten is die een uitspraak doet over het feit dat een gesluierde vrouw het nieuws mag komen brengen op de VRT. Waarom zeg ik dat? Omdat mevrouw Lieten nu net een vrouw is. Ik ben blij dat u de vraag beantwoordt, omdat u ook weet wat het is om vrouw te zijn. Laat nu die hoofddoek in de islam toch het symbool bij uitstek zijn voor de ongelijkheid tussen man en vrouw. Laat die hoofddoek toch enigszins het symbool zijn van de minderwaardigheid van de vrouw in de islam. Ik sta niet alleen met dat standpunt. Ik citeer de Iraanse schrijfster en antropologe Chahdortt Djavan, die in een interview met de Gazet van Antwerpen zegt: “De sluier is niet het symbool van het geloof maar van de vernedering van de vrouw. Je kunt de sluier vergelijken met de Jodenster. Die rechtvaardigde ook elke vorm van geweld.” Dames en heren, ik kan deze dame niet méér gelijk geven.

Minister, in hoever wordt het standpunt van minister Lieten, ondanks het redactiestatuut en het Mediadecreet, gedeeld?

Wordt dit standpunt gedeeld door de voltallige Vlaamse Regering?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Wie ben ik om de heer Wienen vestimentair advies te geven? Ik hoor hem sluier, hoofddoek –en boerka waarschijnlijk ook – allemaal door elkaar halen. Er lijkt me toch nog een verschil te bestaan. (*Opmerkingen bij het Vlaams Belang*)

Minister Lieten had het inderdaad over diversiteit. Ik denk dat we daar allemaal achter staan, achter diversiteit op de openbare omroep. Op een bepaald moment vond ze dat de nieuwsankers een hoofddoek mogen dragen. Ze werd onmiddellijk teruggefloten door de woordvoerder van de VRT. Hij zei dat zo iets niet kan omdat de interne richtlijnen alle religieuze symbolen verbieden. Nieuwsankers mogen geen standpunt innemen op politiek, religieus of welk ander vlak ook. Religieuze symbolen – of het nu een hoofddoek of een kruisje is – kunnen niet. Die richtlijn geldt voor alle VRT-schermgezichten.

Minister Lieten pleit voor diversiteit. Akkoord. Dat staat ook in de beheersovereenkomst in een uitvoerige passage. De VRT moet elk jaar een actieplan voorleggen. Er zijn streefcijfers voor de aanwezigheid van vrouwen en van nieuwe Vlamingen. De VRT hecht ook – en wij vinden dat zeer terecht – groot belang aan de neutraliteit van haar schermgezichten. We moeten dat respecteren.

Als de voogdijminister van die openbare omroep echter uitspraken doet die indruisen tegen de richtlijnen van de omroep zelf, dan is dat merkwaardig. Dan is er een probleem. Het komt bijna over alsof de minister de openbare omroep corrigeert.

Minister, in de sfeer van het debat van vorige week – u hebt ongetwijfeld contact gehad met uw collega –: staat minister Lieten vandaag nog achter die uitspraak? Of staat zij daar niet meer achter nu ze weet – ze wist dat misschien niet – dat de VRT daar zelf richtlijnen over heeft?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik zal minister Lieten eerst correct citeren. Ik wil gerust het debat aangaan, maar op basis van de feiten. Ze heeft gezegd: “Ikzelf zou persoonlijk geen aanstoot nemen aan iemand die het nieuws brengt met een hoofddoek aan.”

Op geen enkel moment, niet in dit interview, niet in de drie jaar dat ze in de regering zit, niet naar aanleiding van de recente wijziging van het Mediadecreet, heeft ze gepleit om dat decreet aan te passen zodat het redactiestatuut van de VRT dient aangepast. Ze heeft daar niet voor gepleit. Ze ijvert daar niet voor. Het is haar recht geen aanstoot te nemen aan een nieuwslezer met hoofddoek. Ik neem aan dat verschillende van de vraagstellers daar wel aanstoot aan zouden nemen. Dat is uw recht. Ik betwist niet dat u dat mag vinden. Op geen enkel moment heeft zij of een ander lid van deze regering gevraagd om het redactiestatuut dat gebaseerd is op het Mediadecreet, in vraag te stellen. Ik vind uw vragen dan ook zonder voorwerp. (*Rumoer*)

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, meent u dat nu? U kent het citaat van de minister. Zij pleit voor een nieuwsanker met hoofddoek om de diversiteit te onderstrepen. Ik weet niet hoe u leest of hoe de collega's lezen, maar dat is één tegen allen voorlopig. Er staat iets helemaal anders in het interview.

Ik heb geen probleem met hoofddoeken, want u probeert het dan in die richting te duwen. Als ik naar het journaal kijk van de openbare omroep, die gefinancierd wordt met het geld van alle Vlamingen, dan heb ik geen boodschap aan een kruis in beeld, aan een keppeltje, een hoofddoek of zelfs een nikab. De minister van Media heeft gezegd dat het voor haar wel moet kunnen. Dat gaat in tegen decreten, redactiestatuten, journalistieke deontologische code, en u komt vertellen dat u dat niet zo hebt gelezen, dat ze dat niet zo heeft bedoeld. Ze mag zeggen wat ze wil. Dat is zelfs geen verweer. U komt gewoon zo'n klein citaat uit Uitlaat van Humo voorlezen.

De heer Bart Tommelein: Ik heb het interview bij, minister. Wat u zegt, is niet juist. Minister Lieten zegt: “Dat is diversiteit, personen met een handicap of een hoofddoek. Persoonlijk geen enkel bezwaar.” Wat me het meest stoort, is dat ze die hoofddoek vergelijkt met een handicap. Het woord ‘aanstoot’ staat er niet in.

Minister, ik heb u de vraag gesteld of u een dergelijke uitspraak ook zelf zou doen. Mevrouw Lieten doet nu al verschillende keren uitspraken waarvan ze weet dat ze compromitterend zijn. Ze zegt trouwens zelf in haar interview dat ze de polemiek niet zoekt, maar dat het haar overkomt. Ik herhaal dat wij wel inzetten op meer diversiteit, maar het redactiestatuut van de VRT is duidelijk: een nieuwsanker op de VRT kan geen hoofddoek dragen, omdat het een uiterlijk teken is, een zelfbewuste, eigen keuze, om te tonen dat je een bepaalde overtuiging of religie hebt. De minister van Media speelt het hier klaar om te zeggen dat ze het daarmee niet eens is. Bent u het daarmee eens en zou u hetzelfde zeggen, minister?

De heer Wim Wienen: Ik wens de heren Caluwé en Van Malderen welkom te heten bij dit boeiende debat. Ik hoop dat u uw mening van 5 eurocent, die u daarstraks aan Villa Politica hebt gegeven, ook met deze assemblee wilt delen. Dat zou behoorlijk tof zijn. Uw mening was trouwens behoorlijk interessant, mijnheer Caluwé.

Het probleem is dat mevrouw Lieten niet aan haar proefstuk toe is met dergelijke uitspraken. Neutraliteit hoort op de VRT. Dat moet zo blijven. Niemand heeft er behoefte aan om te weten dat een nieuwslezer protestant, jood, moslim of christen is. Daar gaat het niet om, dus de religieuze symbolen moeten weg blijven. Dat is essentieel voor de neutraliteit van het VRT-nieuws. Zo volgen ze de decreten en bepalingen en dat moet zo blijven. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Wilfried Vandaele: Minister, u hebt mijn vraag niet beantwoord. Ik ga ermee akkoord dat minister Lieten niet heeft gepleit voor een nieuwslezeres met een hoofddoek. Ze heeft gezegd dat ze er geen aanstoot aan zou nemen. Ik neem toch aan dat zij het diversiteitsbeleid van de VRT niet op de helling zet en dat ze nog achter de beheersovereenkomst staat. Het lijkt me nogal vroeg om die nu al te moeten herschrijven. Staat minister Lieten vandaag nog achter de uitspraak dat ze geen probleem heeft met hoofddoeken voor nieuwslezers, terwijl ze weet dat de interne afspraken binnen de VRT, waarvoor zij voogdijminister is, anders zijn?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Het is jammer dat we opnieuw een debat voeren naar aanleiding van een uitspraak van minister Lieten, die weer leidt tot controverse. Het gaat niet om een beleidsdaad of een standpunt van de Vlaamse Regering, laat ons de zaak niet opblazen. Ik zou graag een debat voeren over een beleidsdaad van minister Lieten, en niet over haar uitspraken in de media. Ik roep de minister op om zich in de toekomst te hoeden voor dergelijke controversiële, niet-gefundeerde en niet door de VRT gedragen uitspraken. Zij leest ook het redactiestatuut en de deontologische code.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, onze fractie zou er geen aanstoot aan nemen, mocht een vrouw met een hoofddoek het journaal presenteren, maar dat is natuurlijk een uitspraak voor de vitrine. De kern van de zaak is: hoe sterk zet de VRT effectief in op haar diversiteitsbeleid? (*Applaus van mevrouw Khadija Zamouri*)

De VRT heeft een diversiteitsmonitor, die in beeld brengt wat ze doet op dat vlak. We moeten bekennen dat er tussen 2007 en vandaag op dat vlak bijzonder weinig inspanningen zijn gebeurd, of misschien wel wat inspanningen, maar met zeer weinig resultaat.

En als wij vinden dat onze openbare omroep een afspiegeling moet zijn van onze samenleving – dat hoop ik toch van u allemaal – zullen we toch een tandje moeten bijsteken om niet alleen de hoofddoek op het journaal, maar ook bij medewerkers achter de schermen, acteurs in fictie, documentaire thema's, kortom om Vlaanderen in al zijn diversiteit op een goede manier in beeld te brengen.

Minister Freya Van den Bossche: Ik denk dat velen onder u het alvast eens zijn met twee grote principes. Het eerste is het aanmoedigen van de diversiteit, ook op de openbare omroep.

Daarvoor is inderdaad een goede beheersovereenkomst afgesloten. Of dat tot resultaat leidt, zullen we in 2013 weten, wanneer de Vlaamse mediaregulator zal meten. Het eerste principe is dus: er is diversiteit in de samenleving, waarom dan ook niet in de media?

Het tweede principe – minstens zo belangrijk – is neutraliteit. Die neutraliteit is zeer duidelijk opgenomen in het Mediadecreet. Dat Mediadecreet kreeg vorm met onze steun en zal met onze steun binnenkort worden aangepast. We ondersteunen dat Mediadecreet dus voluit. U mag mij en deze regering niet verkeerd begrijpen. We zijn voorstander van het Mediadecreet, dat duidelijk maakt dat in informatieve programma's de neutraliteit moet worden gewaarborgd. Die neutraliteit wordt bijvoorbeeld in het redactiestatuut van de VRT zodanig gedefinieerd dat uiterlijke kentekenen van religieuze, politieke of andere aard niet kunnen. Dus ook de hoofddoek niet.

Met andere woorden, wat mij en de regering betreft, hoeft dit debat niet te leiden tot al die controverse. (*Opmerkingen bij het Vlaams Belang*)

Die hoofddoek in de nieuwsuitzending kan niet, die hoofddoek komt er niet. Het redactiestatuut is duidelijk en gebaseerd op een decreet dat met een grote meerderheid werd goedgekeurd in het parlement. Dat neemt niet weg dat, indien minister Lieten geen aanstoot zou nemen aan iemand met een hoofddoek, zij in deze maatschappij alle recht heeft om niet per se aanstoot te hoeven nemen aan iemand met een hoofddoek. Alstublieft. Het moet ook niet helemaal de omgekeerde richting uitgaan. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, ik zat erop te wachten. U hebt geantwoord dat de regering staat achter neutraliteit, onafhankelijkheid en geen religieuze symbolen binnen de nieuwsdienst en de redactie. U zegt dat de regering alles onderschrijft: het Mediadecreet, deontologie en redactiestatuten.

Dan hebt u volgens mij toch weer een probleem. Het is een links-rechtsverhaal bij jullie. U staat erachter, maar uw minister van Media, speerpunt van de Vlaamse Regering, zegt iets anders. Zij zegt namelijk dat vrouwen met een hoofddoek wat haar betreft moeten kunnen. Ik zal haar binnenkort dan ook vragen of keppeltjes en kruisjes ook moeten kunnen. Dan zit u toch met een probleem.

Langs de ene kant zegt u dat de regering datgene onderschrijft wat tot stand is gekomen. Langs de andere kant laat u minister Lieten vanuit Limburg los op de rest van de media. Zij zegt dan dat een hoofddoek wel kan voor een nieuwslezer. Dan heeft de regering toch een probleem.

Ik denk dat minister Lieten, naast 'E-mail for dummies', nog wat andere coaching nodig heeft.

De heer Bart Tommelein: Minister, de CD&V-fractie leider vindt het onverstandig. De N-VA vindt het een probleem. U steunt minister Lieten als het gaat over een standpunt van de regering dat zij vertolkt heeft.

Het is duidelijk. Voor ons moet er inderdaad meer diversiteit zijn. Er moeten meer personen met een lichamelijke beperking op televisie. Er moeten meer mensen met een allochtone afkomst op televisie. Er moeten meer vrouwen op televisie. Dat moet allemaal van ons, dat staat ook in het charter en is de opdracht van de VRT. Wat voor ons echter niet kan, is wat minister Lieten hier heeft verklaard. Minister-president, het is geen bagatel. Het gaat hier over de viceminister-president van de Vlaamse Regering. Opnieuw is het uw viceminister-president die uit de bocht gaat.

Zij moet leren dat ze haar strikt persoonlijke mening het best voor zich houdt in zaken die de regering in moeilijkheden brengen en die u, minister Van den Bossche, in moeilijkheden brengen. Want u mag dit hier weer komen uitleggen, terwijl minister Lieten in Japan zit. (*Applaus bij het Vlaams Belang en Open Vld*)

De heer Wim Wienen: Tja, het was alweer een behoorlijke en leerrijke twintig minuten. Zo heb ik van de CD&V-fractie geleerd dat voor de camera de grote mensen mogen spelen en in de plenaire vergadering de kindjes aan het woord mogen komen. (*Opmerkingen bij het Vlaams Belang*)

Minister-president, ik ben blij dat u er nog bent.

Ik ben hier nu drie jaar. Ik heb minister Lieten drie jaar geleden leren kennen als een charmante en zeer vriendelijke, aangename dame, maar zij heeft een soort latent masochisme ontwikkeld tot een manifest masochisme. Minister-president, u als regeringsleider moet haar beschermen tegen zichzelf en misschien op therapie sturen om dergelijke zaken achterwege te laten. Dat straalt natuurlijk niet alleen af op het imago van minister Lieten, maar ook op het imago van de hele Vlaamse Regering. U weet zeer goed dat een ketting maar zo sterk is als zijn zwakste schakel.

Tot slot heb ik het over de inhoud. Ik ben geschokt dat de Vlaamse Regering, en zeker minister Lieten, een soort diversiteit wil inroepen als alibi voor de onderdrukking van de vrouw door het dragen van een hoofddoek. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Wilfried Vandaele: Het N-VA-standpunt is in deze zaak vrij duidelijk en komt perfect overeen met dat van de VRT. We vinden dat mensen in overheidsdienst, die direct in aanraking komen met de klanten, met de bevolking, geen uiterlijke tekenen mogen dragen die hun religieuze of politieke voorkeur verraden.

Een nieuwsanker hoort voor ons zeker in deze categorie thuis. Iets anders is natuurlijk een werkgever in een privébedrijf: die bepaalt uiteraard zelf wat zijn medewerkers wel of niet dragen. Maar een openbare omroep is iets anders. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de huidige bofepidemie in Vlaanderen en de vaccinatie tegen deze kinderziekte bij (jong)volwassenen

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Minister, vorige week was het actueel, en vandaag ook nog. De bofepidemie zou in het land zijn. Bof is ook gekend onder de naam dikoor, misschien klinkt dat bekender in het oor. Via persberichten hebben we gehoord dat een 350-tal jongeren in Oost-Vlaanderen een aanmelding zouden hebben gedaan van bof. Gisteren meldde een krant dat er ook in Antwerpen heel wat gevallen van bof zouden zijn.

Bof is geen meldingsplichtige ziekte, dus zou het kunnen dat de cijfers hoger liggen. Dat weten we niet, tenzij u, minister, daar meer informatie over hebt. De bof komt op dit ogenblik vooral voor bij jongeren rond de 20 jaar. Dat zou te maken hebben met het feit dat bij jongeren van de jaren 80 de vaccinatie tegen bof veel lager lag dan nu. Op het Vlaamse niveau hebben we een heel goed vaccinatiebeleid en wordt er ook volop op ingezet. Toch blijkt er voor bof nog een probleem te zijn. Enerzijds is er een te lage vaccinatiegraad bij de twintigjarigen, anderzijds zou ook het bof-vaccin op termijn niet voldoende bescherming bieden voor een vrij groot percentage van de bevolking.

Als we het woord epidemie horen, kruipt er altijd wat schrik in de kleren, zeker bij ouders van studerende jongeren en kleine kinderen. Minister, wat kunt u doen op korte termijn om dit probleem in te dijken? Welke stappen gaat u op lange termijn zetten om die vaccinatiegraad eventueel te verhogen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Er zijn een aantal maatregelen getroffen, meer specifiek bij de studentengemeenschap in Gent. We hebben een inhaalvaccinatie aanbevolen aan degenen die contact hebben gehad met patiënten die het virus hebben gekregen. Ook de Oost-Vlaamse artsen zijn daarover gesensibiliseerd.

Meer algemeen is vanuit het agentschap het initiatief genomen om de universiteiten, de plaatsen waar de studenten aanwezig zijn, te sensibiliseren. De aanbeveling is dat degenen die zich kunnen identificeren als contactpersoon met een cluster van patiënten, de inhaalvaccinatie laten doen. De artsen kunnen daarvoor beschikken over de vaccinaties in de normale programma's. Dat is belangrijk.

De studenten kunnen die informatie ook terugvinden op de websites. Ook voor de huisartsen is er gerichte informatie beschikbaar.

Als we kunnen vaststellen dat er een cluster is, proberen we daarop in te grijpen en bevelen we de mensen die daar contact mee hebben gehad, aan die tweede vaccinatie ook te ondergaan.

Volgens de experts is het op dit moment niet raadzaam om over te gaan tot een algemene vaccinatie. Ook in Nederland is dat niet overwogen. Gezondheidseconomisch bestaat daar immers niet voldoende evidentie voor. Wel is het zo dat ondertussen de groep is bijeengekomen die zich bezighoudt met dit soort risicomanagement. U hebt daar terecht naar verwezen. Daar zetelen mensen van diverse beleidsniveaus in. Er zijn een aantal aanbevelingen geformuleerd. Een van de aanbevelingen die me weldra zullen bereiken, bestaat erin dat we een meldingsplicht zouden invoeren, zodat we veel beter kunnen traceren als er sprake zou zijn van een uitbraak, waarbij een aantal initiatieven moeten worden genomen. Ik neem aan dat dit advies me snel zal bereiken. Ik zal dat uiteraard inwilligen en die meldingsplicht invoeren.

Dan is er de wat langere termijn. U weet dat er ondertussen een gezondheidsconferentie is geweest over het vaccinatiebeleid in Vlaanderen. Een van de acties die daarin aan bod zijn gekomen, is dat we de tweede, dubbele vaccinatie tot een hoger succespercentage moeten brengen. We zouden 95 procent moeten kunnen bereiken. Opdat dit tweede vaccin daadwerkelijk zou worden toegediend, zullen we specifiek ten opzichte van bepaalde groepen actie moeten nemen.

Het andere groot punt dat toen aan bod is gekomen, is dat van de ondervaccinatie, die echt een probleem is bij bepaalde groepen. We moeten trachten met heel gerichte mobiele teams en een goede communicatie mensen ervan te overtuigen deel te nemen aan die vaccinatieprogramma's. Dat is alleszins de actie die in het actieprogramma wordt voorbereid.

Mevrouw Lies Jans: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het lijkt me belangrijk dat hierover ook duidelijk wordt gecommuniceerd. Af en toe lezen we wel iets in de pers, maar nu hebt u duidelijk gesteld waar er problemen zijn. Er wordt ook effectief gecommuniceerd en opgetreden in de studentengemeenschap.

Het is zeer belangrijk om de vaccinatiegraad te doen stijgen. We scoren ter zake al wel goed, maar toch wilt u die 95 procent halen. Het lijkt me zeer goed dat we dat doen, om toekomstige bofepidemies te voorkomen. Een ander element is inderdaad het inventariseren. Ik vind het zeer goed dat die meldingsplicht er komt. Anderzijds moeten we ook zeer goed kunnen zien wie het vaccin heeft gekregen, en of ze dat herhalingsvaccin op 5-jarige leeftijd ook hebben gekregen. Wat dat laatste betreft, blijkt er immers ook een en ander te schorten. Dat zou niet meer voldoende gebeuren. Er moet werk worden gemaakt van die verdere uitbouw, via de huisartsen en de melding via het systeem van Vaccinnet. Hoe ziet u dat verder evolueren?

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Voorzitter, minister, dat er momenteel een klein probleem is met de bof, lijkt me duidelijk. Ik heb gelezen dat een aantal mensen nu toch de bof zouden krijgen, ook al waren ze heel goed gevaccineerd, ook al hebben ze een eerste vaccinatie en een herhalingsvaccinatie gekregen. Dat zou natuurlijk kunnen liggen aan het feit dat een vaccin bij sommige mensen niet voldoende aanslaat, waardoor ze geen antistoffen maken, maar het kan ook liggen aan het feit dat het gaat om een variant die niet in het vaccin aanwezig was. Kunt u daar uitsluitsel over geven?

U weet ook zeer goed dat een bepaalde groep zeer sterk ageert tegen vaccinaties. Op die manier is er een reservoir aan mensen die niet gevaccineerd zijn en aan de basis kunnen liggen van een epidemie, waardoor mensen die de pech hebben geen antistoffen te maken, ook getroffen zouden kunnen worden. Plant u nog maatregelen daartegen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, op 2 maart van dit jaar heb ik u een schriftelijke vraag gesteld over deze problematiek. In uw antwoord hebt u het volgende gesteld: “Een strategie naar alle volwassenen in het kader van levenslang vaccineren, gekaderd binnen het algemene vaccinatiebeleid, lijkt me de beste oplossing. De consequenties voor de begroting kunnen echter een beperkende factor zijn.” Gelet op het debat dat we nu voeren, had ik graag heel duidelijk van u vernomen of de door u vooropgestelde maatregelen ook budgettair voorzien zijn. Hebt u daar de middelen voor, gelet op deze passus uit uw antwoord?

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, wij vinden vaccinaties heel belangrijk. We weten dat de vaccinatiegraad in Vlaanderen vrij hoog is. We moeten de dekkingsgraad zo hoog mogelijk proberen te houden. Daarom ben ik heel blij dat u de problemen die zijn geschetst, probeert aan te pakken en dat de meldingsplicht er zo snel mogelijk komt. We moeten inderdaad zorgen voor een inventaris. We kunnen alleen maar achter de dubbele vaccinatieronde staan. We kijken uit naar de uitvoering ervan.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik dank de collega's voor de aanvulling en de bijkomende vragen. Ik wil een aantal dingen verduidelijken.

Het is juist dat de effectiviteit, het aanslaan van dit vaccin wat lager ligt dan bij andere vaccins. Men zegt me dat er geen grote duidelijkheid is over wat de exacte oorzaken daarvan zijn. De immuniteit zou mettertijd verminderen, dat is een van de redenen. Mijnheer Tack, zoals u zegt – u kunt dat vanuit uw professionele activiteiten wellicht beter duiden – zijn er de laatste jaren een aantal virusstammen in de circulatie gekomen die niet helemaal compatibel zijn met de stammen waartegen gevaccineerd werd. Dat zijn dingen waar uiteraard rekening mee moet worden gehouden, zeker als het gaat over de mogelijke nieuwe vaccins die zullen kunnen worden benut.

Dan zijn er de groepen die het moeilijk hebben met vaccinatie. Op de gezondheidsconferentie is uitdrukkelijk geopteerd voor een beleid van aanmoedigen en motiveren, niet van het verplicht vaccineren. Dat betekent dat je met een aantal groepen de dialoog moet voeren en minstens het moment moet creëren dat ouders of volwassenen de vraag moeten beantwoorden of ze ingaan op het aanbod dat wordt geformuleerd. Mobiele teams zijn dan misschien aangewezen. Je hebt in de ondergevaccineerde groepen nog heel wat verschillende groepen. Er zijn groepen die het uit overtuiging doen, maar er zijn ook groepen die cultureel heel wat moeilijkheden hebben om dergelijke vaccinaties te aanvaarden. De Roma en dergelijke worden dan genoemd. We moeten een gediversifieerd beleid voeren om die groepen te benaderen, dat is correct.

Vaccins die voor een tweede vaccinatie kunnen worden gebruikt, als het gaat over contactpersonen met clusters van bofpatiënten in de studentengemeenschap, zijn de vaccins

waar de huisartsen gratis een beroep op kunnen doen vanwege de Vlaamse overheid. De passage waarnaar u verwijst – met dank dat u die antwoorden zo grondig analyseert – heeft betrekking op datgene wat op de gezondheidsconferentie door de experts is aanbevolen, namelijk ons vaccinatiebeleid wat breder maken dan datgene waarin we historisch heel goed zijn, namelijk jonge kinderen, en proberen dat levenslang te ontwikkelen. Dan moet je, zoals het moet bij een gezondheidsdoelstelling, een actieplan hebben. Dat actieplan zal in de loop van de jaren ook budgettair moeten worden vertaald.

Er stelt zich geen probleem voor 2012-2013. Dat is niet het punt. Naarmate je daarin verder gaat, zul je een aantal keuzes moeten maken. Ik kan u bevestigen dat dat actieplan in opmaak is nu de gezondheidsconferentie is beëindigd. Het zal volgens de gebruikelijke procedure in de commissie terechtkomen om er het debat over te voeren.

Het is zeer juist dat de tweede vaccinatie een punt is waarop moet worden gewerkt. Dat betekent bijvoorbeeld een groot gebruik van Vaccinnet proberen te stimuleren, zodat iedereen op het systeem zit zodat we het heel goed kunnen screenen. Daarin zullen ook een aantal ICT-applicaties ons moeten helpen en zal de rol die we toevertrouwen aan de huisarts van groot belang zijn. U zult in het actieplan merken dat specifiek voor dergelijke vastgestelde knelpunten er een aantal concrete acties worden voorgesteld om de volgende jaren verder op in te zetten.

Mevrouw Lies Jans: Ik ben tevreden met het antwoord van de minister dat er op korte termijn, zeker wat de bofepidemie betreft, maatregelen worden genomen om zeker binnen de studentengemeenschap oplossingen te bieden. Voor de rest staan we volledig achter het optrekken van de vaccinatiegraad en zeker het verbeteren van de vaccinatiegraad bij de specifieke doelgroepen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het sensibiliserend en preventief beleid rond eetstoornissen

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Voorzitter, minister, collega's, vorig jaar hebben we in dit parlement een voorstel van resolutie goedgekeurd over een sensibiliserend en ondersteunend beleid inzake eetstoornissen. Terecht, want het is een belangrijke problematiek. Volgens de cijfers zou niet minder dan 3,7 procent van de vrouwen aan een eetstoornis lijden.

Het is belangrijk om daar iets tegen te doen, omdat de kans op overlijden bij iemand die lijdt aan een eetstoornis twaalf keer groter is dan bij een gezond iemand. In die resolutie hebben we een aantal acties gevraagd aan de Vlaamse Regering op diverse terreinen. Ik heb intussen ook al opvolgingsvragen gesteld over deze resolutie. Belangrijk daarin is een positieve benadering. We moeten meer aandacht hebben voor een gezonde levensstijl, welbevinden enzovoort, in plaats van ons alleen te richten op het probleem.

Intussen is er een beheersovereenkomst met de vzw Eetexpert, wordt er gewerkt aan een consensusstekst, zijn er draaiboeken voor groepen van professionelen enzovoort. Onlangs werden we echter opnieuw opgeschrikt door een aantal cijfers in de pers. Daarin ging het over steeds jongere kinderen die lijden aan een eetstoornis, meer bepaald anorexia. Een ziekenhuis in Antwerpen had het zelfs over patiënten van 8 jaar en over een grote toename van het aantal patiënten tussen 8 en 11 jaar. Dat is alarmerend, minister. Kunt u meer duidelijkheid geven over de uitvoering van de resolutie, en meer bepaald wat de uitbreiding van het vooral ambulante zorgaanbod betreft, en dan specifiek voor die doelgroep van heel jonge kinderen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het zorgaanbod voor jongeren en kinderen is de laatste jaren in onze centra geestelijke gezondheidszorg (cgg's) enorm uitgebreid. Ook in 2011 zijn meer dan vijftien voltijdse equivalenten toegevoegd aan de capaciteit om het aanbod te organiseren. Onder dat aanbod valt ook de problematiek van eetstoornissen. De laatste jaren is er systematisch geïnvesteerd in de uitbreiding van het ambulante aanbod. Ook in 2006 was er een uitbreiding met twaalf voltijdse equivalenten, en in 2008 met nog eens tien.

Met de vzw Eetexpert is een overeenkomst afgesloten. Het gaat om een partnerorganisatie die belast is met het verhogen van de competenties in de hulpverlening en met de uitbreiding van het hulpaanbod. Dat betekent dat de informatie consulteerbaar is, dat er zorgtrajecten worden ontwikkeld, dat er een kennisbank op punt is gesteld, dat er een verwijzlijst is opgemaakt.

Specifiek voor jongeren is een aantal initiatieven genomen. Er is een stappenplan opgesteld door de vzw Eetexpert, gericht op medewerkers van de centra voor leerlingenbegeleiding, huisartsen, diëtisten enzovoort. De bedoeling is om vanuit een soort van vroegdetectie goed te kunnen doorverwijzen.

Zeer recent is er in Gent ook een vorming voor diëtisten op punt gesteld over deze problematiek. De nadruk ligt op kindvriendelijke consultaties, specifiek gericht op deze problematiek. Op 16 juni vindt er een nieuwe sessie plaats voor psychologen, psychiaters, leden van de cgg-teams over de problematiek van de analyse van eetgedrag bij kinderen.

Het hulpaanbod voor jongeren is uitgebreid en de expertise wordt ontwikkeld. Onlangs zijn nog een aantal initiatieven genomen voor diëtisten, en nu ook voor de mensen uit de geestelijke gezondheidszorg, om over dit thema de competentie te verhogen en om het aantal hulpverleners dat daar op een goede manier mee kan omgaan, te verhogen.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is goed en noodzakelijk dat het aanbod wordt uitgebreid. Ik hoop dat dit ook in de toekomst verder zal gebeuren. Ik heb nog een bijkomende vraag in het kader van de resolutie. Daarin gaat het ook over afspraken over het mediabeleid. Hoe communiceren we over deze problematiek? Het blijkt immers dat een bepaalde manier van communiceren net het omgekeerde effect heeft. Zijn daar al stappen in gezet?

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Voorzitter, minister, ik merk uit uw antwoord dat u deze problematiek ter harte neemt. Misschien komt het allemaal niet zo veel voor, maar voor de mensen die ermee te maken hebben, is het soms een bijzondere lijdensweg.

Ik hoor in uw antwoord vooral – tenzij ik iets gemist heb – initiatieven die in werking kunnen treden zodra bij iemand een probleem gesignaleerd is. Zijn er ook initiatieven of ideeën die bij u opborrelen, om de problematiek te voorkomen, om te bekijken hoe het komt dat kinderen in de problemen terechtkomen, hoe die kunnen worden vermeden, hoe ze ontstaan, hoe men ermee kan omgaan zodat minder kinderen ermee te maken zouden krijgen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Voorzitter, ik ga ervan uit dat de persberichten de basis vormden voor de actuele vraag van mevrouw Schryvers, hoewel ze het voornamelijk heeft over de opvolging van de resolutie. De persberichten gingen inderdaad over de problematiek die nu wordt vastgesteld bij de jonge kinderen.

Minister, ik zou u een raad willen meegeven. U hebt inderdaad een aantal beheersovereenkomsten afgesloten, maar ook andere partners van het middenveld reiken u de hand. Zo is er vandaag een persmededeling verschenen van de Liberale Mutualiteit, die zich daar nu op toespitst, die er heel specifiek de aandacht op richt en die ook het belang onderschrijft van het voorbeeld dat ouders geven aan jonge kinderen. Als ouders geen tijd

nemen om een gezond ontbijt te nemen, dan zullen hun kinderen dat ook niet leren. Ik denk dus dat het een bijkomend aspect kan zijn om mensen die hier vrijwillig rond werken, uit te nodigen om te bekijken of er samen niet nog meer kan worden gedaan.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Minister, de eetstoornissen komen inderdaad bij steeds jongere kinderen voor. Als ik goed lees wat de eetstoornissenexpert zegt, zegt hij ook dat de Vlaamse overheid mee verantwoordelijk zou kunnen zijn voor wat zich nu voordoet. Het gaat over de boodschap. Als men de boodschap geeft over overgewicht, dan kan dat negatieve gevolgen hebben bij degenen die al vatbaar zijn voor eetstoornissen.

Binnen het actieplan ‘voeding en beweging’ zeggen we dat we erover zullen waken dat de boodschappen evenwichtig zijn en adequaat worden gebracht. Is dat zo? Brengen we de boodschappen op die manier? Heeft men voldoende middelen om vroeg te detecteren en vroeg te interveniëren?

Hetzelfde geldt voor anorexia. We zien dat er heel wat wachtlijsten zijn. Wat hebben we om iets aan die wachtlijsten te doen?

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Voorzitter, minister, u weet dat dit thema ook mijn stokpaardje is. Ik deel de bezorgdheid van mevrouw Schryvers met betrekking tot de leeftijdsverschuivingen binnen de groep anorexia. Ik hoop dat de resolutie die we vorig jaar hebben goedgekeurd, ook in de praktijk zal worden uitgevoerd met nog meer informerende, ondersteunende en doorverwijzende functies.

Ik citeer een klein stukje uit een krantenartikel: “Hoe jonger de leeftijd, hoe groter de problemen op latere leeftijd. 20 procent raakt er nooit vanaf. Ofwel sterven ze, ofwel komen ze chronisch in de psychiatrie terecht.” Ik vind het heel belangrijk om de kinderen met die problemen te helpen op jonge leeftijd.

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, u weet dat er een kamerbrede consensus over deze problematiek bestaat. We moeten ons erop focussen.

Er is nog meer nood aan preventie en sensibilisatie, die transversaal moet zijn. Het is niet alleen een opdracht voor u, maar ook voor de minister van Onderwijs en de minister van Sport.

Er is ook de rol van de media. De kinderen worden op steeds jongere leeftijd geconfronteerd met de rolmodellen, met de ideaalbeelden in de maatschappij.

U zegt dat het zorgaanbod uitgebreid is. Dat is waar, maar er zijn ook de wachtlijsten die blijven aangroeien. Het is een steeds weerkerend probleem. Ik vraag u dan ook met nadruk om daar werk van te maken.

Minister, wat kunt en zult u nog meer doen om die negatieve spiraal om te keren?

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik zal niet elke keer herhalen dat je niet de perceptie moet creëren dat de Vlaamse overheid of het welzijns- of zorgbeleid in staat is om als een deus ex machina fundamentele maatschappelijke trends op te lossen. Dat is geen correcte voorstelling van zaken. We zijn ons allemaal bewust van het feit dat een aantal dingen in de samenleving ook onze verantwoordelijkheid uitdagen. Wij moeten hulp en welzijn en zorg organiseren. Maar wij moeten ook, zoals mevrouw Van der Borght stelt, een aantal zaken ondersteunen als het gaat over ouders die daarin een belangrijke rol moeten opnemen.

Mevrouw De Vits, wij moeten inderdaad geen negatieve boodschap brengen. Onze gezondheidsdoelstelling ‘voeding en beweging’ gaat uit van de promotie van meer bewegen en gezonde voeding. Dat is een positieve boodschap. We onderzoeken nu hoe we alle acties

van dat actieplan kunnen samenbrengen in een communicatieve baseline. Uiteraard moeten we die niet culpabiliserend formuleren. Dat is geen verstandige aanpak.

Dat aanbod is uitgebreid. Dankzij Eetexpert vergroot de expertise in de geestelijke gezondheidszorg bij huisartsen. Zo kunnen zij op een goede manier op het probleem inspelen en een adequate behandeling opstarten. Om vroeg te kunnen detecteren worden er vormingssessies georganiseerd bij de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's). Men richt zich tot diegenen die wellicht vroegtijdig, als ze een vorming hebben gekregen, de signalen juist kunnen capteren. Ik ben zeer blij dat ik van u mag vernemen dat het middenveld daarin een rol speelt. Het is juist dat we met de mutualiteiten overeenkomsten hebben afgesloten waarbij zij zich engageren om mee te werken aan de realisatie van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen. Het is dus heel logisch en positief dat mutualiteiten keuzes maken en acties opzetten die inderdaad heel erg thuishoren in de gezondheidsdoelstelling 'voeding en beweging'. Dat beantwoordt dus zeker aan onze verwachting.

De mediavraag moet ik checken. Wij hebben natuurlijk aan het agentschap gevraagd om die resolutie op te volgen. Ik heb u een aantal gegevens gegeven in functie van de vraag hoe het op dit ogenblik met de opvolging staat. Wat de vraag naar de contacten met de media betreft: het is een beetje een bekend scenario. We zouden heel graag hebben dat de media met betrekking tot onze bezorgdheden op een welbepaalde manier zouden communiceren. Dat lukt soms en soms niet helemaal. Ik zal vragen dat ze u wat betreft punctueel laten weten welke initiatieven daaromtrent werden genomen.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, dank u voor uw antwoord. Het is inderdaad belangrijk om op verschillende domeinen te werken: gezonde voedings- en leefgewoonten, een positieve benadering, welbevinden, kennisopbouw, detectie en voldoende zorg. Ik ben tevreden dat er op al die terreinen werk wordt verzet.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over alcoholproblemen bij 55-plussers en de uitvoering van het actieplan middelenmisbruik

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Voorzitter, minister, collega's, hier worden vaak vragen gesteld over jongeren en alcohol. Daar gaat de meeste preventieve aandacht naar uit. Maar blijkbaar is er een groot probleem bij 55-plussers. Men ziet een bijzondere toename van 55-plussers die in de hulpverlening terechtkomen. Deze cijfers komen uit het jaarverslag van het Centrum voor Alcohol- en andere Drugproblemen (CAD) Limburg. Zowel CAD Limburg als de andere diensten en instanties die werken aan verslavingsproblemen, geven aan dat de sterkst groeiende groep op dit moment die van de 45-plussers is. Dat zijn volwassenen die in het beroepsleven staan of die toch al ettelijke jaren een probleem hebben en daarmee in de hulpverlening komen. Vaak zijn het complexe problemen, want ze gaan niet zelden gepaard met een psychiatrische problematiek zoals depressie of eenzaamheid.

Minister, zult u met het oog hierop bepaalde initiatieven opzetten? Zult u bestaande maatregelen of het bestaande beleid intensifiëren? Hoe past u deze gegevens in uw beleid en in het ons welbekende actieplan middelenmisbruik?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mevrouw Jans, uw vraag gaat zeer breed. U vraagt naar de stand van zaken in het actieplan rond middelengebruik. Ik zal proberen een aantal zaken compact weer te geven.

U citeert het jaarverslag van het CAD. Er zijn een aantal mogelijke oorzaken die een verklaring kunnen bieden. Ten eerste is er de demografische realiteit: er zijn meer mensen die ouder worden. Ten tweede hebben we te maken met een generatie – de generatie van de heer Van Rompuy bijvoorbeeld – die destijds een tolerante attitude toonde ten opzichte van alcoholgebruik op jonge leeftijd. (*Opmerkingen. Gelach*)

In de periode dat die generatie jong was – de jaren zestig en zeventig – zag je ook hoge niveaus van gebruik. Als die generatie ouder wordt, kun je ook veronderstellen dat dat een thema blijft.

Ten derde is er ook een positieve vaststelling te doen, namelijk dat steeds meer mensen de weg naar de hulpverlening vinden. Wij schatten dat het aantal problematische gebruikers bij de volwassenen tussen 5 en 10 procent ligt. Als je er via allerlei acties voor kunt zorgen dat mensen de weg naar de hulpverlening vinden, is dat op zich goed. Dat zijn acties die niet alleen vanuit Vlaanderen komen. Er bestaat ook een collectieve arbeidsovereenkomst over de problematiek van alcohol en problematisch alcoholgebruik. Ook in de wereld van werkgevers en werknemers wordt die zaak dus ernstig genomen.

Dat betekent ook dat als je een preventief beleid wilt opzetten, je je ook steeds meer naar die doelgroep zult moeten richten. En dat is ook de bedoeling. Er is veel geïnvesteerd in de vroegdetectie van het problematische alcoholgebruik van jongeren. Daar is ook heel wat onderzoek over. Het is duidelijk dat we ook in ons actieplan die shift zullen moeten maken, een shift naar thema's zoals vroegdetectie van problematisch gebruik bij volwassenen en ouderen. Dat zal de volgende jaren zeker mee het thema zijn, naast een aantal andere onderdelen van het actieplan, die ondertussen in volle implementatie zijn.

Mevrouw Vera Jans: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is altijd goed om een analyse te maken als je dergelijke cijfers krijgt. Anderzijds is het ook goed dat wanneer wij sterk investeren in beleid en preventie, wij de vinger aan de pols houden en kijken welke verschuivingen zich daar voordoen.

Het lijkt me daarom ook goed dat we in ons beleid, naast de sterke nadruk op de jongeren, ook sterker inzetten op een andere groep, waarvan nu duidelijk is dat hij sterk aanwezig is in de hulpverlening en in de cijfers. Ik ben dus positief over uw antwoord, minister.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, veel mensen hebben het moeilijk om aan te voelen waar de grens tussen alcoholgebruik en -misbruik precies ligt. U stelt dat het positief is dat sommigen er nu al gemakkelijker over praten dan vroeger, maar voor veel mensen is het toch nog steeds moeilijk om erover te praten. Daarom is sensibilisering uiterst belangrijk, uiteraard zonder paternalistisch te willen zijn of mensen te stigmatiseren wanneer ze een probleem hebben. Eerlijk gezegd merk ik in de media relatief weinig van die sensibilisering. Daarom wil ik u vragen om daar wat meer op in te zetten.

Een bijkomend probleem zie ik in het feit dat in de zorgsector niet iedereen even goed op de hoogte is van de exacte wetenschappelijke kennis over deze thematiek, die eigenlijk vrij ingewikkeld is. Daarom vraag ik om in plaats van enkel in te zetten op een doelgroepenbeleid of enkel op sensibilisering, ook samen met de sector na te gaan hoe de informatie ruim kan worden verspreid en de taboes hieromtrent kunnen worden doorbroken.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, wij hadden het eergisteren in de commissie nog over de toename van het aantal rokers. Ook toen heb ik aan de minister de vraag gesteld of wij de doelstellingen van het actieplan zouden halen.

Ik herhaal mijn vraag nu in verband met de mogelijke bijsturing van het plan. Daarbij is het ook belangrijk dat we de oorzaken die tot die toename leiden, kennen en kunnen analyseren.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Minister, de stijgende tendens bij 55-plussers en 65-plussers is een probleem dat al een aantal jaren wordt gemeld. Het CAD Limburg biedt die cijfers jaarlijks aan via het jaarverslag. We merken die stijgende tendens. Na de jongeren moeten we nu inzetten op de 55-plussers.

Een doelgroep die we ook niet uit het oog mogen verliezen, zijn mensen in de woonzorgcentra. De 55-plussers worden ouder en komen in woonzorgcentra terecht. Ik heb er in het verleden ook al vragen over gesteld. De aanpak van de problematiek van senioren in een woonzorgcentrum is nog vrij beperkt. Het is opgenomen in het algemene beleid van de woonzorgcentra, maar er wordt volgens mij nog niet genoeg op gefocust. In het verleden vond u die problematiek nog niet groot genoeg. Ik denk dat die in de toekomst wel groter gaat worden. Uit studies in Nederland blijkt dat bij ouderen die nog thuis wonen, de problematiek van alcohol lager ligt dan bij ouderen die in woonzorgcentra verblijven. Het is zeker een aandachtspunt voor de toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik sluit me graag aan bij de betogen van mevrouw De Vits en van mevrouw Jans. Minister, ik denk dat u terecht hebt gezegd dat de uitvoering van het actieplan bezig is en dat het ons nu te ver zou leiden om tot een inventaris te komen. Voorzitter, ik stel mij toch vragen bij de actualiteitswaarde van deze actuele vraag. Mevrouw Lies Jans merkt terecht op dat dit geen nieuw probleem is, dat zich vandaag actueel en acuut stelt. Integendeel, het probleem blijkt ook uit onderzoeken waarvan de resultaten al enkele jaren gekend zijn. Minister, het lijkt me beter om in een commissie eens uitvoerig na te gaan op welke manier we bepaalde doelgroepen extra kunnen benaderen en of er een eventuele bijsturing van uw actieplan nodig is. Met de beperkte spreektijd in de plenaire vergadering kan dit niet.

Minister Jo Vandeurzen: Het tussentijds rapport over de realisatie van de gezondheidsdoelstellingen is al een aantal maanden in de commissie aanwezig. Ik heb er absoluut geen probleem mee om daar een grondig debat over te voeren. Integendeel, het is een zeer belangrijk issue. We proberen alle gezondheidsdoelstellingen, met de eventuele subdoelstellingen, te inventariseren en na te gaan met welke parameters en indicatoren er kan worden geobjectiveerd. Dat rapport bevat inderdaad heel wat interessant materiaal. Ik ben absoluut vragende partij om er een gesprek over te hebben, maar natuurlijk geen gesprek in dooddoeners. Wat in een samenleving aan de orde is – het uiteenvallen van microsolidariteit –, kun je niet zomaar met hulpverlening verhelpen. Het blijft hoe dan ook pertinent. Hoe meer je mensen kunt aanzetten tot keuzes die kwaliteitsvol leven kunnen bevorderen, hoe beter het is voor wat in de toekomst belangrijk is voor onze samenleving: zorg, gezondheidszorg, toegankelijkheid van die zorg. We weten allemaal dat preventie, gezondheidspromotie en ziektepreventie een steeds belangrijker onderdeel van een goed gezondheidsbeleid wordt.

Er is toch wel wat informatie beschikbaar. Voor diegenen die zichzelf eens heel kritisch willen bevragen, bestaan er online heel laagdrempelige systemen, waarbij je een zicht kunt krijgen op de situatie en anoniem dingen kunt bekijken. De VAD is toch wel een heel belangrijke organisatie die wat expertise en onderbouw betreft, in staat is heel wat aan te brengen. Er zijn ook heel wat werkplekken en leefsfieren waar het thema wel aan bod komt. We doen een appel op de lokale besturen. Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen heeft Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGeZ) een heel interessante brochure gemaakt, ook voor als het gaat over de werkplek en de afgesloten collectieve arbeidsovereenkomsten daarover.

Er zijn dus heel wat initiatieven genomen om de gevoeligheid voor deze problematiek aan te scherpen.

Wat de 65-plussers betreft, ben ik absoluut bereid om de vraag nog eens te stellen naar aanleiding van het overleg met de sector. Ik probeer dit soort thema's te toetsen. Als het werkveld bevestigt dat er een probleem is, dan gaan we daarop in. Natuurlijk, hier gaan we wellicht ook een link zien met het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie. Het gaat vaak samen met depressie, zich niet goed voelen enzovoort. Dat is een bredere cluster. Het is geen probleem om het nog eens heel uitdrukkelijk te formuleren.

Mevrouw De Vits verwees naar het gesprek over roken. We zien een stagnatie in de afname. Ik heb net vernomen dat onze voorzitter intussen anderhalf jaar gestopt is met roken, en mij is gezegd dat heel overtuigende rolmodellen absoluut een bijdrage kunnen leveren aan een goede campagne.

De voorzitter: Welk overtuigend rolmodel is dat dan? (*Gelach*)

Mevrouw Vera Jans: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik ben blij dat u verwijst naar het onlinehulpverleningsproject Alcoholhulp. Dat wordt als zeer succesvol ervaren. Daar worden al veel mensen opgevangen.

Ik heb deze vraag gesteld naar aanleiding van de publicatie van de cijfers deze week, waaruit blijkt dat de toename van deze doelgroep 46 procent is binnen het CAD. Ik wou dat hier even te berde brengen. Verder kijk ik uit naar het debat in de commissie.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

- *De vergadering wordt geschorst om 17.36 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 17.47 uur.*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende verplichte melding van risicovolle medische praktijken – 1568 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende verplichte melding van risicovolle medische praktijken.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, minister, dames en heren, voor ons ligt het ontwerp van decreet houdende melding van risicovolle medische praktijken. Medische praktijken buiten een ziekenhuis zijn aan een opmars bezig in de hele wereld. We zien dat ook gebeuren in Vlaanderen.

Dat noopt ons om maatregelen te nemen om de patiëntveiligheid te garanderen voor medische zorgen, ongeacht of die verstrekt worden binnen of buiten het ziekenhuis. Meer nog, maatregelen zijn nodig al was het maar omdat de richtlijn 2011/24 van het Europees Parlement betreffende de toepassing van de rechten van de patiënt bij grensoverschrijdende gezondheidszorg het ons oplegt.

Daarover bestaat er een kamerbrede consensus. Collega's, ja, ook Open Vld is vragende partij. Het beste bewijs is dat we in de Senaat mede-indiener zijn van een reglementering

inzake esthetische chirurgie, dat zal bepalen welke artsen met welke specialisatie welke ingrepen mogen doen. Zo wordt een eerste stap gezet in het bestrijden van charlatans. Bovendien is Open Vld de geestelijke vader van de wet ter bevordering van de patiëntenmobiliteit.

De vraag die zich in dit dossier stelt, is die naar de bevoegdheidsverdeling. België is een institutioneel ingewikkeld land. Collega's, dat werd deze ochtend tijdens de hoorzitting nog eens gesteld en bevestigd door professor Vuye, naar aanleiding van een ander debat. Voor een aantal zaken is samenwerking tussen de federale overheid en de gemeenschappen nodig, of we dat graag hebben of niet, of we vinden dat dat de beste oplossing is of niet.

De bevoegdheidsverdeling is de achilleshiel van dit ontwerp van decreet. In dit dossier hadden de federale bevoegde minister en de bevoegde gemeenschapsministers moeten samenwerken, om te komen tot een fatsoenlijke wetgeving. Collega's, dat is niet gebeurd. Nochtans zien we ook bij minister Onkelinx bereidheid om stappen te zetten. Getuige daarvan is de stap die werd gezet in de plastische chirurgie.

Het oordeel van de Raad van State was snoeihard. Voor de collega's die de commissie Welzijn niet volgen, wil ik de Raad van State citeren, tot tweemaal toe. Omdat de tekst van de Raad van State niet bepaald de meest aangename lectuur is, citeer ik uit het eerste advies de belangrijkste zin: "De conclusie is dan ook dat de ontworpen regeling de federale residuaire bevoegdheid inzake de uitoefening van de geneeskunde miskent en is aangetast door bevoegdheidsoverschrijding."

En ik citeer de belangrijkste zin uit het tweede advies, nadat de Vlaamse Regering haar voorontwerp had aangepast: "Gelet op bepaalde onderdelen van de tekst van het ontwerp, de memorie van toelichting en de voorgeschiedenis van het ontwerp, zou bovendien moeilijk gesteld kunnen worden dat een bevoegdheidsconforme lezing van het ontworpen decreet de bevoegdheidsbezwaren kan opheffen. Het ontwerp kan bijgevolg nog steeds geen doorgang vinden." Kan een advies nog duidelijker zijn?

Voorzitter, u hebt geoordeeld dat dit ontwerp niet moest worden voorgelegd aan het Overlegcomité. U weet dat mijn partij dit betwist. De meerderheid is u gevolgd. Onze partij heeft dan ook geoordeeld dat het niet nuttig was nog verder deel te nemen aan de bespreking van dit ontwerp. Lezing van het verslag heeft mij bovendien geleerd dat ook binnen de meerderheid door sp.a ernstige twijfels zijn geuit over de levensvatbaarheid en de uitvoerbaarheid van dit ontwerp van decreet, niet alleen inzake de bevoegdheidsoverschrijding en de daaruit voortvloeiende kans op nietigverklaring, maar ook inzake de omschrijving van wat risicovolle medische praktijken zijn.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mevrouw, het is een beetje jammer dat we dat debat dan niet hebben gevoerd in de commissie. Wat de bevoegdheidsdiscussie betreft, is het duidelijk dat er tussen de Raad van State en onze juristen, na uitvoerig onderzoek, een verschil van mening is. In mijn toelichting heb ik heel duidelijk beargumenteerd waarom wij denken dat de Vlaamse Gemeenschap wel degelijk bevoegd is.

Dat heeft natuurlijk alles te maken met de manier waarop de Raad van State en het Grondwettelijk Hof in het verleden zijn omgegaan met de interpretaties van het begrip 'uitoefening van de geneeskunde', en onder meer dit parlement hebben geadviseerd als het bijvoorbeeld ging over het Eerstelijnsdecreet, waar de vraag moest worden beantwoord of Vlaanderen normatief en regelgevend kan optreden als het gaat over de organisatie van de eerstelijnsgezondheidszorg. Daarin heeft de Raad van State heel uitdrukkelijk gezegd dat de gemeenschappen maatregelen kunnen opleggen aan de zorgverstrekkers in een beleid ter verbetering van de zorgverlening, voor zover – dat is de kern van de zaak – die maatregelen geen verbod of verplichting inhouden om bepaalde medische handelingen te stellen en ze geen afbreuk doen aan de therapeutische en diagnostische vrijheid van de artsen.

Dat is in dit decreet uiteraard niet aan de orde. Er wordt helemaal niets opgelegd of afgedaan aan de vrijheid van de arts, in geen enkel opzicht. Het verbaast me wat dat de Open Vld dat nu zo benadrukt. Als we die interpretatie zouden volgen, komen een aantal dingen die in dit parlement gebeuren en die te maken hebben met het kwaliteitsbeleid in de zorg, op losse schroeven te staan. Ook het Grondwettelijk Hof heeft heel uitdrukkelijk, toen het zich heeft uitgesproken over het Kwaliteitsdecreet, gesteld dat niets in de weg staat wat die bevoegdheden betreft. De gemeenschappen zijn daar bevoegd voor, tenzij er natuurlijk inbreuk wordt gepleegd op de therapeutische en diagnostische vrijheid van de arts. Nogmaals, dat is natuurlijk niet aan de orde.

In die zin denk ik – of is het alleszins mijn hoop – dat het parlement zijn goedkeuring zal geven aan dit ontwerp van decreet. Als men deze zeer extensieve interpretatie van de Raad van State consequent zou volgen, wordt dat een bijzondere beperking van ons beleid als het gaat over kwaliteit in de zorg. Uiteraard zal het Grondwettelijk Hof zich bij hypothese uitspreken indien het daar ooit voor zal worden gevat. Wij denken, op basis van de rechtspraak die beschikbaar is, de adviezen van de Raad van State en de houding die het Vlaams Parlement in dit soort zaken in het verleden heeft aangenomen, dat het Vlaams Parlement daar wel voor bevoegd is.

U verwijst naar de bedenkingen die in de commissie werden geformuleerd. Als u het verslag goed hebt gelezen, zult u merken dat ik die bedenkingen ook onderschrijf. Ik denk niet dat we daar mistig over moeten doen. Het organiseren van een melding van risicovolle medische praktijken is een eerste stap in het ontwikkelen van een beleid in een domein waarvan u bij de inleiding van uw betoog hebt gezegd dat het wel degelijk nodig is om daar dingen in te doen. Het is niet normaal dat je voor een bepaalde handeling in een ziekenhuis onder een geweldige normering valt en voor diezelfde handeling buiten het ziekenhuis – technologisch is er veel meer mogelijk buiten het ziekenhuis – geen enkel kader hebt. Dit is een bescheiden stap, die in de toekomst zeker zal moeten worden aangevuld. Daar bestaat geen enkele discussie over. In die zin ben ik het eens met diegenen die zeggen dat het laatste woord hierover nog niet gezegd is. Sterker nog, ik heb bevestigd dat het voor mij evident is dat we over deze zaak ook met de federale collega's overleg zullen plegen.

Alleen moet ik vaststellen dat men in de discussies tot nu toe steeds getracht heeft om die risicovolle handelingen te beschrijven en te inventariseren. Men is er volgens mij nog nooit in geslaagd dat op een goede manier te doen. Daarom is onze benadering, waarbij we een meldingsplicht invoeren voor de risicovolle medische praktijken en we definiëren wanneer je daarvan kunt spreken, een goede benadering. Die moet uiteraard worden besproken en worden afgestemd met de federale collega's. Daar ben ik absoluut toe bereid. Tot nu toe is geen enkel initiatief dat betrekking heeft op de grond van deze zaak, tot een einde geraakt. Uiteraard is het ook zo dat dit slechts een eerste stap is. We zullen zien wat we daaruit kunnen leren, in de overtuiging dat het een domein van het gezondheidsbeleid is waar in de toekomst de een of andere wellicht nog initiatief in kan nemen.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Minister, de toekomst zal uitwijzen wie in dezen nu het beste inzicht had.

We hadden deze discussie niet moeten voeren indien u met uw federale collega's een samenwerkingsakkoord had afgesloten rond deze wetgeving.

Ik ga er uiteraard van uit dat u, wanneer u een voorontwerp van decreet indient en een bepaalde lijn volgt, dat ter advies voorlegt, onder andere aan de Raad van State.

De Raad van State is niet zomaar een kleine vereniging die we bevragen; het is wel de Raad van State. Als die twee keer snoeihard een negatief advies geeft en wij doen toch gewoon voort, dan vraag ik me af of we die adviezen wel allemaal moeten vragen. We vragen adviezen, en als ze ons niet uitkomen, leggen we ze naast ons neer en doen we gewoon verder. Hebben we een positief advies, dan komt het ons goed uit, dan kunnen we zeggen: we

hebben zoveel positieve adviezen. Als ze negatief zijn, zwijgen we en leggen we ze naast ons neer.

Minister Jo Vandeurzen: Ik ben het met die benadering niet eens. Het feit dat de Raad van State een eerste kritische advies gaf, heeft ertoe geleid dat het ontwerp van decreet is aangepast.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Dus toch negatief.

Minister Jo Vandeurzen: Het duidt er in elk geval op dat we niet zomaar een advies van de Raad van State overrulen. We hebben getracht in een tweede tekst een aantal zaken te schrijven die de Raad van State mogelijk kon overtuigen, wat niet het geval was. Dan is er een principiële vraag. Als de adviezen van de Raad van State bij het decreet op de eerstelijnsgezondheidszorg, als de uitspraken van het Grondwettelijk Hof over het Kwaliteitsdecreet, als zelfs het advies van de Raad van State op het wetsvoorstel van mevrouw Tilmans, aangeven dat zolang we niet raken aan de therapeutische en diagnostische vrijheid en zolang we geen verplichtingen of verboden opleggen aan de uitoefenaars van de geneeskunde, we bevoegd zijn, en als de Raad van State daar plots een zeer brede interpretatie aan geeft, dan moet het parlement wel kiezen.

Ofwel baseren we ons op de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en de adviezen van de Raad van State in vorige zaken die hier zijn gepasseerd en die de toets bij het Grondwettelijk Hof in een aantal gevallen hebben doorstaan, ofwel doen we dat niet. Als dan de redenering is: zodra de Raad van State een dergelijke opmerking maakt, zijn we in onze bevoegdheid beperkt tot het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst, dan is dat iets meer dan het issue dat nu voorligt. Dat is een zeer principiële houding die het parlement daarin zou aannemen. Ik zou die niet ondersteunen.

Ten gronde ben ik altijd voor samenwerking en overleg. Over deze zaak zijn er ook al contacten geweest. Daar mag u van overtuigd zijn. We zullen dat in de volgende periode ook zeker doen. Ik heb absoluut geen behoefte aan een soort positionering om dit allemaal in ons eentje te doen, zonder dat context, collega's of bevoegdheden daar betrekking op hebben. Dat is niet het geval.

Maar hier is het duidelijk: wij zijn met reden en gemotiveerd bevoegd. We zijn dat overeengekomen in het Vlaamse regeerakkoord. Het staat er expressis verbis in. In het federaal parlement is er nog geen enkel initiatief. Er zijn er die hebben geleid tot een succesvolle regeling van deze problematiek. Dat een Vlaamse overheid een initiatief neemt, zij het een eerste bescheiden stap, lijkt me eerlijk gezegd te getuigen van een soort proactief, zorgvuldig beleid. Dat beantwoordt helemaal niet aan wat u daar nu plots institutioneel aan koppelt, integendeel. Ik ben verbaasd over uw stelling. Als u die volhoudt, dan heeft dat vergaande repercussies op veel beleidsacties.

In dit soort zaken is het altijd zo: bij hypothese heeft het Grondwettelijk Hof het laatste woord. In deze fase, met de adviezen die we hebben, met wat u zelf kent, met het voorgaande waaraan u hebt meegewerkt, denk ik dat er geen andere weg is dan te oordelen dat we onze bevoegdheid op een correcte manier uitoefenen.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Ik begrijp uw punt, mevrouw Van der Borgh, maar vanmorgen hebt u gehoord van de professor dat er precedentes zijn. Als we uw redenering zouden hebben gevolgd, dan zouden we bijvoorbeeld in de Vlaamse zorgverzekering niet zover staan als waar we nu staan. De professor heeft letterlijk gezegd dat de Raad van State voor de Vlaamse zorgverzekering nu andere adviezen uitbrengt dan zoveel jaren geleden. De raad heeft nu een advies uitgebracht over de Vlaamse sociale bescherming, dat anders is. U moet misschien de toelichting van de professor van deze morgen nog eens lezen, waar hij zegt dat het uiteindelijk het Grondwettelijk Hof is dat uitspraken doet. Voor de Vlaamse zorgverzekering

was de Raad van State ook niet unaniem positief. Toch kunnen we vandaag zeggen dat de Vlaamse zorgverzekering een goed instrument is dat de toets heeft doorstaan, ook van de Europese regelgeving.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: U kunt hier de discussie helemaal juridisch voeren over de vraag of het nu wel of niet onze bevoegdheid is. De vraag is of dit ontwerp van decreet een effectief instrument is om te voorkomen wat we willen voorkomen, namelijk dat een aantal charlatans op het terrein privaat bepaalde handelingen doen die we niet willen.

Dan geef ik mevrouw Van der Borgh t daar gelijk in: ik denk dat dit ontwerp wat dat betreft enigszins een lege doos is. Misschien krijgt het juridische kader wel groen licht van het Grondwettelijk Hof, maar dat betekent nog niet dat we op het terrein echt kunnen beletten wat we willen beletten met dit ontwerp.

Minister, ik vind – ook verwijzend naar de heel interessante hoorzitting van deze ochtend – dat men veel te veel decreten maakt die ongelooflijke constructies zijn, maar in de realiteit bergem zijn die een muis baren. Dan denk ik aan het decreet Kinderopvang. Dat is een groot kaderdecreet. Wat zal dat opleveren? Ik denk aan het ontwerp van decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming. Dat is een groot ontwerp van kaderdecreet, maar er is geen geld om het uit te voeren. Ook dit ontwerp geeft een groot kader, maar eigenlijk hebben we de nodige instrumenten niet in handen, door de federale bevoegdheid, de therapeutische vrijheid enzovoort, om werkelijk paal en perk te stellen aan het feit dat op het terrein charlatans ingrepen aan het doen zijn waarvan zowel u als ik vinden dat ze niet door de beugel kunnen.

Minister Jo Vandeurzen: Ik ben het daar uiteraard ook niet mee eens. Met dit ontwerp hebben we de ambitie een meldingsplicht te organiseren. Daardoor willen we stimuleren dat diegenen die deze handelingen doen, waarbij anesthesie of verlengd toezicht nodig is, de reflex zouden hebben om na te gaan welke maatregelen ze nemen vanuit het perspectief van de patiëntveiligheid. We hebben helemaal niet de ambitie om verbodsbepalingen te organiseren. Integendeel, mochten we dat doen en de therapeutische of diagnostische vrijheid van de arts gaan regelen, dan zouden we inderdaad in een ander bevoegdheidsdebat belanden. Dat is echter niet het geval. Er is een evolutie in de zorg, waardoor steeds meer dingen mogelijk zijn, ook technologisch, buiten de ziekenhuismuren. We willen die evolutie trouwens ook niet tegenhouden. Ik denk niet dat het de bedoeling kan zijn mordicus datgene te verbieden wat meer ambuland kan gebeuren. Als die dingen mogelijk zijn, en die zijn verantwoord qua patiëntvriendelijkheid, betaalbaarheid, kwaliteit enzovoort, dan is het niet aan het beleid om dergelijke evoluties te blokkeren of af te remmen.

We weten echter allemaal dat er een vraag naar kwaliteit is. U hebt dat zelf gezegd. We moeten stilaan beginnen te bekijken hoe we daar beleidsmatig mee omgaan. Dit is een eerste stap, waardoor we kunnen weten wat er gebeurt en diegenen die die handelingen stellen, kunnen aanmoedigen zich af te vragen welke maatregelen er zijn vanuit het oogpunt van de patiëntveiligheid. We zullen uiteraard dan ook merken wat de situatie op het terrein is. Uiteraard zal dan de vraag zijn welke volgende beleidsinitiatieven daaruit moeten voortvloeien. Als die federaal moeten worden genomen, dan zal dat zo zijn.

Het eerste wat we echter moeten weten in een dergelijke discussie, is wat precies de situatie is, en wat we kunnen doen om de betrokkenen gevoeliger te maken voor het probleem van de kwaliteitsbewaking. Dat is de ambitie van het ontwerp, niets meer en niets minder. Het verbaast me enigszins dat daar zoveel weerstand tegen zou bestaan. Ik heb heel wat mensen ontmoet, ook uit de sector, die me vragen dat we zouden beginnen met het organiseren van een aantal dingen. Zo zullen we wie dat heel correct en zorgvuldig doet, ook de ruimte geven om dat op een goede manier te doen. Zo zal het beeld niet worden gecreëerd dat alles wat in privéklinieken gebeurt, per definitie moet worden gewantrouwd. Dergelijke clichés moeten

we ook vermijden. Er wordt dus een stap gezet in de richting van het bekendmaken wat men doet, en het aangeven op welke manier maatregelen qua patiëntveiligheid worden genomen. Dat kan een eerste belangrijke stap zijn.

Mevrouw Mieke Vogels: De kernvraag is welk instrument u hebt om die meldingsplicht af te dwingen. Als bepaalde actoren op het terrein antwoorden dat u ter zake geen zeggenschap hebt, dat ze dat helemaal niet zullen melden, dan doen ze dat ook niet. In die zin heeft mevrouw Van der Borgh t gelijk: men had veel beter moeten onderhandelen met de federale overheid, precies om die stok achter de deur te kunnen hebben die wij als Vlaamse overheid niet kunnen garanderen.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, mijn betoog in de commissie moet enigszins worden aangepast, aangezien op federaal vlak de jongste twee weken toch een en ander evolueert.

Die privépraktijken nemen inderdaad een steeds prominentere rol in in het zorglandschap, met gevaren voor de patiënt. Iedereen herinnert zich de giftige borstimplantaten, dat is nog niet zo lang geleden.

Ik had in de commissie gezegd dat we het zouden goedkeuren, maar dat ik er niet erg warm voor liep. Ik vond dat men de kar wat voor het paard aan het spannen was. Ik heb daar de redenen voor uiteengezet.

Sedert twee weken is er toch wel evolutie op federaal niveau en bespreekt men in de Senaat het wetsvoorstel van Marleen Temmerman en Dominique Tilmans met de amendementen van minister Onkelinx. Ik heb er alle hoop in dat dit goedgekeurd wordt. Daarin wordt vastgelegd dat medische ingrepen enkel nog mogen gebeuren door artsen en tegelijkertijd komen er ook regels voor de instellingen buiten het ziekenhuis waar invasieve esthetische ingrepen worden uitgevoerd. Er komen kwaliteitsvereisten.

Op dat moment vind ik het belangrijk dat wij een decreet hebben waarbij wij de meldingsplicht verplicht maken. Als het federale wetsvoorstel goedgekeurd geraakt, dan geeft dat instrumenten aan Vlaanderen om de controle, die onze bevoegdheid is, uit te oefenen. In die zin vind ik het belangrijk dat het decreet er komt. Ik denk dat er verder overleg met de federale overheid nodig is, zoals ik ook in de commissie heb gezegd, want daarmee is nog niet uitgemaakt wat de verantwoordelijkheden van die privépraktijken in het ruimere zorglandschap zijn. Die vraag is nog niet beantwoord. Daarvoor is nog verdere discussie nodig.

Minister, ik blijf herhalen dat het belangrijk is dat er een patiënteninformatie komt en dat we goed inlichtingen geven over waar men terecht komt, of er een wachtdienst is en wat er gebeurt in verband met complicaties. Dat moet aan de patiënten goed worden meegedeeld. Ik denk en hoop dat het wetsvoorstel op het federale niveau goedgekeurd geraakt en op die manier goed aansluit bij wat wij hier op het Vlaamse niveau doen.

Mevrouw Vera Van der Borgh t: We zijn nu ver weg van waar ik gestopt ben. Ik wil nog even repliceren op de heer Dehaene. Collega, ik heb inderdaad vanmorgen professor Vuye goed beluisterd. Het was voor mij ook heel leerrijk en boeiend. Ik heb uit zijn betoog onthouden dat het er eigenlijk op aankomt dat we een race aan het voeren zijn om de eerste te zijn en als eerste iets te kunnen claimen. Als we de eerste zijn, hebben we een soort van eigendomsrecht. Dit alles gebeurt dan dikwijls ten koste van goed geschreven wetten en decreten.

Voorzitter, ik rond mijn uiteenzetting af. Open Vld zal tegen dit ontwerp stemmen, niet omdat ze tegen kwaliteitsgaranties is voor medische praktijken buiten het ziekenhuis. We zullen tegenstemmen, net omdat we vóór die kwaliteitsgaranties zijn. Minister, die kwaliteit kan een overheid echter alleen garanderen en bewaken als ze deugdelijke wetgeving maakt. Deze wet is een zieke patiënt, misschien wel behandeld in een ziekenhuis, maar dan wel door

een kwakzalver. En zoals dat gaat met dat soort gevallen, loopt het zelden goed af. (*Applaus bij Open Vld en Groen*)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght, uw fractieleider heeft mij een advies gevraagd. Ik heb dat advies aan de Juridische Dienst gevraagd. U zegt: de voorzitter heeft de meerderheid gevolgd. Neen, ik heb het juridisch advies van onze eigen diensten gevolgd. Ik heb dus niet het advies van de meerderheid gevolgd. Ik vind dat een heel belangrijk verschil.

Ik wil even citeren wat de conclusie was van de Juridische Dienst: “De conclusie is ons inziens dan ook dat de adviesaanvrager alleen die teksten kan voorleggen aan het Overlegcomité waarover hij zelf een advies van de Raad van State gevraagd heeft. Concreet kan de parlementsvoorzitter geen ontwerp van decreet naar het Overlegcomité sturen indien hij daarover zelf geen advies gevraagd heeft aan de Raad van State.”

Ik heb in dezen gewoon het juridisch advies gevolgd. Dat heeft niets te maken met de meerderheid. Ik heb het gewoon gevolgd omdat de Juridische Dienst dat advies heeft gegeven. Dat wilde ik even duidelijk stellen. Ik zal me verder niet in het debat mengen, ik zou dat niet durven.

De heer Tom Dehaene: Voorzitter, u hebt inderdaad advies gevraagd en een beslissing genomen. Wij als commissieleden, laat staan de meerderheid, hebben daar geen beslissing over te nemen. Dat hebt u in volheid van bevoegdheid als voorzitter gedaan.

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Minister, het is evident dat iedereen in dit parlement bezorgd is over de zorgverlening in het algemeen en over de zorgverlening die buiten de ziekenhuizen gebeurt. We hebben dan ook nood aan een ontwerp van decreet dat daarover in een regelgeving voorziet.

Als mensen worden behandeld, dan mogen zij veronderstellen dat zij in goede omstandigheden de juiste en correcte zorgen krijgen. Dat wij daarom verplicht zouden zijn om dit ontwerp van decreet goed te keuren, is een andere zaak. Het is niet omdat er een noodzaak bestaat aan zo'n decreet dat alles wat op papier wordt gezet, ook correct is. Mevrouw Van der Borght heeft het er al over gehad. De Raad van State had een heel duidelijk advies in dat verband. Hij vindt dat het parlement, zelfs na aanpassing van het ontwerp van decreet, niet bevoegd is. Hoe meer wij hier doen, hoe liever ik het heb. Het is echter wel mijn plicht dit hier te signaleren. Ik wil erop wijzen dat dit in de toekomst zou kunnen leiden tot enige discussie. Dat wist u natuurlijk ook zelf, minister.

Minister Jo Vandeuren: Ik ben verbaasd dat uitgerekend uw fractie de suggestie zou doen om dit ontwerp van decreet niet goed te keuren omdat de Raad van State zou beweren dat we niet bevoegd zijn.

Er zou tussen redelijke mensen minstens een discussie kunnen plaatsvinden over de vraag of we al dan niet bevoegd zijn. We beschikken immers over een aantal adviezen en arresten van het Grondwettelijk Hof waaruit blijkt dat we wel bevoegd zouden kunnen zijn. Ik dacht dat uw fractie bij twijfel minstens radicaal de minister zou aanmoedigen om op het ingeslagen pad door te gaan en te kiezen voor een maximalisatie van de Vlaamse bevoegdheden.

De heer Erik Tack: Minister, ik ben blij dat u het nog eens extra in de verf zet. Ik was nog niet klaar met mijn betoog, maar het is evident dat wij dat niet echt als een probleem ervaren. Hoe meer we zelf doen, hoe liever we het hebben.

Er kunnen echter een aantal andere formele opmerkingen gemaakt worden over dit ontwerp van decreet. Een daarvan betreft de doelgroepenbepaling. Over wie gaat het hier? Het ontwerp van decreet is daar heel duidelijk over. Risicovolle handelingen beperken zich echter niet tot de twee punten die in het ontwerp van decreet zijn opgenomen. Ik vraag me dan ook af of het ontwerp van decreet niet te beperkend is wat dat betreft. Uiteindelijk is elke

medische handeling risicovol. Ik zou daar een aantal concrete voorbeelden van kunnen geven. Ik zal dat niet doen om niemand schrik aan te jagen om nog bij de dokter langs te gaan.

Er zijn echter ook andere situaties die daar zouden kunnen onder vallen. Dokter Moens heeft het daar tijdens de hoorzitting ook over gehad. Dit ontwerp van decreet kwam ter sprake naar aanleiding van de fatale afloop van een aantal liposucties. Die gebeuren niet onder algemene anesthesie.

Daarnaast is er de vraag of thuisbevallingen in de 21e eeuw geen risicovolle handeling zijn in het geval zich een ernstige complicatie voordoet. Wanneer zich in het ziekenhuis een complicatie voordoet, dan is er onmiddellijk hulp om die complicatie ongedaan te maken. Wanneer dat thuis gebeurt, moet er een ziekenwagen komen. Als de rit naar het ziekenhuis dan nog eens 20 minuten duurt, dan kan de toekomstige moeder al overleden zijn.

Ook bepaalde radiologische interventies die met contraststof gepaard gaan en die in een private omgeving plaatsvinden waar niet alle voorzieningen zoals in een ziekenhuis aanwezig zijn, kunnen risicovol zijn. Dat staat allemaal niet in het ontwerp van decreet.

Minister Jo Vandeurzen: Dit debat is ook gevoerd met de artsensyndicaten. Onder meer uit federale parlementaire discussies weten we dat het zeer moeilijk is om een exhaustieve lijst te maken. Eigenlijk is dat niet mogelijk. We hebben hier gedeeltelijk gekozen voor zelfreflectie. Men heeft de risicovolle medische praktijken gekoppeld aan de vraag of er sprake is van anesthesie, het type anesthesie en het toezicht na de ingreep.

Natuurlijk zijn er zaken die voor een normale gezonde patiënt geen risico vormen, maar voor een andere patiënt wel. Daarom hebben we er ook voor gekozen om die definitie te koppelen aan twee elementen die kunnen duiden op een mogelijk risico. Het gaat dan over het type anesthesie en het toezicht na de ingreep.

Ik denk eerlijk gezegd dat het een hele wijze manier is om het debat te openen over de vraag wat we zullen doen rond kwaliteitsbewaking in dit soort praktijken. De weg die gekozen is, is de niet-betuttelende weg, het is niet de weg van de overheid die normen oplegt en erkenningsvoorwaarden formuleert, want ik denk eerlijk gezegd dat de sector daar ook niet enthousiast over zou zijn. Het is een weg waarbij men weet wat risicovolle medische praktijken kunnen zijn, want daar is een definitie van in het decreet, en waarbij men ook weet dat men moet nadenken over wat men moet doen om de patiënt veiligheid te garanderen en dat ook te melden. Ik denk dat u uw redenering zult eindigen met te zeggen dat u het ontwerp van decreet niet kunt steunen, maar ik zie eigenlijk het problematische van deze decretale bepaling niet. Het is de eerste keer dat we op dat terrein enige transparantie zullen kunnen organiseren. Wat de definitie betreft, is het de meest mogelijke rechtszekere definitie die tot nu toe ergens is tot stand gekomen.

De heer Erik Tack: Ik weet natuurlijk ook wel dat het heel moeilijk te definiëren is, maar als u een decreet doorgang wilt doen vinden, moet u toch proberen om zo volledig mogelijk te zijn, en dat is in dezen niet het geval. Bovendien ben ik nog niet zeker wat de definitie over anesthesie betreft. Ik ben geen anesthesist, maar ik weet dat er vele vormen van anesthesie zijn – ik kom hier straks nog op terug bij de aangifteplicht. Over welk soort anesthesie gaat het, wat is diepe anesthesie, hoe diep is de anesthesie, is de anesthesie diep genoeg om in aanmerking te komen om tot verplichte aangifte of niet? Ik denk dat het niet zo eenduidig is.

Om nog eens op uw antwoord terug te komen: u zegt dat het verdienstelijk is om het debat te openen. Dat klopt natuurlijk wel, maar de bedoeling van een ontwerp van decreet is natuurlijk niet om een debat te openen, wel om wetgeving te produceren die moet worden nageleefd. Dat is heel wat anders dan het openen van een debat, hoe verdienstelijk dat ook is. We zijn het er kamerbreed over eens dat dit een belangrijk onderwerp is en dat we moeten proberen om er ons zo goed mogelijk over te buigen en om indien mogelijk tot wetgevend of decreetgevend werk te komen, maar dan moet het natuurlijk wel af zijn. En het is niet omdat het moeilijk is, dat het onmogelijk is.

Naast de doelgroepbepaling en het advies van de Raad van State, is er ook de aangifteplicht. Iedereen moet voor zichzelf afwegen of hij aangifteplichtig is of niet. U zei dat het duidelijk is als het een diepe anesthesie is of als er een verlengd toezicht nodig is. Ik kom terug op wat ik daarnet zei: diepe anesthesie en diepe anesthesie zijn twee, het is allemaal niet zo duidelijk. Het is eigenlijk niet duidelijk genoeg gedefinieerd om te weten of degene die tot aangifte zou moeten komen, dat eigenlijk wel moet doen of niet, maar de bewijslast wordt bij hem gelegd. Ik vind dat moeilijk, temeer omdat er een directe boete aan verbonden wordt van 1000 tot 10.000 euro. Of het nu 1000 of 10.000 euro wordt, staat er ook niet in. In welke mate men het zal toepassen, staat er ook niet in. Wie zal het bepalen? En op basis van welke criteria zal men bepalen hoe hoog de boete is in concreet geval x, concreet geval y en concreet geval z? Ik vind dat het ontwerp van decreet helemaal niet concreet is over hoe men zal moeten sanctioneren en hoe erg de sanctie zal zijn.

Minister Jo Vandeurzen: Eerlijk gezegd, ook dit begrijp ik niet goed. We spreken over een decretaal initiatief om vanuit het perspectief van de patiënt en de kwaliteit die de patiënt mag verwachten een stap te zetten in de richting van meer gevoeligheid voor het thema patiëntveiligheid. We doen dat vanuit de overtuiging dat het overgrote deel van de artsen die in privéklinieken actief zijn, dat op een heel correcte manier doen, maar we doen dat ook vanuit het gedeeld inzicht – u zei dat zelf ook – dat het nodig is dat er iets gebeurt omdat een aantal praktijken niet door de beugel kunnen.

We kiezen ervoor om dat te doen vanuit een niet-normerende manier, niet vanuit een overheid die bepaalt wat kan en wat niet kan, niet vanuit een overheid die bepaalt over hoeveel vierkante meter en hoeveel personeel het mag gaan. We zeggen alleen dat wie risicovolle medische praktijken hanteert, dat zijn er die te maken hebben met anesthesie of waarbij een verlengd toezicht na de ingreep nodig is, dan moet u bekijken welke maatregelen u neemt vanuit het standpunt van de veiligheid van de patiënt. Mevrouw De Vits heeft daar een heel mooi voorbeeld van gegeven, en ik ben haar daar ook dankbaar voor.

Natuurlijk zijn er bepaalde ingrepen die toch veronderstellen dat men, als men die organiseert, ook afspraken heeft over waar de patiënt eventueel snel naartoe kan indien er iets zou mislopen. Bij een bepaald aantal ingrepen mogen we toch veronderstellen dat degene die ze uitvoert – en die kan dat in een correcte omstandigheid doen, daarover is er geen discussie – toch ook de zorgvuldigheid aan de dag legt om te zeggen wat er gebeurt als het mis zou gaan, want dat kan nooit uitgesloten worden, dat zult u beamen vanuit uw competentie. Het moet dan toch mogelijk zijn dat die patiënt snel ergens heen kan waar de intensieve zorgen of andere nodige zorgen kunnen worden gegeven.

Stel dat een arts zou zeggen dat hij niet goed weet of hij met de sedatie of de algemene anesthesie die hij geeft onder de algemene meldingsplicht valt. Dat is toch niet de kern van de zaak? De kern van de zaak is dat een arts die zegt dat het wel eens zou kunnen dat dat daaronder ressorteert, bij zichzelf toch eens moet overwegen welke patiëntveilige maatregel hij moet nemen. Een zorgvuldige arts moet wat dat betreft toch een duidelijk beleid kunnen voeren? Het debat gaat toch niet over de vraag of we daar een grens kunnen trekken? Als die grens niet zuiver is, moet er dan niet beter geen transparantie zijn?

We weten dat dit niet zo eenvoudig is. De vraag is of we een systeem kunnen ontwikkelen waarbij heel duidelijk in de wet is aangegeven wat de medisch risicovolle praktijken zijn, en waar je moet aangeven welke maatregelen je treft in het belang van de patiënt. Dat heeft een verscherping van het inzicht tot gevolg. Ik vind dat eerlijk gezegd in het belang van al die goede en bonafide artsen die daarin actief zijn. Ik vind dat eerlijk gezegd een heel positieve zaak. Ik snap niet goed waarom dit problematisch zou zijn.

De heer Erik Tack: Minister, u antwoordt volledig naast de kwestie. Ik heb gezegd dat het niet duidelijk is. Als iemand volgens het ontwerp van decreet aangifteplichtig is en die aangifte niet verricht heeft, hoe groot zal de boete zijn of wat zal de sanctie zijn? Daar antwoordt u niet op. U zegt iets over de noodzaak tot opvolging in het geval van

complicaties. Hier speelt de deontologie van elke arts. Daar is geen nieuwe wetgeving voor nodig.

Trouwens, dit ontwerp gaat daar niet over. Of elke arts die deontologie toepast of niet, dat is een andere zaak. Maar elke arts moet bij medische ingrepen nadien bereikbaar zijn of in elk geval de zorg zodanig organiseren dat er iemand anders klaar is om de zorg op zich te nemen indien er zich bij een bepaalde medische ingreep of bij een bepaald medisch handelen een complicatie zou voordoen. Daar heeft dit ontwerp van decreet niets mee te maken. Uw antwoord is niet van toepassing en is totaal naast de kwestie. U kunt niet antwoorden op mijn vraag hoe de omvang van de sanctie zal worden bepaald.

Minister Jo Vandeurzen: De sancties zullen bepaald worden volgens de gewone regels van het administratief recht. Dat wil zeggen dat ze proportioneel moeten zijn, dat ze gepaard moeten gaan met alle rechtswaarborgen die daarbij horen. Dat is toch zo in alle regelgeving? Denkt u nu dat dit de eerste keer is dat we administratieve boetes met een vork in een regelgeving opnemen? Telkens opnieuw is dat een issue. Het is geen kwestie van daar arbitrair in te zijn. Die sancties moet je opleggen met alle respect voor de algemene beginselen van recht van verdediging, van proportionaliteit, enzovoort. Dat is nu toch niet de eerste keer dat we in een regelgeving een vork opnemen? Dat doet men in het strafrecht altijd. Men neemt altijd een vork omdat je altijd rekening moet houden met individuele omstandigheden. Daar kun je geen computerprogramma van maken. Dat is een verworvenheid in ons administratief recht.

De heer Erik Tack: Ik ben natuurlijk geen jurist. Maar als je aangifteplichtig bent, dan kun je het aangeven of niet aangeven. Ik zie daar geen proportionaliteit in. Ik zie daarin geen continuüm. Het is of ja, of neen. Als je door het rood licht hebt gereden, dan kost u dat zoveel. Je kunt niet een beetje door het rood licht rijden, 1 meter of 5 meter. Iemand heeft het dus aangegeven of niet aangegeven. Die boeteclausule zou dus zeer eenduidig kunnen zijn geweest. Uw antwoord met verwijzing naar proportionaliteit is andermaal naast de kwestie.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer Tack, staan de tarieven van die boetes in de wet?

De heer Erik Tack: Die staan in de wet.

De heer Tom Dehaene: Neen, ik heb het over de verkeersboetes. Staan die in de wet? Neen. Ze zullen dus in uitvoeringsbesluiten worden opgenomen. (*Opmerkingen bij het Vlaams Belang*)

De heer Erik Tack: Ik zal daar niet op antwoorden.

In het ontwerp van decreet staat ook dat de aangifte moet worden bezorgd aan de Orde van Geneesheren. Wie die aangifte moet doen, staat er niet in. Is dat de aangifteplichtige, of zal de overheid die informatie doorgeven aan de Orde van Geneesheren? Dat is mij niet duidelijk. Het staat er niet in.

Wat is het doel van het feit dat dit moet worden aangegeven aan de Orde van Geneesheren? Zal dat de veiligheid van de patiënt verhogen? Zal de patiënt hierdoor meer zekerheid hebben dat hij de juiste zorgen krijgt en dat hij verzorgd zal worden in een omgeving die voorzien is op de zorgen die men hem moet toedienen?

Bovendien vraag ik mij af of het de bevoegdheid is van de Orde van Geneesheren om daar weet van te krijgen. Staat het in de opdrachtverklaring van de Orde van Geneesheren dat zij een register moeten bijhouden van mensen die zorgen toedienen, die verlengd toezicht nodig hebben of die een diepe anesthesie nodig hebben? Heeft men daarover een advies gevraagd aan de Orde van Geneesheren? Ik heb gezocht in alle bundels die ik gekregen heb, maar heb geen documenten gezien die van de Orde van Geneesheren afkomstig waren. Is de orde daarover geconsulteerd, minister? Wat heeft ze gezegd? Heeft de orde daar werkelijk iets mee te maken? Op welke manier zal de overdracht van informatie aan de Orde van Geneesheren

de veiligheid van de patiënten – wat uiteindelijk de bedoeling van dit ontwerp van decreet is – doen toenemen?

Minister Jo Vandeurzen: Er is met de verschillende artsverenigingen uitvoerig gesproken over dit ontwerp van decreet. Het is de bevoegdheid van de Orde van Geneesheren. Dat is het enige orgaan dat bevoegd is voor de controle op het medisch handelen zelf. Wat wij doen, is informatie geven. Uiteraard is het niet aan ons om daarover te oordelen. Het is de orde die in staat wordt gesteld om zijn controlebevoegdheden uit te oefenen.

De heer Erik Tack: U hebt met artsorganisaties gepraat, maar hebt u ook met de Orde van Geneesheren gepraat? Dat is niet hetzelfde.

Minister Jo Vandeurzen: Ik neem aan dat als we met de verenigingen contact hebben, zij ook hun informatie inwinnen en dat die contacten gelegd zijn.

De heer Erik Tack: Dat is opnieuw naast de zaak, minister. Er moet informatie gestuurd worden naar een wettelijk opgerichte organisatie. Artsensyndicaten zijn, voor zover ik weet, geen bij wet opgerichte verenigingen. U spreekt met artsverenigingen en, naar ik veronderstel, ook met de syndicaten. En nu zegt u dat u niet met de Orde van Geneesheren hebt onderhandeld, maar wel met artsverenigingen. Als dat een betrokken partij is in een ontwerp van decreet, zou ik ervan uitgaan dat u op zijn minst overleg pleegt met die betrokken partij. Blijkbaar is dat niet gebeurd. Ik vind dat een zeer grote tekortkoming.

Een volgend punt is de periodiciteit van de aangifte. Om de zoveel tijd moet dat worden aangepast. Als er voor die termijn van aanpassing veranderingen gebeuren in de organisatie of in de zorgen die in bepaalde extra-murosvoorzieningen toegediend worden, staat er niet in dat die aanpassing vervroegd moet worden gemeld.

Er staat ook in dat er elektronisch contact zal worden genomen met die organisaties. Als die extra-murosvoorziening verkocht wordt of verhuist – hetzij qua adres, hetzij qua elektronisch adres – hoe gaat u die dan terugvinden? Het is mij zeer onduidelijk hoe dat allemaal zal worden georganiseerd. Als men dat allemaal in een ontwerp van decreet schrijft, moet men wel zien dat het toepasbaar zal kunnen zijn. Als u zelf niet weet of dat allemaal in alle omstandigheden toepasbaar zal zijn, brengt u zichzelf in de knoei.

Ik kom nog eens terug op de sancties. Het niet aangeven is 1000 tot 10.000 euro, maar het foutief aangeven is het dubbele. Dat vind ik zeer arbitrair. Waarom dat het dubbele moet zijn, wordt nergens verantwoord of omschreven. We hebben daar het raden naar.

Ik rond af, voorzitter, want we zouden hier nog heel lang over kunnen doorgaan. *(Opmerkingen van mevrouw Mia De Vits)*

Mevrouw De Vits, ik was aanwezig tijdens de hoorzitting. Bij de daaropvolgende commissievergadering was ik ziek. Als u het wilt nagaan: ik heb hier een attest van ziekte binnengebracht. Ik denk dat ik goed geplaatst ben om te weten wanneer ik ziek ben. Het is ook niet zo dat ik uitblink in afwezigheid in dit parlement.

De bevoegdheidskwestie, daar stap ik, vanuit mijn positie, uiteraard overheen.

Volgens mij is er een probleem met de definiëring. Ik weet dat het moeilijk te definiëren is, minister, maar goed. Er zijn een aantal duidelijke praktische en inhoudelijke bezwaren tegen dit ontwerp van decreet, waardoor het voor mijn fractie moeilijk is om het goed te keuren.

Ik zou dus voorstellen om het ontwerp van decreet te herwerken en met een aantal van onze opmerkingen rekening te houden. In een volgende fase kunnen we het ontwerp van decreet dan misschien toch wel goedkeuren. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Voorzitter, het debat wordt hier uitvoeriger gevoerd dan in de commissie. Ook nu wil ik graag mijn betoog houden en even een andere kijk op de zaak geven.

Tot op dit ogenblik is er geen reglementering voor de uitrusting, de uitbating, de veiligheid of de kwaliteitsbewaking van de zorg in privéklinieken. Patiënten zijn zich niet altijd bewust of het zorgaanbod georganiseerd wordt vanuit een erkende, gecontroleerde setting dan wel vanuit een private, niet-gecontroleerde omgeving. Toch verwacht de patiënt – en dat is zijn goed recht – dat de zorg veilig is en conform kwaliteitsstandaarden.

Dit ontwerp van decreet voert een meldingsplicht in. Inderdaad, het is de bedoeling dat er een sensibilisering tot stand komt zowel van de verantwoordelijken van die klinieken, van de artsen en van de patiënten. Doel is dat de overheid een zicht krijgt op wat, wanneer, waar en door wie gebeurt. Met dit ontwerp van decreet beogen we in essentie een inventarisatie van het aantal, de soort, de locatie en de omstandigheden van risicovolle medische praktijken die buiten de setting van een erkend, gecontroleerd ziekenhuis worden gesteld. Voor de vele patiënten en de zorgverleners kan dit niet anders gezien worden dan als een goede zaak. Voor CD&V is dit ontwerp van decreet een eerste goede stap om in de toekomst verder op te bouwen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1568/1*)

– *De artikelen 1 tot en met 9 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Matthias Diependaele, Robrecht Bothuyne en Bart Van Malderen, de dames Goedele Vermeiren en Martine Fournier en de heren Jurgen Vanlerberghe en Lode Ceyskens houdende wijziging van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten – 1541 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van de heren Matthias Diependaele, Robrecht Bothuyne en Bart Van Malderen, de dames Goedele Vermeiren en Martine Fournier en de heren Jurgen Vanlerberghe en Lode Ceyskens houdende wijziging van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, ik wil kort toelichten waar het over gaat.

Er is een Brownfielddecreet dat ervoor zorgt dat brownfields op een gemakkelijke manier kunnen worden ontwikkeld om opnieuw te hergebruiken. De overheid heeft heel wat faciliterende maatregelen genomen. Eén zaak maakt het nog wat moeilijk, en dat is de regeling rond de leegstandsheffing zoals die is vastgelegd in het decreet van 19 april 1995.

Volgens dat decreet kan de heffing voor goederen die opgenomen zijn in een inventaris van leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten in een viertal gevallen worden opgeschort, voor maximaal drie jaar. Voor sommige complexe brownfieldprojecten en bodemsaneringsprojecten is dat onvoldoende. Dit decreet wil daaraan tegemoetkomen door de heffing onder bepaalde voorwaarden op te schorten vanaf de datum van de aanvraag van de opschorting tot de beëindiging van het brownfieldconvenant of het bodemsaneringsproject. In die zin kan de leegstandsheffing in de periode dat het brownfieldconvenant wordt uitgevoerd of het bodemsaneringsproject loopt, niet worden opgelegd.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1541/1*)

– *De artikelen 1 tot en met 8 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Hermes Sanctorum, Dirk Peeters en Filip Watteeuw betreffende de conferentie Rio+20 van de Verenigde Naties over duurzame ontwikkeling – 1620 (2011-2012) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Filip Watteeuw bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heren Hermes Sanctorum, Dirk Peeters en Filip Watteeuw betreffende de conferentie Rio+20 van de Verenigde Naties over duurzame ontwikkeling.

De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: De hoogdringendheid lijkt me vanzelfsprekend, collega's, aangezien volgende week de duurzaamheidstop plaatsvindt. We hebben net tijdens de actuele vragen een discussie hieromtrent gehad. Ondertussen heb ik van enkele mensen die de problematiek opvolgen, vernomen dat er opvolgresolutie zal komen – het liefst kamerbreed – in plaats van het voorstel van resolutie naar aanleiding van de duurzaamheidstop.

Voorzitter, ik trek de hoogdringendheid in. Hopelijk komen we nog voor het zomerreces tot een gezamenlijk voorstel van resolutie in navolging van de duurzaamheidstop van volgende week.

■

MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict
– 1668 (2011-2012) – Nr. 1

MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict
– 1669 (2011-2012) – Nr. 1

Voorstellen tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Joris Van Hauthem bij motie van orde voorstellen gedaan tot aanvulling van de agenda met de motie van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict met betrekking tot de benoeming van de burgemeesters in de randgemeenten en met de motie van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict met betrekking tot de uitbreiding van de “standstill” zoals bepaald in artikel 16bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Ik had een vraag tot aanvulling van de agenda omdat een belangenconflict altijd rechtstreeks in de plenaire vergadering moet worden besproken, en de geviseerde voorstellen van bijzondere wet in de Senaatscommissie zijn goedgekeurd. Het lijkt me niet meer dan logisch dat het Vlaams Parlement nu over dit belangenconflict debatteert.

De voorzitter: Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over de voorstellen tot aanvulling van de agenda.

De heer Joris Van Hauthem: Het spijt me voorzitter, het gaat niet om een spoedbehandeling maar om een aanvulling van de agenda.

De voorzitter: Dat heb ik ook gezegd.

De heer Joris Van Hauthem: Juist. Het Reglement bepaalt dat een parlement een belangenconflict moet behandelen – als het dat zou willen – vóór de eindstemming in het parlement waar de zaak aanhangig is.

Dit parlement kan misschien wel beslissen om het belangenconflict niet vandaag te behandelen, maar u kunt het parlement niet telkens opnieuw laten stemmen over de vraag of we een belangenconflict al dan niet behandelen. Het moet hoe dan ook behandeld worden voor die eindstemming in de Senaat. We kunnen daar niet over stemmen bij zitten en opstaan. Het gaat niet om nu te beslissen om de agenda niet aan te vullen. Dan zou u dat elke keer kunnen doen en dan wordt het belangenconflict gewoon niet behandeld. Dat laatste, met alle respect, is onmogelijk, voorzitter.

De voorzitter: Wanneer vindt die eindstemming plaats?

De heer Joris Van Hauthem: Dat hangt af van de Kamer en de Senaat. Op dit moment is het in de commissie van de Senaat goedgekeurd. U kunt niet bij zitten en opstaan laten beslissen dat het niet behandeld wordt.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik raadpleeg de gemeenschapssenatoren. Tot op heden en bij mijn weten vinden de normale stemmingen in de plenaire vergadering in de Kamer en de Senaat op donderdag plaats. Het moet normaal gezien perfect mogelijk zijn om dat volgende week te behandelen.

De voorzitter: Dat betekent dat we het volgende week woensdag aan de agenda toevoegen en dan het debat voeren.

De heer Joris Van Hauthem: Neen, voorzitter. We moeten dit niet laten afhangen van de agenda van de Kamer en de Senaat. Men gaat daar bijzonder vlug. Het kan toch niet dat we het daar laten van afhangen of we dat hier nog kunnen behandelen of niet.

De voorzitter: Er zijn hier gemeenschapssenatoren aanwezig. Die kunnen het misschien uitleggen. Ik zit niet in de Senaat.

Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: In alle objectiviteit: er is een extra plenaire vergadering van de Senaat ingelast op dinsdag. Hopelijk wordt dan over alle documenten en wetsontwerpen met betrekking tot de staats hervorming gestemd, zo zegt de meerderheid.

De heer Ludwig Caluwé: Hopelijk?

Mevrouw Liesbeth Homans: Zo zegt de meerderheid in de Senaat.

De heer Ludwig Caluwé: Ik wil niemand zijn democratisch recht ontnemen om ... (*Rumoer*)

De heer Eric Van Rompuy: Ik dank u voor het goede nieuws, mevrouw Homans. Volgende dinsdag zullen we eindelijk, mijnheer De Wever, eindelijk die splitsing hebben gerealiseerd waar we zo lang op hebben gewacht. (*Rumoer*)

Ik hoop dat het Vlaams Parlement die splitsing niet zal vertragen door middel van belangenconflicten. (*Rumoer*)

Ik sta daar dus volledig achter, mevrouw Homans.

De heer Bart Tommelein: Ik neem er ook akte van dat mevrouw Homans hoopt dat het zo snel mogelijk wordt goedgekeurd. Maandag hebben we in de Senaatscommissie voor de Institutionele Aangelegenheden, waar ik als gemeenschapssenator deel van uitmaak, nog nalezing van het verslag. Het verslag is nog niet goedgekeurd in de commissie, dus we moeten daarop nog wachten.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Gelet op de verklaringen van mevrouw Homans lijkt het me heel belangrijk dat we met dit parlement vandaag nog dit belangenconflict behandelen. We kunnen dat risico niet nemen. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

De heer Ludwig Caluwé: Ik wil niemand zijn democratisch recht ontnemen om hier een motie van belangenconflict op de agenda te zetten en daarover te laten stemmen.

De heer Kris Van Dijck: Om daarover geen misverstanden te laten ontstaan, stel ik voor dat we de belangenconflicten die zijn ingeleid door de heer Van Hauthem heden behandelen.

De voorzitter: Dan stel ik voor dat de moties van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict onmiddellijk worden behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de moties van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict.

Kunnen we de twee moties tegelijk behandelen? (*Instemming*)

De bespreking is geopend.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Collega's, we hebben al een paar maanden geleden aangekondigd dat we belangenconflicten zouden indienen ten aanzien van de verschillende

elementen die te maken hebben met de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde en met de hervorming van het gerechtelijk arrondissement en alles wat daar rond hangt. Wij vinden dat het Vlaams Parlement zich daar hoe dan ook moet over uitspreken. Volgende week volgen er nog enkele belangenconflicten, voorzitter, ik zal u op tijd verwittigen.

Vandaag hebben we twee belangenconflicten ingediend, één ten aanzien van het voorstel van bijzondere wet die de procedure van de benoeming van burgemeesters in de Rand wil wijzigen en een tweede ten aanzien van de zogenaamde communautaire ‘standstill’, die men wil uitbreiden. Volgende week wordt dus in de Senaat, en nadien moet het nog naar de Kamer, wellicht het voorstel van bijzondere wet behandeld en goedgekeurd in de plenaire vergadering, in verband met de veranderde procedure voor de benoeming van de burgemeesters in de Rand.

Hier zit nog een oud-minister van Binnenlandse Aangelegenheden, de heer Keulen, die tot twee keer toe de moed heeft gehad om de voorgedragen kandidaat-burgemeesters van Linkebeek, Wezembeek-Oppem en Kraainem niet te benoemen, wegens het simpele feit dat ze volgens hem de omzendbrief-Peeters, die de correcte interpretatie van de taalwetgeving is, verschillende keren aan hun laars hadden gelapt. Dat heeft toen uiteraard nogal wat stof doen opwaaien, ook opnieuw toen huidig minister Bourgeois heeft geweigerd dezelfde kandidaat-burgemeesters te benoemen.

De reden waarom ze niet benoemd zijn, kennen we: de omzendbrief-Peeters die de interpretatie van de taalwetgeving behelst, werd verschillende keren niet nageleefd. Dat vonden wij in dit parlement vrij logisch. Een kandidaat-burgemeester die op verschillende manieren en verschillende keren bestaande taalwetgeving aan zijn of haar laars lapt, moeten we niet benoemen.

Voor de Franstaligen was dat natuurlijk niet logisch. Zij waren furieus. Voor hen was dat de ultieme negatie van de democratie. Dat hebben we trouwens ook nog eens in het rapport van de commissie Buitenlandse Zaken van het Frans parlement kunnen lezen.

Waarom zijn diegenen die toen niet benoemd zijn, niet naar de Raad van State getrokken, zoals de heer Keulen daar vaak op heeft aangedrongen? Zij konden de beslissing van de Vlaamse Regering namelijk aanvechten bij de Raad van State. Zij hebben dat echter nooit gedaan. Waarom niet? Indien ze dat wel hadden gedaan, kwamen ze namelijk terecht bij de Vlaamse Kamer van de Raad van State. Het was precies die Vlaamse Kamer van de Raad van State die na zeven jaar procederen de omzendbrief-Peeters gevalideerd heeft, en die verklaard heeft als een juiste en enige juiste interpretatie van de inderdaad nog altijd federale taalwetgeving. Om die reden zijn ze nooit naar de Raad van State getrokken. Ze zijn niet benoemd precies wegens het niet naleven van de omzendbrief-Peeters.

Ik heb het vorige week al gezegd en ik zal het vandaag en desnoods volgende week herhalen: de Franstalige traditie bestaat erin dat men zich niet neerlegt bij arresten van de Raad van State als het hun niet goed uitkomt. Het gaat volgens hen namelijk ‘maar’ om de Vlaamse Kamer.

Wat staat ons nu te wachten, met dit voorstel van bijzondere wet? Wel, de procedure over de benoeming van de burgemeesters verandert. Hij is niet goed meer. Waarom niet? Omdat de Franstaligen die niet goed vinden. Dus veranderen ze de wet. Als ze juridisch hun gelijk niet halen, proberen ze hun politiek gelijk te halen en de wetgeving te veranderen. Dat is wat gebeurt met dit voorstel van bijzondere wet. Nu zal de procedure anders in elkaar zitten, verschillend van de andere gemeenten in Vlaanderen. Er zal nu een voordracht van een kandidaat-burgemeester zijn, die eerst moet worden bevestigd door de gemeenteraad. Dat bestaat in geen enkele andere van de 308 Vlaamse gemeenten. In die 6 gemeenten echter wel. Dat is dus een uitzondering. Na bevestiging door de gemeenteraad, krijgt de kandidaat-burgemeester de titel van ‘aangewezen burgemeester’. Dat is ook al een verschil. Niemand is nu aangewezen burgemeester. Je bent maar burgemeester als je benoemd bent als

burgemeester. Als je dat niet bent, ben je desnoods waarnemend burgemeester als schepen, maar dan ben je geen burgemeester. Nu komen er dus al aangewezen burgemeesters.

Indien de Vlaamse Regering op basis van het negeren van de omzendbrief-Peeters zou vaststellen dat die kandidaten in de toekomst ook niet in aanmerking komen en de Vlaamse Regering zou die benoeming niet doorvoeren, dan kan men beroep aantekenen, niet meer bij de Vlaamse Kamer voor de Raad van State, maar wel voor de algemene vergadering van de Raad van State, die taalkundig paritair is samengesteld. Men verandert hier de regels dus op een fundamentele manier. Onze bevoegdheid wordt ook nog eens “uitgehouden”. Wij beslissen niet meer over de wijze waarop die benoeming of eventuele niet-benoeming van de burgemeesters juridisch zal verlopen. Dat geeft de eventueel toekomstige balorige Franstalige burgemeesters de kans om hun strijd tegen de Vlaamse overheid voort te zetten. In de toekomst zullen zij namelijk wel naar de Raad van State trekken. Zij zullen wel naar de Raad van State gaan omdat ze hopen dat ze wel hun gelijk kunnen halen voor de algemene vergadering, die taalkundig paritair is samengesteld. De kans bestaat dus dat die anders samengestelde Raad van State een ander oordeel velt over de omzendbrief-Peeters dan de Vlaamse Kamer van de Raad van State in 2004 heeft gedaan. En die kans mogen we hun eigenlijk niet geven. (*Opmerkingen van de heren Eric Van Rompuy en Erik Tack*)

De heer Eric Van Rompuy: In de algemene vergadering zitten paritair toch ook Vlamingen. Zelfs u, mijnheer De Wever, had voorgesteld dat er adjunct-voorzitters zouden zijn van een algemene vergadering, dat een Vlaming voorzitter zou zijn en de adjunct een Franstalige. Uw eigen voorstel bent u al lang vergeten, dat is een groot gat in uw geheugen.

We weten zeer goed dat, als er een algemene vergadering van de Raad van State is, en de Vlaamse leden zeggen dat de omzendbrief-Peeters is overtreden, de Raad van State nooit gezamenlijk zal beslissen toch te benoemen.

De heer Joris Van Hauthem: U weet dat?

De heer Eric Van Rompuy: Ik weet dat omdat ik weet hoe het juridisch in elkaar zit.

De heer Joris Van Hauthem: U weet dus hoe het juridisch in elkaar zit?

De heer Eric Van Rompuy: U denkt dat de algemene vergadering van de Raad van State, waar er pariteit is van de Vlamingen, op een bepaald moment gaat zeggen dat de omzendbrief-Peeters niet meer van toepassing is. Als u ervan uitgaat dat de Raad van State, die bestaat uit juristen, op die manier politiek functioneert, dan hebt u natuurlijk geen staat meer, dan hebt u ook geen Raad van State meer.

De heer Joris Van Hauthem: Dat klopt, dat klopt.

De heer Eric Van Rompuy: Ik denk dat de garanties heel duidelijk zijn dat de omzendbrief-Peeters overeind blijft. Die is trouwens niet betwist, die blijft gewoon geldig ...

De heer Joris Van Hauthem: ... tot eventueel de Raad van State in een andere samenstelling die alsnog ...

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Van Hauthem, u kunt het verdacht maken, maar u zegt niet dat het nu niet meer mogelijk is een carrousel in te stellen, dat, eens ze voorgedragen zijn ...

De heer Joris Van Hauthem: Dat is iets anders, dat was ons voorstel van decreet.

De heer Eric Van Rompuy: De carrousel is onmogelijk geworden. Aan heel het circus dat we hebben meegemaakt, komt dus een einde. Dat zegt u niet. Het is toch daarover dat het gaat. Ik sta daarmee niet alleen. Ook professor Vuye heeft in een artikel in een weekblad gezegd dat die regeling perfect verdedigbaar is. Hij maakte wel problemen over het gerechtelijk arrondissement, maar over het kiesarrondissement en de benoeming van de burgemeesters maakte hij geen problemen.

Mijnheer Van Eyken, verdedigt u die regeling? Wat vindt u ervan? Denkt u dat de Franstalige burgemeesters in de toekomst wel zullen worden benoemd als ze de omzendbrief-Peeters overtreden? Trouwens, u bent net daarom uit uw partij MR gestapt, omdat de burgemeesters weten dat ze nooit meer zullen worden benoemd. Dat lees ik trouwens elke dag in hun pamfletten.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mijnheer Van Hauthem, u lijkt ervan uit te gaan dat die tweetalige kamer van de Raad van State een groep rabiate Franstaligen is die de omzendbrief-Peeters en andere taalkwesties meteen gaat passeren. Dat is niet zo. U spreekt zelf over de mogelijkheid tot. Dat is allemaal heel hypothetisch.

De heer Joris Van Hauthem: Ik wil gewoon correct zijn in dit debat.

De heer Hermes Sanctorum: Mijnheer van Hauthem, u zult ongetwijfeld nog van die details vinden in het akkoord over de staats hervorming. Een ander voorbeeld zijn de Franstalige stemmen in Halle-Vilvoorde die uiteindelijk meetellen voor de berekening van de verdeling van de gecoöpteerde senatoren. U vindt dat misschien zeer belangrijk, ik vind dat veel minder belangrijk. Daar gaat het hier over.

Na jarenlange, nee, na decennialange discussies zijn we eindelijk in staat om Brussel-Halle-Vilvoorde te splitsen. Dat is toch de kern van de zaak, maar blijkbaar vindt u het niet de moeite om eindelijk dit mijnenveld te ontminnen en vooruit te gaan, ook in onze regio. U woont zelf in de Vlaamse Rand. U wilt nu toch dat eindelijk die angel eruit wordt getrokken en dat Brussel-Halle-Vilvoorde wordt gesplitst. Dat is toch de eerste doelstelling, of vergis ik mij?

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Sanctorum, u gedraagt zich plots anders omdat u in de institutionele meerderheid zit. Anders bent u zeer kritisch voor de meerderheid. Plots draait u uw vest. De speculaties over de tweetalige kamer laat ik terzijde. Wat ik niet kan ontkennen – daar moeten we intellectueel eerlijk in zijn –, is dat men de normale regeling die inhoudt dat de Nederlandstalige kamer van de Raad van State oordeelt wanneer het over Vlaamse gemeenten gaat, heeft opgegeven als een toegeving aan de Franstaligen.

Misschien was die toegeving de moeite waard, in ruil voor de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde, maar men moet hier niet hypocriet komen zeggen dat dit een betere juridische regeling is, dat het een tweetalige kamer is. Het is een toegeving aan de Franstaligen, en in die zin een onderminning van het territorialiteitsbeginsel, dat erop neerkomt dat Vlamingen het voor het zeggen hebben in Vlaanderen. Zeggen dat dit niet waar is, is intellectueel oneerlijk. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Sanctorum, u zegt dat dit een detail is. Ik kan slechts een belangenconflict indienen ten aanzien van één voorstel per keer. Ik kan hier geen belangenconflict indienen waarmee ik al die voorstellen viseer. Vorige week ging het over de administratieve geschillen die al naar de algemene vergadering van de Raad van State gaan. Nu gaat het over de wijze waarop de burgemeesters worden benoemd. Wat is echter de kern van de zaak? Dit parlement heeft in talloze kamerbrede resoluties gezegd dat Brussel-Halle-Vilvoorde een anomalie is en dus moet worden gesplitst, en dat daar geen prijs voor moet worden betaald. Nu worden daar wél prijzen voor betaald.

Wat is eveneens de kern van de zaak? Dat dit voorstel het bewijs is dat de Franstaligen zich nooit neerleggen bij een bestaande toestand, ook al krijgen ze juridisch ongelijk en zitten wij op onze banken te juichen omdat de Raad van State ons gelijk heeft gegeven en we denken dat ze zich daar toch wel bij zullen neerleggen. Neen, ze leggen zich daar niet bij neer. Dan wordt de wetgeving veranderd, in de hoop dat die omzendbrief-Peeters, waarvoor we zeven jaar hebben geprocedeerd, alsnog onderuit wordt gehaald. Dat is de politieke realiteit in dit

land: de Franstaligen, de minderheid, leggen zich nooit neer bij uitspraken van de hoogste rechtscolleges. Ze doen die dan af als ‘une chambre flamande’. Er zijn twee Raden van State, een goede en een slechte, en zij willen nu een goede creëren. Ze hopen dat die omzendbrief-Peeters, waar iedereen hier achter staat, alsnog juridisch zal worden onderuitgehaald.

Mijnheer Sanctorum, dat is typisch voor de Belgische politiek. In de jaren 80 is Happart benoemd en voorgedragen. Zijn benoeming werd vernietigd door de Raad van State. Hij werd opnieuw voorgedragen. Dat werd opnieuw vernietigd en zo ging dat maar door. Het resultaat was dat de wetgeving werd veranderd, dat de faciliteiten werden gebetonneerd in de Grondwet enzovoort. Dat is de politieke strategie van de Franstaligen, en wij lopen daar met open ogen in. Dat is het trieste van heel de zaak. Daarom dienen we hier een belangenconflict in. Ik vind immers dat het Vlaams Parlement een uitspraak moet doen: vinden we dit goed of vinden we dit niet goed?

Mijnheer Sanctorum, u zit hier niet in de meerderheid, maar u vormt wel de institutionele meerderheid in het federale parlement. Aan de leden van de meerderheid wil ik gewoon zeggen dat dit wel degelijk in strijd is met het Vlaamse regeerakkoord, met het territorialiteitsprincipe. U weet toch nog dat de Vlaamse Regering zowel in 2007 als in 2010 technische fiches heeft opgesteld, in uitvoering van het Vlaamse Regeerakkoord en de Octopusnota, waarvan sommigen zeggen dat er eigenlijk niets mee aan de hand is. De voorstellen in de beide fiches zijn duidelijk wat dit betreft. Ik citeer: “Een homogene bevoegdheidsuitoefening over de lokale en provinciale besturen houdt in dat Vlaanderen bevoegd moet zijn voor het hele Vlaamse grondgebied, inclusief voor de regelgeving m.b.t. (...) de gemeenten met een bijzonder taalstatuut.”

Dat staat in de fiches in uitvoering van de Octopusnota. Dan, collega’s van CD&V, N-VA en sp.a, komt u hier zeggen dat er geen probleem is wat het Vlaamse regeerakkoord betreft. Dat is de waarheid geweld aandoen. Onze bevoegdheden worden hier uitgehouden, en daar kunnen wij niet mee leven.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Mijnheer Van Hauthem, als ik u goed begrijp, bent u eigenlijk tegen het bereiken van akkoorden. U zegt: wij moeten wat we vragen, bereiken zonder tegenprijs. Ik zeg niet dat het helemaal goed is wat er is gebeurd enkele maanden geleden, maar als men tot een communautair akkoord komt, bereikt men dat door geven en toegeven. Er zijn toegevingen geweest langs Franstalige kant en er zijn toegevingen geweest langs Nederlandstalige kant. Zo heeft men een akkoord kunnen bereiken. Dat is altijd zo geweest bij alle hervormingen op institutioneel gebied.

De heer Joris Van Hauthem: Dat is juist, mijnheer Van Eyken. Uit die carrousel willen we uit.

Mijnheer Sanctorum, weet u wat in dit land misloopt? Men kan een politieke meerderheid hebben, kamerbreed, en die kan worden geblokkeerd door een minderheid. Als het over geven en toegeven gaat, moet u zich toch eens afvragen waarom er altijd wordt onderhandeld over Vlaamse gemeenten, waarom er altijd wordt onderhandeld over Vlaams grondgebied, waarom er altijd wordt onderhandeld over de wijze waarop wij al dan niet onze burgemeesters benoemen, waarom er nooit wordt onderhandeld over Waals grondgebied, waarom er nooit wordt onderhandeld over Waalse gemeenten, waarom er nooit wordt gesproken, onderhandeld en gediscussieerd over de wijze waarop men in Wallonië zijn burgemeesters al dan niet benoemt? Wij spreken daar nooit over. Het gaat wel altijd over onze gemeenten, over ons grondgebied en over onze bevoegdheden. Mijnheer Sanctorum, u kunt het draaien of keren zoals u wilt, u kunt dat goedvinden of niet, maar onze bevoegdheden worden hier uitgehouden. Deze Vlaamse Regering, dit Vlaams Parlement, wij hebben eventjes de moed gehad om drie keer kandidaat-burgemeesters niet te benoemen. En

wat krijgen we? Een wetswijziging opdat het in de toekomst eventueel wel zou kunnen. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

Dat is België! Daar zijn we het niet mee eens. Dit Vlaams Parlement moet nu handelen in concordantie met alle resoluties die hier kamerbreed zijn goedgekeurd. Daarom dienen we dit belangenconflict in. Wij vinden het Vlinderakkoord geen goed akkoord. We moeten het niet overlaten aan de Kamer en de Senaat alleen, ook het Vlaams Parlement, ook de collega's van de N-VA, moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Ik hoop dat dit belangenconflict dan ook ten minste, en niet op twee onthoudingen na, op uw steun kan rekenen.

De heer Hermes Sanctorum: Mijnheer Van Hauthem, ik ben het met u eens dat het debat in het Vlaams Parlement moet worden gevoerd. Ik heb daar absoluut geen probleem mee. Ik kijk ook uit naar de stemming en hoe de N-VA hier uiteindelijk tegenover staat. Laat daar geen twijfel over bestaan.

Mijnheer Van Hauthem, had ik liever dat de omzendbrief-Peeters voor een Nederlandstalige kamer bij de Raad van State zou komen? Ja. Is de agenda van heel wat Franstalige partijen dat die omzendbrief-Peeters wordt vernietigd? Ja. Maar is die tweetalige kamer een groep rabiante Franstaligen? Neen, dat is een groep van juristen die de omzendbrief-Peeters op zijn merites moet beoordelen. U houdt een zuivere hypothetische discussie.

Mijnheer Van Hauthem, nogmaals, ik stel u eerlijk de vraag: bent u blij dat Brussel-Halle-Vilvoorde eindelijk wordt gesplitst? Dat is uiteindelijk de essentie. Ik ben de eerste om toe te geven dat er over een aantal zaken is onderhandeld waar we liever een ander resultaat in hadden gehad, maar globaal gezien is dit een goed akkoord voor de Vlamingen en het is goed voor de Vlaamse Rand. Dat is de essentie van de zaak. *(Applaus van de heer Johan Sauwens)*

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Sanctorum, u gaat voorbij aan de essentie van de zaak. Er is inderdaad electoraal een splitsing, min de zes faciliteitengemeenten. Er komt een 'communauté métropolitaine' van Brussel, dat de facto de uitbreiding van Brussel betreft. Men heeft het zo gearrangeerd, mijnheer Sanctorum, dat in ruil voor die splitsing er in de Kamer geen enkele Brusselse Vlaming meer zal kunnen worden verkozen.

Men arrangeert het dat men de omzendbrief-Peeters opnieuw in het vizier brengt en men arrangeert het ook nog eens dat de benoeming van de burgemeesters zoals wij die altijd hebben gedaan, kan worden ondermijnd. Voor zoveel toegevingen, mijnheer Sanctorum, hoefde de splitsing voor ons niet. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Van Hauthem, de faciliteitengemeenten blijven toch in Vlaanderen verankerd.

De heer Joris Van Hauthem: Kijk eens aan, dank u wel.

De heer Eric Van Rompuy: Er komt geen ratificatie van het minderhedenverdrag.

De heer Joris Van Hauthem: Dank u wel.

De heer Eric Van Rompuy: Er komt geen uitbreiding van de faciliteiten. De 'communauté urbaine' of de 'Belgian metropolitan region' heeft geen enkel juridisch effect op de gemeenten. Dat zijn samenwerkingsakkoorden tussen gewesten over gewestmateries. Nu zeggen dat Brussel wordt uitgebreid met de eentalig Vlaamse gemeenten in het kader van de Belgische metropolitane gemeenschap, dat is een pure leugen. *(Applaus bij CD&V)*

Er is geen enkele bevoegdheid van die metropolitane gemeenschap die te maken heeft met de gemeenten. Het gaat over samenwerkingsakkoorden tussen gewesten. Mijnheer Van Eyken, behoren Kraainem en Wezembeek nu voortaan tot Brussel? Zijn de zes faciliteitengemeenten overgeheveld? Is de voogdij van de Vlaamse Regering aangetast? Mijnheer Van Hauthem, u moet eens de publicaties lezen van de FDF in de rand van Brussel lezen om te weten hoe groot die Vlaamse nederlaag is. Integendeel, de partij van de heer Van Eyken is afgescheurd

van de MR omdat geen enkele van haar doelstellingen gerealiseerd is. De splitsing gebeurt ook in de Vlaamse gemeenten zonder faciliteiten zonder enige prijs. Er komen geen inschrijvingsrechten in Zaventem, in Dilbeek of in Lennik. De Franstalige lijsten zullen zich moeten voorstellen in Halle-Vilvoorde zonder dat in de kieskring Vlaams-Brabant op enige wijze sprake is van inschrijvingsrechten of rechten voor de Franstaligen. Ze verliezen alle mogelijkheden om in Vlaams-Brabant Franstalige lijsten in te dienen, wat de essentie is van de splitsing van BHV. We moeten als Vlaming ook eens leren te zeggen dat we iets binnengehaald hebben. *(Opmerkingen van de heren Erik Tack en Wim Wienen)*

We hebben hier zeven jaar geleden die splitsing op tafel gelegd. Uiteindelijk zijn er regeringen over gevallen. *(Rumoer bij het Vlaams Belang)*

Mijnheer Van Hauthem, als het van u zou afhangen, dan zouden we hier geen Vlaams Parlement hebben. Ik herinner me nog de grote moties van belangenconflicten die u vijftien jaar geleden lanceerde, ook in het Vlaams Parlement, toen u nog een jong parlementslid was. De rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement in de Sint-Michielsakkoorden werd ook met belangenconflicten bestreden. Op die manier zouden wij nooit een rechtstreeks verkozen parlement gehad hebben. Dat negativisme is nu omgebogen. We kunnen nu op een positieve manier een aantal zaken regelen. We zullen voor 17 miljard euro meer bevoegdheden hebben zoals fiscale autonomie. Wanneer u dat allemaal weglacht, dan bent u het Vlaams Parlement onwaardig. *(Applaus bij CD&V, Open Vld, sp.a en Groen)*

Ik dank u voor het applaus. Ik waan me echt in een musical.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer van Rompuy, u bent de perfecte illustratie van de oude CVP. *(Applaus bij het Vlaams Belang, LDD en van de heer Mark Demesmaeker)*

Eisen op tafel leggen, een voortrekker zijn, beweren dat er maar vijf minuten politieke moed nodig is en daar geen prijs voor willen betalen, en dan vervolgens door de knieën gaan en nog durven beweren blij te zijn dat er geen inschrijvingsrecht is in Zaventem: proficiat!

“We zijn blij dat Brussel niet uitgebreid wordt tot en met.” Brussel wordt wel uitgebreid, maar goed, op een andere manier. “We zijn blij dat de zes niet naar Brussel gegaan zijn.” Proficiat! Het is de taalgrens die al sinds 1963 vastligt en elke keer opnieuw moet die weer bevestigd worden, en elke keer opnieuw met toegevingen. Nu zijn het electorale toegevingen. Nu gaat het over toegevingen waarbij de omzendbrief-Peeters geïmagineerd wordt, waarbij de benoeming van de burgemeesters helemaal wordt hergetekend en niet meer zoals we het zelf willen. Als u dat allemaal als een overwinning beschouwt, dan zeg ik u: “U bent van de oude CVP. Typisch: eisen stellen, dan een nederlaag lijden en die komen voorstellen als een overwinning.” *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Voorzitter, ik zal afronden en ik zal nog heel kort iets over het tweede belangenconflict zeggen. Dat gaat over de zogenaamde standstill in de bijzondere wet. Wat is die standstill? Het betekent dat alle verworven rechten van de Franstaligen in 2001 gebetonneerd werden, op het ogenblik dat wij bevoegd zouden worden voor de gemeente- en de provinciewet en ook kieswet. In 2001, mijnheer Van Rompuy, wie was er toen tegen die standstill? Wie heeft storm gelopen in Kamer en Senaat tegen die communautaire toegevingen van Verhofstadt en Louis Michel? De CD&V, mijnheer Van Rompuy! En met dit voorstel wordt de standstill en worden de voorrechten die de Franstaligen nu al hebben, nog meer uitgebreid en grondwettelijk gebetonneerd. Gaat u dit nu ook voorstellen als een overwinning? In 2001 hebt u dit in Kamer en Senaat bestreden. *(Rumoer)*

Ik moet u de betogen van Hugo Vandenberghe daarover in de Senaat toch niet voorlezen? Moet ik dat eens doen? U zou wel helemaal anders spreken. Het is altijd hetzelfde met de CD&V en de toenmalige CVP! Ik zeg het: u spreekt harde taal als u in de oppositie zit, en u hebt ocharme één keer in de oppositie gezeten. Toen sprak u harde communautaire taal. Het is altijd hetzelfde liedje, eens men in de meerderheid zit, keert men zijn kazak en vergeet men wat men tien jaar eerder in het parlement heeft gezegd, maar het staat op papier! Als er iets

eeuwig is, dan is dat het! Het staat op papier! Tien jaar geleden was de CD&V absoluut tegen deze regeling en nu komt u hier zeggen dat we gaan uitbreiden en dat het nog een goede zaak is ook!

Ik sluit af, voorzitter. Als men vindt dat de huidige werkwijze waarop wij onze burgemeesters benoemen en waarop dit afgehandeld wordt, goed is, dan moet u natuurlijk voor het belangenconflict stemmen en dan moet u het signaal geven dat we een verandering niet wensen. Als u vindt dat we vertrouwen moeten hebben in de Nederlandse kamer van de Raad van State tot nu toe, dan moet u natuurlijk voor dit belangenconflict stemmen. Als u vindt dat de voorrechten voor de Franstaligen niet nog eens uitgebreid en grondwettelijk gebetonneerd moeten worden, dan moet u voor dit belangenconflict stemmen.

Als u daarentegen vindt dat de omzendbrief-Peeters desnoods gerust onderuit mag worden gehaald, dan moet u tegen dit belangenconflict stemmen. Als u geen vertrouwen hebt in de Nederlandstalige kamer van de Raad van State en u liever uw lot in handen legt van de algemene vergadering van de Raad van State, dan moet u tegen dit belangenconflict stemmen. Als u het logisch vindt dat de voorrechten van de Franstaligen in de standstill nog worden uitgebreid en met een tweederdemeerderheid worden gebetonneerd, dan moet u natuurlijk tegen dit belangenconflict stemmen.

Ik kijk uit naar uw stemming, collega's, maar volgende week staan we hier terug. Ik zeg u nu al "tot volgende week" en "tot de week nadien" en "tot de week daarna". Elke week zullen we hier dit debat hebben en elke week zal iedereen in dit Vlaams Parlement kleur moeten bekennen! (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de moties houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende verplichte melding van risicovolle medische praktijken

– 1568 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
61 leden hebben ja geantwoord;
39 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Als medevertegenwoordiger van de grote gezinnen heb ik een stemafpraak met mevrouw Poley.

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Ook vertegenwoordiger van de grote gezinnen?

Mevrouw Ulla Werbrouck: Ja, ook enigszins. Ik heb een stemafpraak met de heer De Meyer, die voor het eerst naar zijn eerste kleindochter is gaan kijken. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Franssen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met mevrouw Else De Wachter.

De voorzitter: De afwezigheid van mevrouw Else De Wachter heeft te maken met het feit dat zij adoptiemoeder en natuurlijk ook -vader is geworden. En dus heeft zij recht op adoptieverlof. (*Algemeen applaus*)

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Matthias Diependaele, Robrecht Bothuynne en Bart Van Malderen, de dames Goedele Vermeiren en Martine Fournier en de heren Jurgen Vanlerberghe en Lode Ceyskens houdende wijziging van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten – 1541 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
100 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict – 1668 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie betreffende een belangenconflict.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
19 leden hebben ja geantwoord;
83 leden hebben neen geantwoord;
3 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict**– 1669 (2011-2012) – Nr. 1****Hoofdelijke stemming**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie betreffende een belangenconflict.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

19 leden hebben ja geantwoord;

84 leden hebben neen geantwoord;

3 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE van de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten, Ann Brusseel, Fientje Moerman en Khadija Zamouri en de heer Sas van Rouverij tot besluit van de op 24 mei 2012 door mevrouw Irina De Knop in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de strijd tegen homofobie in en via het onderwijs**– 1638 (2011-2012) – Nr. 1****Hoofdelijke stemming**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

22 leden hebben ja geantwoord;

77 leden hebben neen geantwoord;

6 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 20 juni 2012 om 9 uur en 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19.22 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouverij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel, Khadija Zamouri.

Afwezig met kennisgeving

Else De Wachter: familieverplichtingen;

Patricia De Waele, Cindy Franssen, Patrick Janssens, Sabine Poleyn: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Erik Arckens

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Mia De Vits, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen, Khadija Zamouri

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Elisabeth Meuleman, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Lode Vereeck, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-

Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Ward Kennes, Marino Keulen, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

ONTHOUDINGEN:

Mark Demesmaeker, Liesbeth Homans, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseele, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Ward Kennes, Marino Keulen, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

ONTHOUDINGEN:

Mark Demesmaeker, Liesbeth Homans, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Khadija Zamouri

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Mia De Vits, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Elisabeth Meuleman, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Lode Vereeck, Ulla Werbrouck

■